

**Suomen kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun
palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2012**

Lastensuojelun
Kuusikko-työryhmä
Hanna Ahlgren-Leinvuo
29.08.2013

Kuusikko-työskentelyn historia ja periaatteet

Kuusikko muodostuu Suomen kuudesta väkiluvultaan suurimmasta kaupungista. Väestömäärän mukaisessa järjestyksessä Kuusikkoon kuuluvat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku ja Oulu. Kuusikko-työryhmissä vertaillaan kaupunkien sosiaali- ja terveystalveta. Kaupunkien edustajista koostuvat eri palvelukokonaisuuksien asiantuntijaryhmät tuottavat vuosittain tilastollisia raportteja edeltävän vuoden asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista. Tärkeimmät tiedot esitetään raporteissa usean vuoden aikasarjoina.

Kuusikko-työn historia ulottuu vuoteen 1994, jolloin Helsingin, Espoon ja Vantaan sosiaali- ja terveystoimen johtajat päättivät alkaa toteuttaa vertailuja keskeisimmistä sosiaali- ja terveystoimen palveluista sekä niiden kustannuksista. Ensimmäiseksi tarkasteltiin lasten päivähoitoa, toimeentulotukea sekä vanhusten palveluja. Turku ja Tampere tulivat mukaan kaikkiin vertailuihin vuonna 1996, minkä jälkeen ryhmä nimettiin Viisikoksi. Vertailuraportteja alettiin julkaista omassa julkaisusarjassaan vuodesta 1999 eteenpäin. Kuusikko syntyi, kun Oulu liittyi kuudenneksi jäseneksi ryhmään. Ensimmäiset tiedot Oulusta saatiin vuodelle 2002. Ajan myötä Kuusikko-vertailuihin on tullut mukaan uusia palvelukokonaisuuksia. Lisäksi raporttien laajuus on kasvanut vertailtavaksi otettujen asioiden lisääntyessä.

Kuusikko-raporttien tiedot asiakasmääristä, suoritteista, henkilöstöstä ja kustannuksista on pääasiassa koottu kuntien omista tietojärjestelmistä ja tilinpäätöksistä. Raportteihin sisältyy tilastotietojen lisäksi erillisiä selvityksiä esimerkiksi eri palvelujen organisoinnista tai kuntien suunnitelmista tietyn palvelurakenteen muutoksen toteuttamiseksi. Kaupunkien asiantuntijat sopivat tiedonkeruulle mahdollisimman yhdenmukaiset määritelmät, toteuttavat tiedonkeruun käytännössä ja analysoivat tuloksia. Kuusikko-työryhmien sihteeri koavat tiedot yhteen ja kirjoittavat ryhmäkohtaiset raportit.

Kuusikon lisäksi tilastotietoja kuntien sosiaali- ja terveystalveta tuotetaan monilla tavoilla, kuten Tilastokeskuksessa, Terveystalveta ja hyvinvoinnin laitoksessa (THL:ssä) sekä Suomen Kuntaliitossa. Kuusikko-tiedonkeruun ja raportoinnin erityispiirteet liittyvät yhdessä sovittuihin määritelmiin ja sopimukseen tietosisällöstä, suorite- ja taloustietojen yhdistämiseen yhteen raporttiin, palvelua koskevien tietojen kattavuuteen ja pyrkimykseen tietojen vertailukelpoisuuden yksityiskohtaiseen arviointiin. Lisäksi edellisen vuoden tietoja käsittelevät raportit ilmestyvät yleensä nopeammalla aikataululla kuin valtakunnalliset yhteenvedot. Työryhmien tiedonkeruuprosessia ja raportoinnin sisältöä voidaan myös muokata verrattain joustavasti suhteessa valtakunnallisen tason tiedonkeruuseen ja julkaisuuihin.

Vuonna 2013 toimii seitsemän Kuusikko-työryhmää, jotka ovat lasten päivähoiton, lastensuojelun, aikuissosiaalityön, päihdehuollon, kehitysvammahuollon, vammaispalvelujen sekä vanhuspalvelujen ryhmät. Ryhmät julkaisevat vuoden aikana yhteensä kahdeksan raporttia. Aikuissosiaalityön työryhmä tuottaa sekä toimeentulotuen että työllistämispalvelujen raportit.

Kuusikko-työryhmän julkaisusarja
Teksti: Hanna Ahlgren-Leinvuo
Kansi: Kati Rosenberg

ISSN 1457–5078

Edita Prima Oy 2013
Helsinki

Tekijä(t)		
Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä. Kirjoittanut Hanna Ahlgren-Leinvuo		
Nimike		
Suomen kuuden suurimman kaupungin lastensuojelun palvelujen ja kustannusten vertailu vuonna 2012		
Julkaisija	Julkaisu-aika	Sivumäärä, liitteet
Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, Espoon sosiaali- ja terveystoimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun hyvinvointitoimiala, Tampereen hyvinvointipalvelut sekä Oulun hyvinvointipalvelut	8/2013	30 s. + 30 s. liitteitä
Sarjanimike		Osanumero
Kuusikko-työryhmän julkaisusarja		7/2013
ISSN-numero	Kieli	
1457-5078	Suomi	
Tiivistelmä		
<p>Lastensuojelun asiakasmäärän kehitys on ollut nousujohteista Kuusikko-kunnissa. Taustalla ei ole ainoastaan väestömäärän yleinen kehitys vaan asiakasmäärät ovat kasvaneet myös suhteessa kaupunkien asukasmäärään. Asiakasmäärät ovat kasvaneet niin avo-, sijais- kuin jälkihuollonkin puolella, mutta suurinta kasvu on ollut avohuollon puolella.</p> <p>Lastensuojeluilmoitusten ja niiden kohteena olleiden lasten lukumäärä jatkoi kasvuaan Kuusikko-kunnissa. Samalla myös lastensuojelun sosiaalitoimen resurssit vaativien lastensuojelutarpeen selvitysten ja asiakassuunnitelmien lukumäärä on kasvanut. Kuusikko-kunnissa lastensuojelun asiakkaita parin viime vuoden aikana tullut enemmän uusia asiakkaita kuin mitä vanhoja on poistunut. Lastensuojelun asiakaskunta on muuttunut entistä haastavammaksi ja asiakkuudet pitkäaikaisemmiksi.</p> <p>Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat Kuusikko-kunnissa yli 318 miljoonaa euroa vuonna 2012. Kustannukset nousivat edellisestä vuodesta 3,8 prosenttia. Kustannukset asiakasta kohden ovat sen sijaan Oulua lukuun ottamatta laskeneet vuodesta 2008 kaikissa Kuusikko-kunnissa vaikka asiakasmäärä onkin samaan aikaan kasvanut. Lastensuojelun resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin asiakasmäärä.</p> <p>Vuoden 2012 alussa astui voimaan lastensuojelulain muutos, jonka mukaan lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on edelleen yli puolet Espoossa, Vantaalla ja Turussa. Oulussa sijaisperhehoito on ollut laitoshoidon yleisempi sijoitusmuoto jo vuonna 2008..</p> <p>Vuoden 2012 aikana Kuusikko-kunnissa tehtiin yhteensä yli 3 526 sijoituspäätöstä. Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Tietoa sukulais- ja läheisverkostojen sijoitustarpeesta kerättiin Kuusikko-kunnista ensimmäisen kerran vuonna 2010. Läheisverkostoon sijoitettiin Kuusikko-kunnissa vuoden 2012 aikana yhteensä 276 lasta, mikä oli 43 lasta enemmän kuin edellisvuonna.</p>		
Asiasanat		
Kuusikko, kustannukset, kuntavertailu, lastensuojelu, avohuolto, sijaishuolto, sijoitukset		

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO.....	1
2	LASTENSUOJELUN KOKONAISUUS	2
	2.1 Lastensuojelun prosessi	2
	2.2 Lastensuojeluasian vireille tulo	3
	2.2.1 Lastensuojeluilmoitukset.....	3
	2.2.2 Lastensuojeluilmoituskäytännöt Kuusikko-kunnissa	4
	2.2.3 Lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan.....	6
	2.2.4 Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleet lapset.....	6
	2.3 Lastensuojelun asiakkaat.....	8
	2.3.1 Lastensuojelun asiakasmäärät	8
	2.3.2 Asiakassuunnitelmat.....	9
	2.3.3 Päätyneet asiakkuudet	10
	2.4 Kokonaiskustannukset	11
3	AVOHUOLTO.....	14
	3.1 Avohuollon asiakkaat	14
	3.1.1 Lastensuojelutarpeen selvitykset	15
	3.2 Avohuollon kustannukset	16
4	SIJOITETUT LAPSET	17
	4.1 Sijoitettujen lasten määrä	17
	4.2 Sijoituspäätökset.....	19
	4.3 Avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset	19
	4.4 Kiireellisesti sijoitetut lapset	20
	4.5 Huostaanotetut lapset	21
	4.6 Sijoitusten hoitomuotojen kehitys.....	21
	4.7 Sijoitusten kustannukset	23
5	JÄLKIHUOLTO.....	26
6	LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖ	27
7	ASIAKASPALAUTE.....	27
8	YHTEENVETO.....	29
	LÄHTEET.....	30
	LIITTEET	31
	Liite 1: Lastensuojelusta vuodelta 2012 kerätyt tiedot määritelmiseen.....	31
	Liite 2 Lastensuojelun käsitteitä.....	38
	Liite 3 Lastensuojelun tietoja 2012	41
	3A Lastensuojelun asiakkaat ja henkilöstö vuonna 2012.....	41

3B Lastensuojelun kustannukset vuonna 2012.....	42
3C/1 Lastensuojeluilmoitukset 2012	43
3C/2 Lastensuojelutarpeen selvitykset ja lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen laaditut asiakassuunnitelmat 2012.....	44
3D Avohuollon asiakkaat 2012.....	45
3E Sijoitetut ja sijoituspäätökset vuonna 2012	46
3F Sijoitusten hoitomuodot 2012.....	47
3G Läheisverkostoon huostaan otettuna tai avohuollon sijoituksena sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 2010 – 2012.	48
Liite 4: Lastensuojelun aikasarjoja 2008 – 2012.....	49
4A Lastensuojelun asiakkaat 2008 – 2012	49
4B/1 Sijoitetut lapset 2008 – 2012: sijoitetut yhteensä ja laitoksiin sijoitetut	51
4B/2 Sijoitetut lapset 2008 – 2012: luvanvaraiseen perhehoitoon ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut sekä ympärivuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus	52
4C Kokovuotiset hoitopaikat 2008-2012	53
4E Lastensuojelun kokonaiskustannukset sekä avohuollon ja jälkihuollon kustannukset 2008-2012.....	54
4E Sijoitusten kustannukset 2008-2012.....	55
4F Lastensuojeluilmoitukset ja ilmoituksen kohteena olleet lapset 2008-2012 sekä lastensuojelutarpeen selvitykset 2008-2012.....	56
5 Asiakaspalaute.....	57
Liite 6: Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä 2013	58

TEKSTIN TAULUKOT

Taulukko 1	Vuoden 2012 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan Kuusikko-kunnissa	6
Taulukko 2	Lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2012 olleiden lasten osuus samanikäisestä väestöstä ikäluokittain (%)	7
Taulukko 3	Lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana ja sijoitettuna olleet lapset sekä jälkihuollon piirissä olleet nuoret vuonna 2012	9
Taulukko 4	Lastensuojelun kokonaiskustannusten erittely avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin sekä muutos vuodesta 2011 korotettuna vuoden 2012 arvoon	11
Taulukko 5	Vuoden aikana alkaneet uudet avohuollon asiakkuudet ikäryhmittäin vuonna 2012	14
Taulukko 6	Lastensuojelutarpeen selvitykset ikäryhmittäin (%) 2012 sekä lukumäärän muutos (%) vuoteen 2011	15
Taulukko 7	Vuoden 2012 aikana alkaneiden uusien asiakkuuksien tilanne lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen	15
Taulukko 8	Avohuollon kustannusten jakautuminen toiminnoittain sekä kokonaiskustannusten muutos (%) 2011-2012 ja 2008-2012. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kustannukset eivät sisälly kokonaiskustannuksiin. (Vuosien 2008-2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon)	16
Taulukko 9	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 – 17-vuotiaat lapset ikäryhmittäin vuonna 2012 sekä muutos (%) 2011-2012 ja 2008-2012	18
Taulukko 10	Uudet vuoden 2012 aikana tehdyt sijoituspäätökset sijoitusperusteen mukaan	19
Taulukko 11	Uudet vuoden 2012 aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset (ilman Oulua). Turvakoteihin sijoitetut eivät sisälly lukuihin.	20
Taulukko 12	Uudet vuoden 2012 aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset	20
Taulukko 13	Uudet vuoden 2012 aikana huostaanotetut lapset	21
Taulukko 14	Sijoitusten kokonaiskustannukset vuonna 2012 sekä muutos (%) edellisvuoteen ja vuoteen 2008	23

TEKSTIN KUVIOT

Kuvio 1	Lastensuojeluprosessin eri vaiheissa olevia asiakasmääriä Kuusikko-kunnissa vuonna 2012	3
Kuvio 2	Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä Kuusikko-kunnissa 2008-2012	4
Kuvio 3	Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus (%) 0 - 17-vuotiaista Kuusikko-kunnissa 2008-2012	7
Kuvio 4	Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus samanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa 2008-2012	8
Kuvio 5	Vuoden 2012 aikana alkaneet ja päättyneet avohuollon asiakkuudet (0 – 17-vuotiaat)	10
Kuvio 6	Toimeksiantoon perustuvan ja luvanvaraisen perhehoidon sekä laitoshoidon (%) sijoitusten kokonaiskustannuksista vuosina 2008 – 2012	12
Kuvio 7	Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa samanikäiseen (0 – 17-vuotiaat) väestöön vuosina 2008 – 2012. Kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.	13
Kuvio 8	Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0 – 17-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin vuosina 2008 – 2012. Kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.	13
Kuvio 9	Avohuollon kokonaiskustannukset avohuollon 0 – 17-vuotiaista asiakasta kohden vuosina 2008-2012 (vuosien 2008-2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)	17
Kuvio 10	Kodin ulkopuolelle vuonna 2012 sijoitettuna olleiden 0 – 17-vuotiaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä Kuusikko-Kunnissa	18
Kuvio 11	Sijoitusten hoitomuotojen osuus sijoitusten hoitovuorokausista Kuusikko-kunnissa vuonna 2012	22
Kuvio 12	Sijoitusten kustannukset 0 – 17-vuotiaista väestöä kohden vuosina 2008 – 2012 (vuoden 2012 arvossa)	24
Kuvio 13	Lasten sijaishuollon kustannukset 0–17 –vuotiaista sijoitettuna ollutta lasta kohti vuosina 2008 – 2012 (vuoden 2012 arvossa)	24
Kuvio 14	Sijoitusten hoitovuorokauden keskimääräiset kustannukset 2011 – 2012. Vuoden 2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.	25
Kuvio 15	Jälkihuollon asiakkaana olleiden nuorten osuus vastaavanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa vuosina 2008 – 2012	26
Kuvio 16	Kaikki vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet 0 – 17-vuotiaat asiakkaat yhtä avohuollon vastuusosiaalityöntekijän vakanssia kohden vuosina 2008 – 2012 (ei sisällä sijais- eikä jälkihuoltoa)	27

1 JOHDANTO

Tämä raportti käsittelee lastensuojelun palveluja Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa vuonna 2012. Raportti on osa laajempaa Kuusikko-työn kokonaisuutta.

Kuusikko-työssä on kerätty lastensuojelun palveluihin ja kustannuksiin liittyviä tietoja vuodesta 2003 alkaen. Aluksi tietoja käsiteltiin osana sosiaalityön kokonaisuutta ja ne pitivät sisällään pääosin lastensuojelun sijaishuollon tietoja. Lastensuojelu sai oman työryhmänsä vuoden 2008 alussa, jolloin lasten sijaishuollon ja lastensuojelun avohuollon asiantuntijat yhdistettiin sosiaalityön ryhmästä omaksi työryhmäkseen. Taustalla oli uuden lastensuojelulain (417/2007) astuminen voimaan ja halu tarkastella lastensuojelua yhtenä kokonaisuutena.

Vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen ja hänen perheensä tukitoimet ja palvelut aiempaa paremmin. Uusi laki toi mukanaan monia toiminnallisia muutoksia kuntien lastensuojelutyöhön. Siinä muun muassa korostettiin ehkäisevän lastensuojelun merkitystä kaikissa lasten ja perheiden palveluissa. Kuusikkovertailujen kannalta olennainen asia on myös se, että uudessa laissa määritellään lastensuojelun asiakkuuden alkaminen. Tämä helpottaa vertailukelpoisen tiedon keräämistä Kuusikko-kunnista. (Kumpulainen 2008, 3.)

Lastensuojelun tietoja käsittelevässä raportissa luodaan aluksi yleiskuva lastensuojelusta esittelemällä lastensuojeluprosessia sekä tarkastelemalla lastensuojelun asiakasmääriä ja kustannuksia kokonaisuudessaan. Tämän jälkeen tarkastellaan erikseen avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palveluita ja kustannuksia. Lopuksi käsitellään lastensuojelun henkilöstömääriä.

Raportissa on käsitelty pääosin samoja asioita kuin edellisen vuoden raportissa. Raportissa tarkastellaan edellisen vuoden tapaan avohuollon ja sijoitusten osalta pääasiassa 0 – 17-vuotiaita lapsia ja jälkihuollossa 18 – 20-vuotiaita nuoria. Kustannusvertailuissa asiakaskohtaiset kustannukset on laskettu avohuollon ja sijoitusten osalta suhteessa 0 – 17-vuotiaisiin. Jälkihuollon kustannukset on suhteutettu 18 – 20-vuotiaisiin. Kustannusvertailuissa kustannukset ovat edellisten vuosien tapaan korotettu vuoden tilastointivuoden arvoon (eli tänä vuonna vuoteen 2012) julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

Lisätietoa vuonna 2012 kerätyistä lastensuojelun tiedoista löytyy liitteistä 1 (koottujen tietojen määritelmät) ja 3 (yhteenveto vuoden 2011 tiedoista). Liitteessä 2 on luettelo yleisistä lastensuojelussa käytetyistä käsitteistä. Raportin aikasarjaverailut alkavat vuodesta 2008. Tätä vanhempia tietoja ei raportissa tarkastella siksi, että vuoden 2008 alussa voimaantuneen lastensuojelulain myötä osa tiedosta ei ole vertailukelpoista aiempien vuosien tietojen kanssa. Aikasarjaverailuja on koottu liitteeseen 4. Kuusikko-raportteihin on koottu myös asiakaspalautetta koskevaa tietoa. Luvussa 7 on lyhyt yhteenveto lastensuojeluun liittyvän asiakaspalautteen keräämisestä kunnissa.

Tämä raportti on syntynyt kuuden kunnan lastensuojelun asiantuntijoista koostuvan työryhmän yhteistyön tuloksena. Työryhmän puheenjohtajana toimi Leena Wilen Espoon kaupungista. Tiedot työryhmän muista jäsenistä on koottu liitteeseen 6. Raportin on kirjoittanut työryhmän sihteeri Hanna Ahlgren-Leinvuo.

2 LASTENSUOJELUN KOKONAISUUS

Tässä raportissa lastensuojelulla tarkoitetaan *lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua*, jonka tukimuodot jaetaan avohuoltoon, lasten sijoituksiin kodin ulkopuolelle (sijaishuolto) sekä jälkihuoltoon. Lapsi- ja perhekohtaisella lastensuojelulla on viimesijainen vastuu turvata lapsen terve kehitys ja hyvinvointi. Raportissa ei käsitellä *ehkäisevää lastensuojelua*, jonka piiriin kuuluvat muun muassa äitiys- ja lastenneuvoloissa, päivähoitossa, kouluissa ja nuorisotyössä tehtävä työ, jolla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia silloin kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana. (Sosiaaliportti 2012; Lastensuojelulaki (417/2007).)

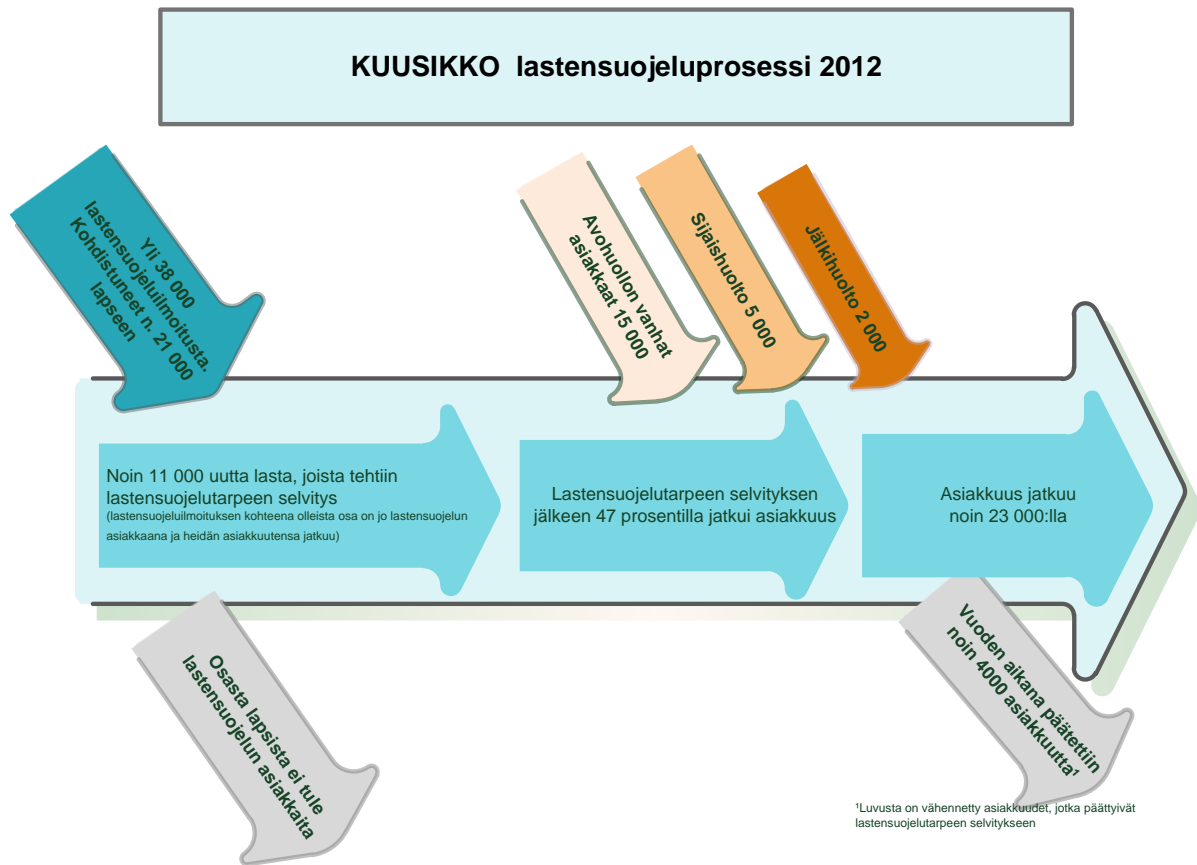
2.1 Lastensuojelun prosessi

Lastensuojelulaissa (417/2007) veloitetaan tietyt viranomaiset ilmoittamaan välittömästi kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, mikäli he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka tilanne edellyttää *lastensuojelutarpeen selvittämistä*. *Lastensuojeluilmoituksen* voi kuitenkin tehdä kuka tahansa, joka on huolestunut lapsen tai nuoren hyvinvoinnista. Lastensuojeluviranomaisen on arvioitava jokaisen lastensuojeluilmoituksen kohdalla mahdollinen kiireellisen lastensuojelun tarve sekä ratkaistava, onko tarpeen aloittaa lastensuojelutarpeen selvityksen tekeminen. Lastensuojelun asiakkuus alkaa vasta sitten, kun ryhdytään laatimaan lastensuojelutarpeen selvitystä tai kiireellisiin lastensuojelutoimenpiteisiin.

Mikäli lastensuojelutarpeen selvitys ei anna aihetta lastensuojelutoimenpiteisiin, asiakkuus päättyy siihen. Jos lastensuojelutarpeen selvityksen perusteella nähdään tarve lastensuojelutoimenpiteille, laaditaan lapselle asiakassuunnitelma, johon kirjataan muun muassa ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan sekä keinot, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan. Lastensuojelutarpeen selvityksen ja asiakassuunnitelman tekeminen eivät ole vain teknisiä toimenpiteitä vaan vaativaa ja resursseja vievää sosiaalityötä, jossa sosiaalityöntekijän on arvioitava lasten edun toteutumista ja päätettävä mahdollisista toimenpiteistä. Lapsen edun arviointi ja sen toteuttaminen ovat lastensuojelutyön päätehtävä, mutta samalla yksi vaikeimmista tehtävistä (Kanaoja et el. 2010, 162).

Lasta ja perhettä tuetaan ensisijaisesti avohuollon tukitoimilla, mutta tilanteen niin vaatiessa lapsi voidaan sijoittaa asumaan kodin ulkopuolelle. Jälkihuollon palvelut on suunnattu lapsille ja nuorille, joiden kohdalla sijaishuolto on päättynyt. Suurin osa jälkihuollon asiakkaista on 18 – 20-vuotiaita. (Sosiaaliportti 2012)

Kuvio 1 Lastensuojeluprosessin eri vaiheissa olevia asiakasmääriä Kuusikko-kunnissa vuonna 2012

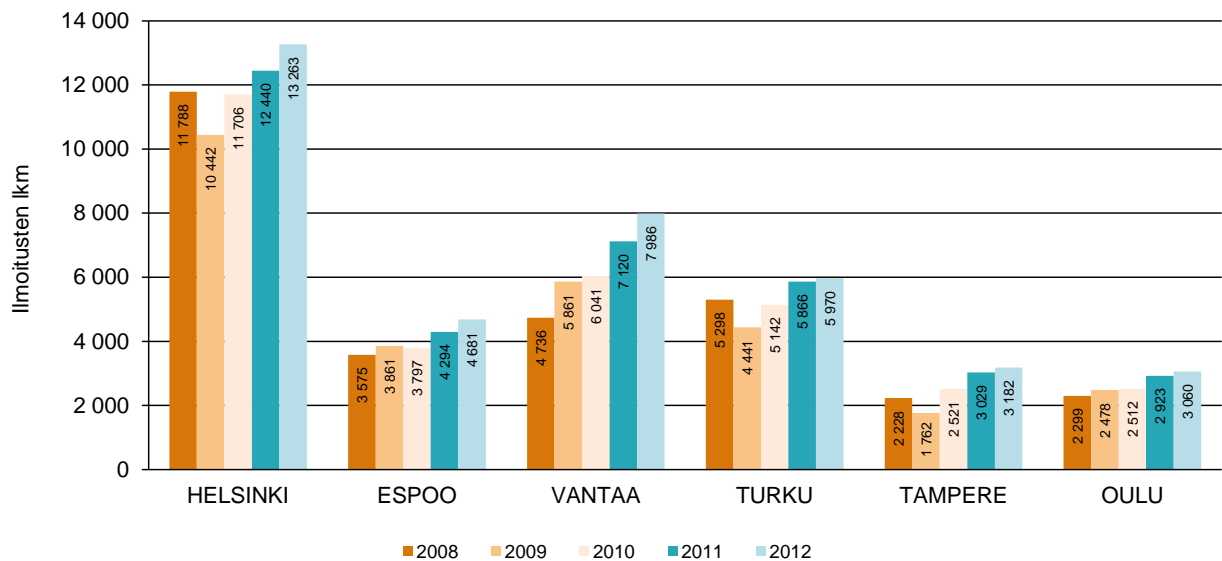
2.2 Lastensuojeluasian vireille tulo

Lastensuojeluasia saa useimmiten alkunsa kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on vastaanottanut *lastensuojeluilmoituksen*. Lastensuojeluasia voi lastensuojeluilmoituksen sijaan tulla vireille myös hakemuksesta tai pyynnöstä lastensuojelutarpeen selvittämiseksi. Lisäksi 1.3.2010 alkaen on ollut voimassa ennakkollista lastensuojeluilmoitusta koskeva säännös. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä ennen lapsen syntymää, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

2.2.1 Lastensuojeluilmoitukset

Vuoden 2008 alussa voimaan tulleessa lastensuojelulaissa kynnystä lastensuojeluilmoituksen tekemiseen madallettiin ja viranomaisten ilmoitusvelvollisuuden piiriä laajennettiin. (Räty 2008, 22-23). Vuoden 2012 alusta laajennettiin erikseen velvollisuutta ilmoittaa poliisille epäilystä lapseen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä onkin uuden lain myötä kasvanut Kuusikko-kunnissa. Vuoden 2012 aikana lastensuojeluilmoituksia tehtiin kaikissa Kuusikko-kunnissa enemmän kuin koskaan aikaisemmin: Helsingissä 13 263 (+6,6 % vuoteen 2011 verrattuna), Espoossa 4 681 (+ 9 %), Vantaalla 7 986 (+12,2 %), Turussa 5 970 (+1,8 %), Tampereella 3 182 (+5,1 %) ja Oulussa 3 060 (+4,7 %).

Kuvio 2 Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä Kuusikko-kunnissa 2008-2012

2.2.2 Lastensuojeluilmoituskäytännöt Kuusikko-kunnissa

Lastensuojeluilmoituskäytännöt ovat Kuusikko-kunnissa erilaisia. Seuraavissa kappaleissa kukin Kuusikko-kunta on kuvannut oman lastensuojeluilmoitusprosessinsa.

Helsinki

Lastensuojelun arvioinnin jaos käsittelee lastensuojeluilmoitukset lapsista, jotka eivät ole lastensuojelussa asiakkaina ja tekee lastensuojelutarpeen selvitykset. Jaoksessa on seitsemän alueellista yksikköä. Jaos huolehtii myös rikoksilla oirehtivien lasten sosiaaliohjauksesta, sosiaalityöstä ja oikeusedustuksesta.

Rakenne tukee selvitysten valmistumista lastensuojelulain edellyttämässä määräajassa ja mahdollistaa lastensuojelutarpeen arviointiin yhtenäiset kriteerit, henkilöstön osaamisen kehittymisen sekä selvitysprosessin asiakaslähtöisen kehittämisen.

Espoo

Alueen lastensuojelun päivystäjä vastaa virka-aikana päivittäin saapuneiden lastensuojeluilmoitusten välittömän/kiireellisen lastensuojelutarpeen arvioimisesta. Uudet lastensuojeluilmoitukset käsitellään alueellisten lastensuojelutiimien kokouksissa ja sovitaan työskentelyn etenemisestä. Virka-ajan ulkopuolella lastensuojeluilmoitukset käsitellään sosiaali- ja kriisipäivystyksessä.

Vantaa

Vantaalla lastensuojeluilmoitusten käsittelystä uusien asiakkaiden osalta vastaa vastaanottotiimi ja vanhojen asiakkaiden osalta suunnitelmallisen muutostyön tiimi. Alueen lastensuojelun päivystäjä vastaa virka-aikana klo 8.15-16 päivittäin saapuneiden lastensuojeluilmoitusten välittömän akuutin/kiireellisen lastensuojelun tarpeen arvioimisesta. Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys vastaa lastensuojeluilmoitusten kiireellisen lastensuojelun tarpeen arvioinnista virka-ajan klo 16 jälkeen, viikonloppuisin ja pyhinä.

Suurin osa Vantaan lastensuojeluilmoituksista on poliisin tekemiä. Poliisin tekemät lastensuojeluilmoitukset liittyvät kotihälytystehtäviin, jossa ollut perheväkivalta tilanne, vanhemman tai lapsen rikolliseen toimintaan kuten näpistelyt, varkaudet ja vahingonteot. Poliisin tekemät lastensuojeluilmoitukset liittyvät myös vanhemman tai lapsen väkivaltaiseen käyttäytymiseen.

Myös ennakollisten lastensuojeluilmoitusten määrät ovat olleet Vantaalla nousussa. Ennakollisia lastensuojeluilmoituksia vastaanotetaan neuvoloista, Hal-poliklinikalta sekä myös aikuissosiaalityöstä. Pääasiallisesti huolena on raskaana olevan naisen vakava päihdeongelma, vakava mielenterveysongelma sekä akuutti perheväkivalta.

Turku

Turussa kaikki lastensuojeluilmoitukset (sekä uusien että asiakkuudessa olevien) otetaan keskitetysti vastaan sosiaalipäivystyksessä, joka arvioi myös akuutin lastensuojelutarpeen. Lastensuojelutarpeen selvitykset tehdään kuitenkin aluetoimistoissa. Turussa lastensuojeluilmoitusten lukumäärää lisäävät sijoitetut lapset, jotka karkailevat, poliisin tekemät ilmoitukset näpistelystä ja nuorten päihteiden käytöstä sekä huolto – ja tapaamisriidat.

Turussa ennakollisten lastensuojeluilmoitusten määrä on myös kasvussa. Ilmoituksia tekevät pääsääntöisesti neuvolat ja Hal-poliklinikka, mutta myös muut tahot ovat alkaneet tehdä ilmoituksia.

Tampere

Tampereella kaikkia ilmoituksia ei käsitellä lastensuojeluilmoituksina. Sosiaalipäivystys selvittää esim. lasten näpistyksiä tapaamalla perhettä ja usein se riittää eikä muita toimenpiteitä tarvita.

Koulu- ja sosiaaliviranomaiset voivat ohjata lapsen 7 – 17-vuotiaan suoraan ehkäisevän Nopean perhetyön palveluihin. Myös lapsi tai huoltaja voi olla suoraan yhteydessä Nopeaan ilman viranomaisvälittäjää. Ehkäisevän perhetyön ja hyvinvointineuvolan palvelut voi olla monissa tilanteissa riittävä tuki perheille.

Sijaishuollossa jo olevista ilmoitusta ei useinkaan käsitellä lastensuojeluilmoituksena, vaan selvitetään asia ja tarvittaessa tehdään viranomaispäätöksiä.

Oulu

Lastensuojeluasia tulee vireille joko lastensuojeluilmoituksena, pyyntönä lastensuojelutarpeen selvittämiseksi tai lastensuojeluhakemuksena. Ilmoittaja voi olla yhteydessä joko avohuollon sosiaalityöntekijöihin, lastensuojelun virka-aikaiseen päivystykseen tai virka-ajan ulkopuoliseen sosiaalipäivystykseen. Ilmoituksen vastaanottaja arvioi asian kiireellisuuden ja ohjaa sen oikealle käsittelijälle. Jos on olemassa oleva avohuollon asiakkuus asia ohjataan lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Uuden asiakkaan asia käsitellään lastensuojelutarpeen selvitystiimissä. Lastensuojelun virka-aikainen päivystys ja sosiaalipalveluiden järjestämä virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys hoitaa akuutteja toimenpiteitä vaativat ilmoitukset.

2.2.3 Lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan

Lastensuojelulaki velvoittaa kuntia pitämään rekisteriä lastensuojeluilmoituksista. Rekisteriin täytyy kirjata lastensuojeluilmoitusten lukumäärätietojen lisäksi muun muassa syyt, joiden perusteella ilmoitukset on tehty. Taulukossa 1 on yhteenveto Kuusikko-kunnissa vuoden 2012 aikana tehtyjen lastensuojeluilmoituksen syistä. Eniten ilmoituksia oli tehty kehitystä vaarantavien olosuhteiden perusteella.

Taulukko 1 Vuoden 2012 aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset syyn mukaan Kuusikko-kunnissa

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
<i>01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve</i>	13,8	16,0	13,2	6,9	22,5	14,5	13,7
<i>02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet</i>	51,8	56,9	49,2	56,1	53,3	45,9	52,2
<i>03 Lapsen oma käyttäytyminen</i>	34,4	27,0	37,5	37,0	24,2	39,6	34,1
<i>Lastensuojeluilmoitukset yht. (%)</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lastensuojeluilmoitukset yht. (lkm)	13 263	4 681	7 986	5 970	3 182	3 060	38 142

Lastensuojeluilmoitusten lisäksi lastensuojeluviranomaisille voidaan tehdä myös pyyntöjä tai hakemuksia lastensuojelutarpeen selvittämiseksi. Tällaisia pyyntöjä ja hakemuksia tehtiin Kuusikko-kunnissa yhteensä reilu 1 000. Ennakollisia lastensuojeluilmoituksia tehtiin Kuusikko-kunnissa reilut 539 vuonna 2012, mikä oli noin 30 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Lukumäärä kasvoi Tamperetta lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tehdään silloin, kun epäillään, että syntyvä lapsi tarvitsee lastensuojelun tukitoimia heti syntymänsä jälkeen. Edellisten lisäksi lastensuojelutarve voi tulla esiin esimerkiksi toimeentulotukiasiakkuudessa tai ennalta ehkäisevässä sosiaalityössä, jolloin sosiaalityöntekijä itse havaitsee lastensuojelutarpeen ja voi alkaa tehdä lastensuojelutarpeenselvitystä. Tällaisia tapauksia oli Kuusikossa yhteensä 686 vuonna 2012 ja ne kohdistuivat 557 lapseen.

2.2.4 Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleet lapset

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on lähes kaksinkertainen ilmoitusten kohteena oleviin lapsiin verrattuna. Ilmoituksia voi vuoden aikana tulla useampaan kertaan samasta lapsesta. Vuonna 2012 Kuusikko-kunnissa tehtiin keskimäärin 1,8 lastensuojeluilmoitusta lasta kohden. Osa lastensuojeluilmoituksen kohteena olleista lapsista on jo ennestään lastensuojelun asiakkaana.

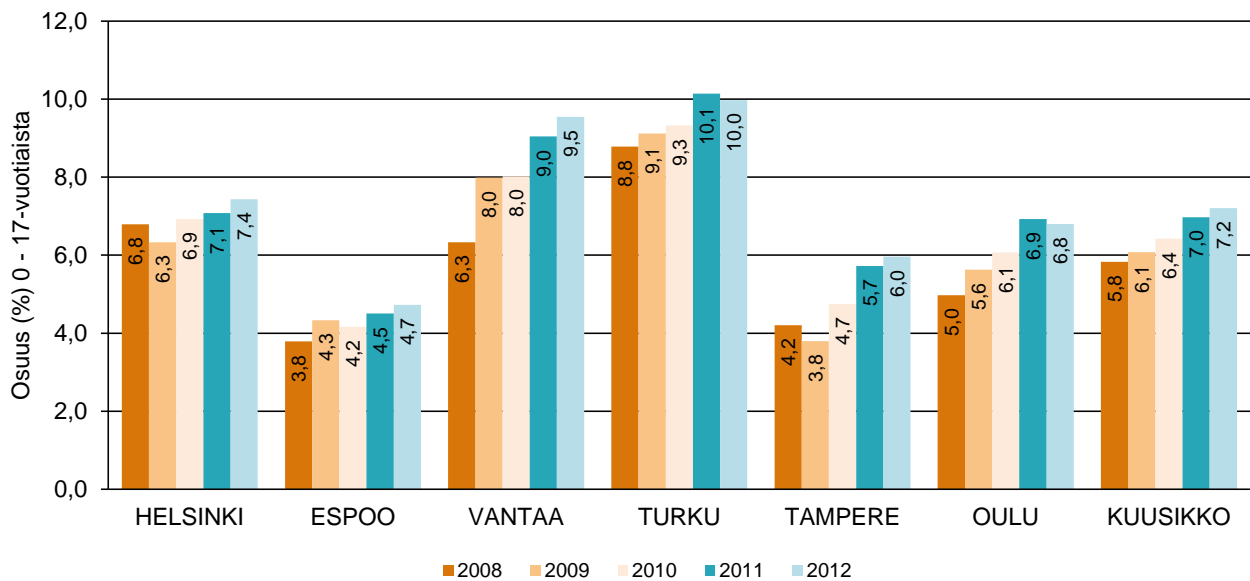
Taulukossa 2 on tarkasteltu lastensuojeluilmoituksen kohteena olevien lasten lukumäärää suhteessa samanikäiseen väestöön. Kaikissa Kuusikko-kunnissa nousevat esiin yläasteikäiset lapset. Lasten osuus nousee hieman koulun aloituksen myötä ja yläasteelle siirtyäessä lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten osuus nousee selvästi. Keskimäärin Kuusikko-kuntien 0 – 17-vuotiaista noin 7,2 prosenttia oli lastensuojelu ilmoituksen kohteena vuonna 2012, 13 – 15-vuotiaista reilut 10 prosenttia ja 16 – 17-vuotiaista 12,3 prosenttia.

Taulukko 2 Lastensuojeluilmoituksen kohteena vuonna 2012 olleiden lasten osuus samanikäisestä väestöstä ikäluokittain (%)

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
0-2 -vuotiaat	4,7	3,2	5,9	6,3	4,3	5,9	4,8
3-6 -vuotiaat	6,0	3,9	7,4	7,8	5,7	4,4	5,7
7-12 -vuotiaat	7,1	4,0	8,9	8,3	5,7	5,7	6,5
13-15 -vuotiaat	9,8	7,2	13,9	12,6	7,5	11,8	10,1
16-17 -vuotiaat	13,0	7,9	16,1	20,8	7,9	10,3	12,3
0 - 17-vuotiaat	7,4	4,7	9,5	10,0	6,0	6,8	7,2
Yhteensä (lkm)	7 324	2 798	4 245	2 785	2 119	2 023	21 294
Lastensuojeluilmoituksia lasta kohden	1,8	1,7	1,9	2,1	1,5	1,5	1,8

Kuviossa 3 on esitetty lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden 0 – 17-vuotiaiden osuus väestöstä aikasarjana vuosilta 2008 – 2012. 7,2 prosentista Kuusikko-kuntien 0 – 17-vuotiaista lapsista tehtiin lastensuojeluilmoitus vuoden 2012 aikana. Vantaalla (9,5 %) ja Turussa (10 %) osuus oli Kuusikon keskiarvoa huomattavasti suurempi, Espoossa (4,7 %) huomattavasti matalampi. Lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten osuus samanikäisestä väestöstä on kasvanut kaikissa Kuusikko-kunnissa vuodesta 2008 vuoteen 2012. Eniten osuus on kasvanut Vantaalla (yli 3 prosenttiyksikköä).

Kuvio 3 Lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten osuus (%) 0 - 17-vuotiaista Kuusikko-kunnissa 2008-2012

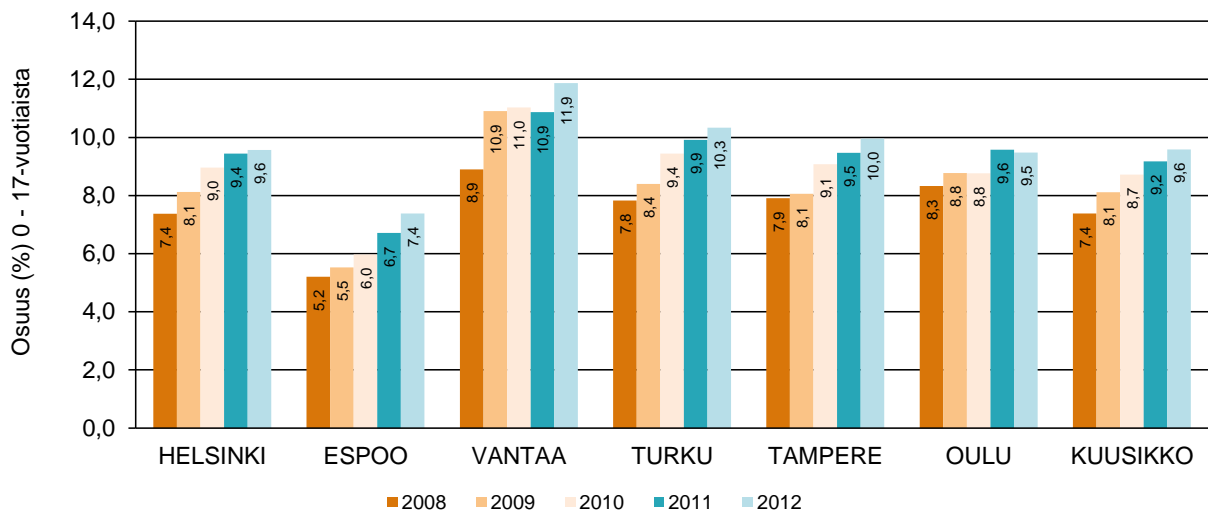

2.3 Lastensuojelun asiakkaat

2.3.1 Lastensuojelun asiakasmäärät

Lastensuojelun asiakasmäärän kehitys on ollut nousujohteista Kuusikko-kunnissa. Taustalla ei ole ainoastaan väestömäärän yleinen kehitys vaan asiakasmäärät ovat kasvaneet myös suhteessa kaupunkien asukasmäärään. Helsingissä ja Espoossa 0 – 17-vuotiaiden lastensuojelun asiakkaiden osuus samanikäisestä väestöstä on kasvanut vuodesta 2008 vuoteen 2012 2,2 prosenttiyksikköä, Vantaalla 3 prosenttiyksikköä, Turussa 2,5 prosenttiyksikköä, Tampereella 2,1 prosenttiyksikköä ja Oulussa 1,2 prosenttiyksikköä, Kuusikossa keskimäärin 2,2 prosenttiyksikköä.

Kuvio 4 Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus samanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa 2008-2012

Lastensuojelun asiakkaita pyritään tukemaan ensisijaisesti avohuollon keinoin. Kuusikko-kunnissa yli 90 prosenttia lastensuojelun 0 – 17-vuotiaista asiakkaista oli vuonna 2012 avohuollon asiakkaana. Sijoitettujen osuus 0 - 17-vuotiaista asiakkaista vaihteli Vantaan 13,4 prosentista Turun 21,1 prosenttiin.

Lastensuojelun asiakkaiden lukumäärä Kuusikko-kunnissa on kasvanut edellisvuodesta 5,3 prosenttia ja vuodesta 2008 vuoteen 2012 32,9 prosenttia. Asiakasmäärät ovat kasvaneet niin avohuollon, sijoitusten kuin jälkihuollonkin puolella, mutta suurinta kasvu on ollut avohuollon puolella. Lastensuojelun asiakasmäärät vuosilta 2008 – 2012 löytyvät liitteestä 4A.

Taulukko 3 Lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten kokonaismäärä sekä avohuollon asiakkaana ja sijoitettuna olleet lapset sekä jälkihuollon piirissä olleet nuoret vuonna 2012

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
0 - 17-vuotiaat asiakkaat yhteensä ¹ (lkm)	9 427	4 376	5 280	2 888	3 539	2 821	28 331
<i>Muutos 2011-2012 (%)</i>	<i>2,4</i>	<i>11,3</i>	<i>9,6</i>	<i>3,8</i>	<i>5,3</i>	<i>0,6</i>	<i>11,4</i>
Avohuollon asiakkaat, 0 - 17v. (lkm)	8 277	4 150	5 171	2 416	3 499	2 812	26 325
Sijoitetut lapset, 0 - 17v. (lkm)	1 958	710	710	608	603	524	5 113
Jälkihuollossa olleet nuoret, 18 - 20v. (lkm)	950	239	220	249	168	171	1 997

¹ Luvussa mukana kaikki vuoden 2012 aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0 - 17v.) henkilötunnus kertaalleen. Luvussa eivät ole mukana nuoret (18 - 20-v.). Sama lapsi on voinut olla vuoden aikana avohuollon asiakkaana, sijoitettuna ja/tai jälkihuollon asiakkaana.

2.3.2 Asiakassuunnitelmat

Lastensuojelulaki edellyttää, että lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle tehdään asiakassuunnitelma, jollei asiakkuus pääty lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen tai kysymyksessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus. Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan. (Lastensuojelulaki (417/2007))

Asiakassuunnitelma laaditaan yhteistyössä viranomaisen sekä lapsen ja hänen huoltajien kanssa. Se on tärkeä asiakirja sekä työntekijälle että asiakkaalle, sillä se perustelee kaikille osapuolille, miksi lasta on tarpeen suojella, sekä antaa tiedon missä asiassa ja millä keinoin pyritään muutokseen. Asiakassuunnitelman tekeminen huolellisesti, siihen aikaa käyttäen ja yhteisesti suunnitellen on edellytys lapsen ja hänen perheensä tukemiselle ja auttamiselle.

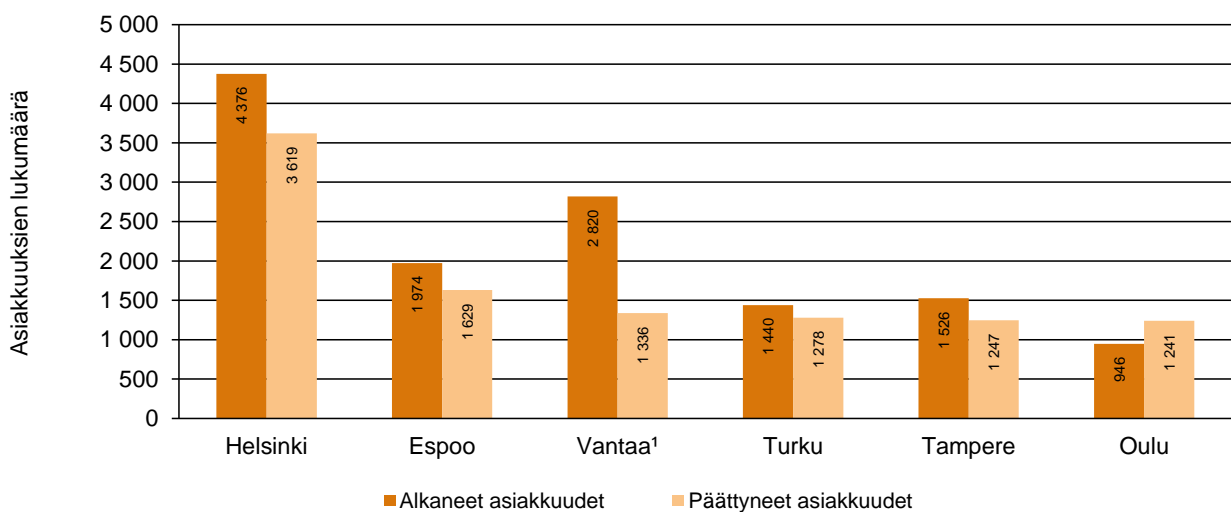
Vertailukelpoista tietoa Kuusikko-kunnissa vuoden aikana tehtyjen asiakassuunnitelmien lukumääristä ei tällä hetkellä ole. Liitetaulukkoon 3C/2 on koottu tietoja Kuusikko-kunnissa vuoden 2012 aikana laadituista uusista tai tarkastetuista asiakassuunnitelmista.

2.3.3 Päättyneet asiakkuudet

Asiakkuuden lopettaminen on ollut sosiaalityön työkäytännöissä hankalasti hahmotettava asia. Varsinkin avohuollon asiakkuuksien päättäminen on ollut epäyhtenäistä ja kerran avatut asiakkuudet ovat jatkuneet todellista asiakkuutta kauemmin. Uuden lastensuojelulain mukaan asiakkuus on aina aktiivista. Asiakkuus päätetään, kun tarvetta tukitoimille ei ole. Jos lastensuojelun tarvetta jälleen ilmenee, asiakkuus aloitetaan uudelleen. Vuoden 2008 alussa voimaan tullut lastensuojelulaki määrittelee entistä tarkemmin lastensuojeluasiakkuuden alkamisen, mutta tarkkaa määritelmää sille, milloin lastensuojelun avohuollon asiakkuus päättyy, ei ole. Laki määrittelee asiakkuuden päättymistä ainoastaan lastensuojelutarpeen selvitysvaiheen yhteydessä. Lisäksi laissa todetaan, että lastensuojeluasiakkuus/huostaanotto täytyy päättää silloin kun asiakkuudelle ei ole olemassa tarvetta. (Sosiaaliportti 2012; Kumpulainen 2008, 7.)

Käytännössä asiakkuuden päättämisestä informoidaan asiakasta ja avohuollon asiakkuuden päättäminen merkitään lapsen asiakaskertomukseen ja -suunnitelmaan. Asiakirjoihin kirjataan ne seikat, joiden perusteella asiakkuuden lopettamiseen päädyttiin. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa asiakkuuden päättämisestä. (Sosiaaliportti 2012; Kumpulainen 2008, 7.)

Kuvio 5 Vuoden 2012 aikana alkaneet ja päättyneet avohuollon asiakkuudet (0 – 17-vuotiaat)

¹Vantaan päättyneistä asiakkuuksista puuttuvat suunnitelmallisesti päätetyt asiakkuudet, järjestelmästä johtuvasta syystä.

Kuviossa 5 on verrattu päättyneiden ja alkaneiden avohuollon asiakkuuksien lukumäärää (vain 0 – 17-vuotiaat). Vuoden 2012 aikana Kuusikko-kunnissa alkoi 13 082 uutta asiakkuutta. Samana vuonna päättyi kaikkiaan 10 350 avohuollon asiakkuutta. Kuusikko-kuntiin on viime vuosina tullut enemmän uusia asiakkaita kuin mitä vanhoja on poistunut. Lastensuojelun asiakaskunta on muuttunut entistä haastavammaksi ja asiakkuudet pitkäaikaisemmiksi.

2.4 Kokonaiskustannukset

Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat Kuusikko-kunnissa yli 318 miljoonaa euroa vuonna 2012. Kustannukset nousivat edelliseen vuoteen 3,8 prosenttia¹. Kokonaiskustannukset ovat nousseet Espoota lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa. Oulussa kustannukset ovat nousseet eniten, 22,3 prosenttia.

Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy lasten sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2012 Oulun 69,5 prosentista Turun 86,6 prosenttiin. Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset ovat nousseet kaikissa Kuusikko-kunnissa perhehoidon osuuden kasvun myötä.

Oulun kustannusnousua selittää sijoitettujen lasten lukumäärän kasvu (9,4 %) ja sitä kautta sijoitusten pitkäaikaisten hoitovuorokausien huomattava lisäys (16,9 %) edellisvuodesta. Turun osalta sijaishuollon kustannuksia nostaa se, että omien laitosten kustannukset ovat nousseet.

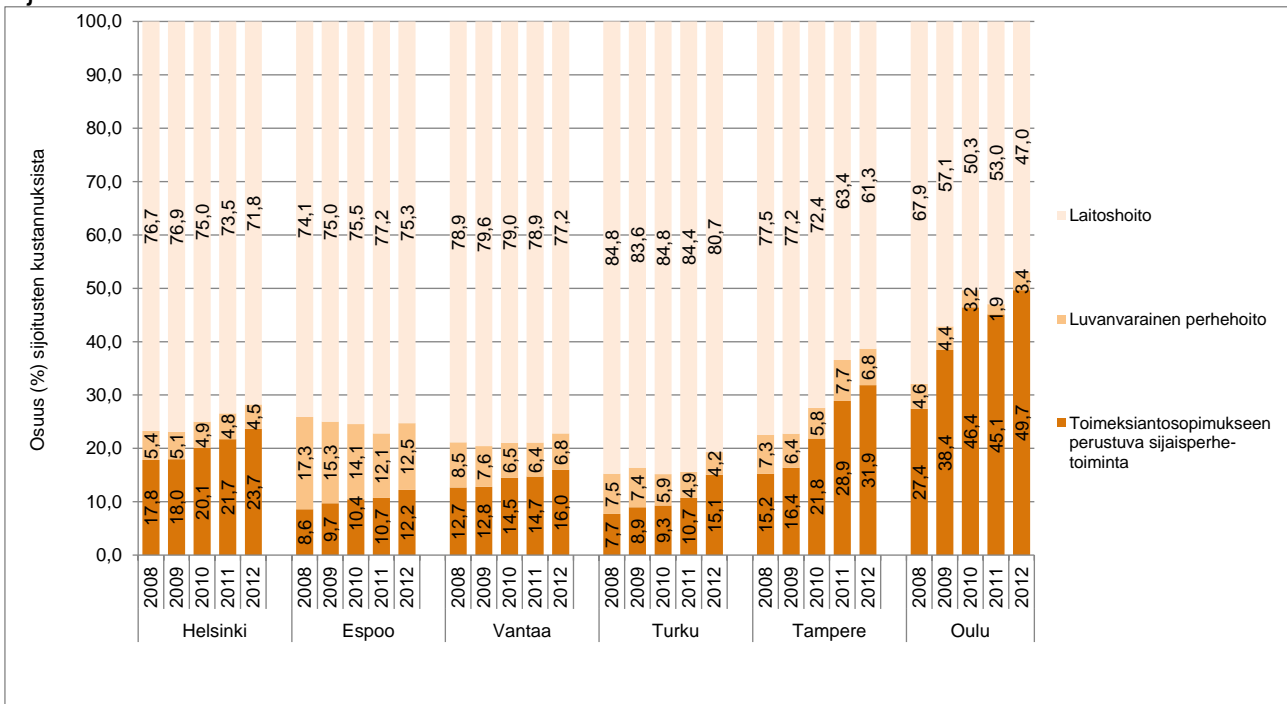
Taulukko 4 Lastensuojelun kokonaiskustannusten erittely avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin sekä muutos vuodesta 2011 korotettuna vuoden 2012 arvoon

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Kokonaiskustannukset (€)	126 457 279	45 207 562	44 011 374	39 105 351	39 840 323	23 791 061	318 412 950
Avohuollon kustannukset (€)	25 551 883	8 945 678	9 769 363	5 259 403	9 053 252	7 255 819	65 835 398
Sijoitusten kustannukset (€)	100 905 396	36 261 884	34 242 011	33 845 948	30 787 071	16 535 242	252 577 552
josta toimeksiantoon perustuva perhehoito (€)	23 880 274	4 421 139	5 473 691	5 095 455	9 806 139	8 211 547	56 888 245
<i>Kokonaiskustannukset (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Avohuollon kustannukset (%)</i>	<i>20,2</i>	<i>19,8</i>	<i>22,2</i>	<i>13,4</i>	<i>22,7</i>	<i>30,5</i>	<i>20,7</i>
<i>Sijoitusten kustannukset (%)</i>	<i>79,8</i>	<i>80,2</i>	<i>77,8</i>	<i>86,6</i>	<i>77,3</i>	<i>69,5</i>	<i>79,3</i>
<i>Kokonaiskustannukset, muutos ed. vuoteen (%)</i>	<i>0,6</i>	<i>-0,6</i>	<i>5,1</i>	<i>7,0</i>	<i>5,4</i>	<i>22,3</i>	<i>3,8</i>
<i>Avohuollon kustannukset, muutos ed. vuoteen (%)</i>	<i>1,5</i>	<i>6,7</i>	<i>8,8</i>	<i>22,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>22,0</i>	<i>6,4</i>
<i>Sijoitusten kustannukset, muutos ed. vuoteen (%)</i>	<i>0,3</i>	<i>-2,2</i>	<i>4,1</i>	<i>7,5</i>	<i>7,2</i>	<i>22,5</i>	<i>3,4</i>
<i>Toimeksiantoon perustuva perhehoito, muutos ed. vuoteen (%)</i>	<i>9,3</i>	<i>11,3</i>	<i>13,3</i>	<i>51,3</i>	<i>18,2</i>	<i>34,9</i>	<i>17,5</i>

¹ Edellisen vuoden kustannukset on vertailussa korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle.

Kuusikko-kunnissa on meneillään palvelurakenteen muutos, jossa laitossijoituksia pyritään vähentämään ja perhehoitoa lisäämään. Kuvio 6 kuvaa tätä muutosta kustannusten kautta. Kaikissa Kuusikko-kunnissa perhehoidon eli luvanvaraisen perhehoidon (ammattilliset perhekodit) ja toimeksiantosopimukseen perustuvan perhehoidon (sijoituksen sijaisperheisiin sisältäen läheisverkostoon sijoitetut lapset) osuus on kasvanut ja vastaavasti laitoshoidon osuus pienentynyt.

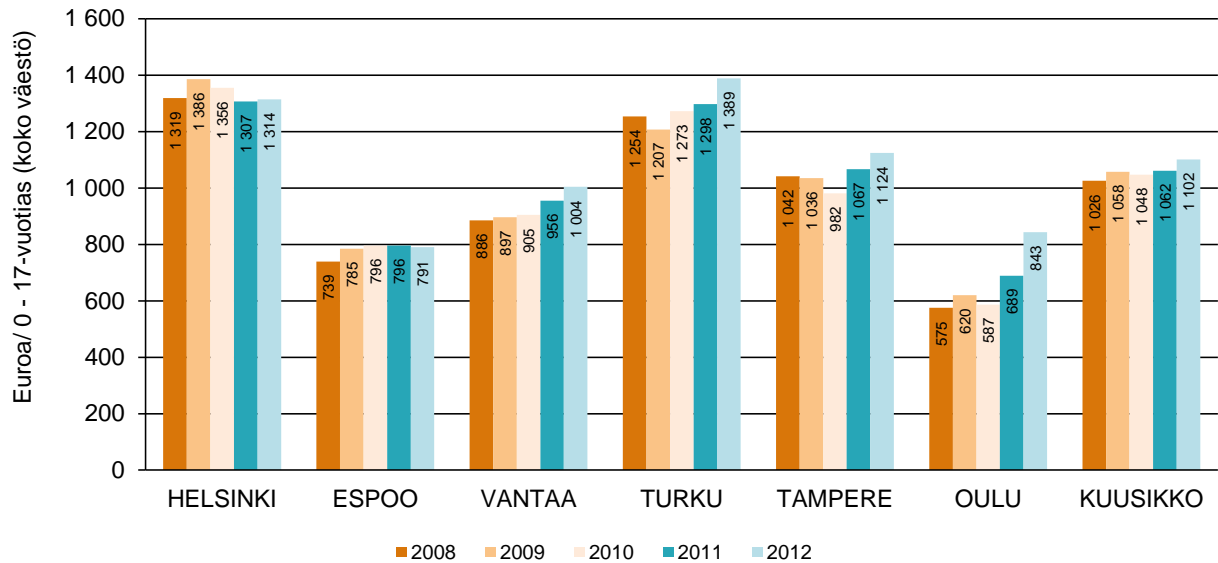
Kuvio 6 Toimeksiantoon perustuvan ja luvanvaraisen perhehoidon sekä laitoshoidon (%) sijoitusten kokonaiskustannuksista vuosina 2008 – 2012

Kuvioissa 7 ja 8 on tarkasteltu lastensuojelun kokonaiskustannuksia suhteessa 0 – 17-vuotiaaseen väestöön sekä 0 – 17-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin.

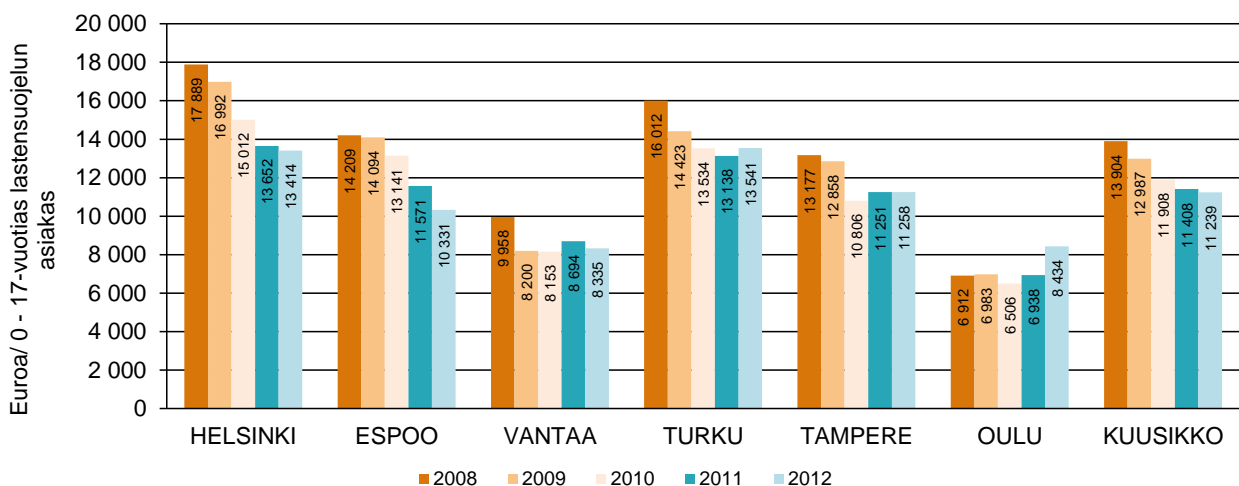
Lastensuojelun kokonaiskustannukset 0 – 17-vuotiasta väestöä kohden vuonna 2012 vaihtelivat Turun 1 389 eurosta Espoon 791 euroon. Eroja selittää jonkin verran Kuusikkokuntien erilaiset väestörakenteet. Helsingissä, Turussa ja Tampereella 0 – 17-vuotiaiden osuus väestöstä on pienempi kuin Espoossa, Vantaalla ja Oulussa. Tämä nostaa Helsingin, Turun ja Tampereen väestöön suhteutettuja kustannuksia. Turun kohdalla kustannusnousua suhteessa lapsiväestöön nostaa myös se, että ikäluokka 0 – 17-vuotiaat on Turussa tarkasteluajankohtana 2008 – 2012 hieman pienentynyt.

Kuvio 7 Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa samanikäiseen (0 – 17-vuotiaat) väestöön vuosina 2008 – 2012. Kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

Kustannukset asiakasta kohden ovat Oulua lukuun ottamatta laskeneet Kuusikko-kunnissa vuodesta 2008 vaikka lastensuojelun asiakasmäärä onkin vastaavana aikana kasvanut. Kun kustannuksia suhteutetaan kaikkiin lastensuojelun asiakkaisiin, täytyy huomioida, että suurin osa asiakkaista ja asiakasmäärän kasvusta on tapahtunut avohuollon puolella. Lastensuojelun resurssit eivät ole kasvaneet samassa määrin kuin avohuollon asiakasmäärä. (kuvio 8).

Kuvio 8 Lastensuojelun kokonaiskustannukset suhteessa 0 – 17-vuotiaisiin lastensuojelun asiakkaisiin vuosina 2008 – 2012. Kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

3 AVOHUOLTO

Lastensuojelun avohuollolla tarkoitetaan tukitoimia, joihin on ryhdyttävä jos kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä, tai jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Avohuollon tukitoimet ovat ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Avohuollon tukitoimia ovat esimerkiksi perhetyö, perhekuntoutus, tukiperhetoiminta, toimeentulon ja asumisen turvaaminen lapselle ja hänen perheelleen sekä tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen. (Sosiaaliportti 2012.)

3.1 Avohuollon asiakkaat

Lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli Kuusikko-kunnissa vuoden 2012 aikana yhteensä yli 26 325 lasta, mikä oli 5,1 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Lastensuojelun asiakasmäärän kasvusta suurin osa tulee juuri avohuollon asiakasmäärän kasvun kautta. Uusien asiakkuuksien osuus avohuollon kaikista asiakkaista oli Kuusikossa keskimäärin noin 50 prosenttia. (Liite 4A.)

Vuoden 2012 aikana Kuusikko-kunnissa alkoi yhteensä 13 082 uutta asiakkuutta, mikä oli 5,7 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Helsingissä muutos edelliseen vuoteen oli suurin, 19,4 prosenttia ja Tampereella pienin, 1,2 prosenttia.

Taulukko 5 Vuoden aikana alkaneet uudet avohuollon asiakkuudet ikäryhmittäin vuonna 2012

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Vuoden 2012 aikana alkaneet asiakkuudet (0 - 17v.)							
0-2 -vuotiaat	16,5	14,3	14,8	16,9	18,8	17,3	16,8
3-6 -vuotiaat	21,1	19,5	22,5	21,9	23,5	14,4	21,7
7-12 -vuotiaat	30,6	25,8	31,4	28,6	27,7	19,6	29,6
13-15 -vuotiaat	18,1	21,2	19,0	17,1	17,4	14,1	18,9
16-17 -vuotiaat	11,9	16,0	12,3	15,4	11,0	9,4	13,1
Yhteensä (%)	1,8	3,3	0,0	0,0	1,6	25,2	3,7
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	103,7
Uudet asiakkuudet yhteensä (lkm) 2012	4 454	2 041	2 820	1 440	1 551	1 265	13 082
Uudet asiakkuudet yhteensä (lkm) 2011	3 729	1 920	2 506	1 383	1 532	1 301	12 371
Muutos 2011-2012 (%)	19,4	6,3	12,5	4,1	1,2	-2,8	5,7

3.1.1 Lastensuojelutarpeen selvitykset

Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun sosiaalityöntekijä päättää aloittaa lastensuojelutarpeen selvityksen. Kuusikko-kunnissa tehtiin vuonna 2012 yli 11 300 lastensuojelutarpeen selvitystä, mikä on 25,8 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Eniten lastensuojelutarpeen selvityksiä tehtiin kouluikäisistä lapsista.

Taulukko 6 Lastensuojelutarpeen selvitykset ikäryhmittäin (%) 2012 sekä lukumäärän muutos (%) vuoteen 2011²

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
0-2 -vuotiaat	13,2	13,4	13,4	15,7	14,5	20,5	14,3
3-6 -vuotiaat	21,6	19,1	21,5	21,6	23,5	20,6	21,3
7-12 -vuotiaat	29,7	26,4	29,9	29,5	28,9	25,8	28,7
13-15 -vuotiaat	17,1	20,3	18,7	15,7	19,3	18,0	18,1
16-17 -vuotiaat	13,0	16,7	13,3	14,7	11,8	12,5	13,7
18 vuotta täyttäneet	5,5	4,2	3,1	2,8	2,0	2,6	3,9
Kaikki yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kaikki yhteensä (Lkm)	3 898	1 940	1 783	1 321	1 453	974	11 369
Kaikki yhteensä, muutos (%) 2011-2012	43,2	20,6	46,1	6,1	11,1	4,7	25,8

Lastensuojelun lain mukaan viranomaisen on viikon kuluessa lastensuojeluilmoituksen saapumisesta ratkaistava, laaditaanko lastensuojelutarpeen selvitys, ja mikäli lastensuojelutarpeen selvitys nähdään tarpeelliseksi, on sen valmistuttava kolmen kuukauden kuluessa. Kuusikko-kunnat seuraavat laissa määrättyjen aikarajojen toteutumista, mutta vertailukelpoista tilastoa asiasta ei ole saatavilla.

Vuonna 2012 noin 45,5 prosenttia vuoden aikana alkaneista uusista avohuollon asiakkuuksista päättyi lastensuojelutarpeenselvitykseen. Kuusikko-kuntien välillä oli asian suhteen suuria eroja. Helsingissä, Turussa ja Oulussa yli puolet asiakkuuksista päättyi lastensuojelutarpeen selvitykseen. Vantaalla (32,1 prosenttia) ja Tampereella (38 prosenttia) selvitykseen päätyneiden osuus jäi alle 40 prosentin.

Taulukko 7 Vuoden 2012 aikana alkaneiden uusien asiakkuuksien tilanne lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki yhteensä	4 454	2 042	2 820	1 440	1 551	1 265	13 572
joista "asiakkuus päättyi selvitykseen"	2 316	973	904	733	590	658	6 174
joista "asiakkuus jatkuu"	1 281	610	1 226	384	938	356	4 795
joista "selvitys kesken 31.12.2012"	857	459	690	323	23	251	2 603
Selvitykseen päätyneiden osuus (%) kaikista	52,0	47,6	32,1	50,9	38,0	52,0	45,5

Lastensuojelutarpeen selvityksen lähtökohtana on lapsesta tehty lastensuojeluilmoitus. Selvityksen tavoitteena on tutkia lapsen suojelun ja tuen tarvetta, jotta voidaan arvioida, tarvitseeko lapsi tai nuori sekä hänen perheensä lastensuojelun tukea ja palveluja. Jo itse lastensuojelutarpeen selvitys on interventio perheen elämään, sillä vanhemmat tai läheiset joutuvat miettimään tilanteen syitä ja etsimään ratkaisua. Usein jo pelkällä lastensuojelu-

² Taulukon luvut ovat vuoden 2011 tai 2012 aikana alkaneita lastensuojelutarpeen selvityksiä, jotka ovat valmistuneet vuonna 2012. Tilastovuoden aikana alkaneet lastensuojelutarpeen selvitykset (eli alkaneet asiakkuudet) ja tilastovuoden aikana valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset ovat eri asioita.

tarpeen selvityksen tekemisellä pystytään auttamaan lasta ja hänen perhettään. (Sosiaaliportti 2012; Kanaoja et al. 2010, 172-173)

3.2 Avohuollon kustannukset

Avohuollon kustannukset on tässä raportissa jaoteltu avohuollon sosiaalityön, avohuollon tukitoimien ja lastensuojelun taloudellisten tukitoimien kustannuksiin. Myös jälkihuollon kustannukset sisältyvät avohuollon kustannuksiin. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kustannukset eivät sen sijaan tässä erittelyssä edellisten vuosien Kuusikko-raportoinnista poiketen sisälly avohuollon kustannuksiin.

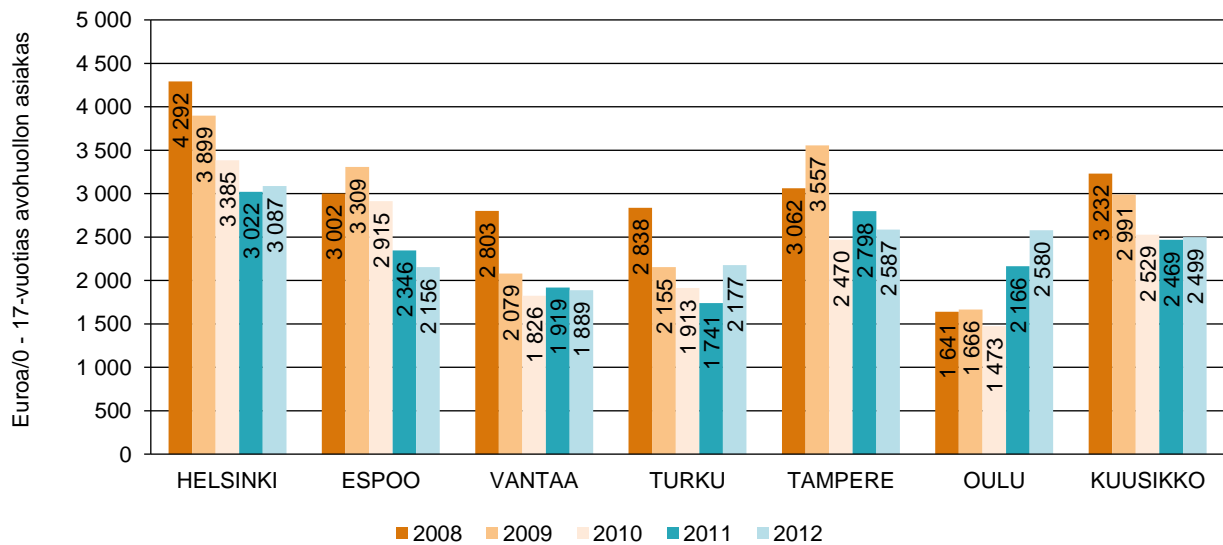
Suurin osa avohuollon kustannuksista syntyy avohuollon sosiaalityöstä ja avohuollon tukitoimista. Oulussa avohuollon sosiaalityö sisältää myös sosiaaliohjauksen kustannukset, mikä selittää Oulun avohuollon sosiaalityön korkeita kustannuksia. Avohuollon kokonaiskustannukset ovat Tampereetta (-0,3 prosenttia) lukuun ottamatta nousseet edellisvuodesta kaikissa Kuusikko-kunnissa, eniten Turussa ja Oulussa, molemmissa 22 prosenttia.

Taulukko 8 Avohuollon kustannusten jakautuminen toiminnoittain sekä kokonaiskustannusten muutos (%) 2011-2012 ja 2008-2012. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kustannukset eivät sisälly kokonaiskustannuksiin. (Vuosien 2008-2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon)

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Avohuollon kokonaiskustannukset (€)	25 551 883	8 945 678	9 769 363	5 259 403	9 053 252	7 255 819	65 835 398
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	11 785 367	2 692 592	3 240 855	1 561 560	2 404 561	3 864 198	25 549 133
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	1 809 977	1 915 649	1 077 784	853 256	1 326 028	283 621	7 266 315
Avohuollon tukitoimet	11 132 042	3 909 948	5 148 906	1 992 708	5 322 663	1 216 446	28 722 713
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35 ja §36)	824 497	427 489	301 818	851 879	0	1 891 554	4 297 237
Avohuollon kokonaiskustannukset (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö	46,1	30,1	33,2	29,7	26,6	53,3	38,8
Jälkihuollon kokonaiskustannukset	7,1	21,4	11,0	16,2	14,6	3,9	11,0
Avohuollon tukitoimet	43,6	43,7	52,7	37,9	58,8	16,8	43,6
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (§35 ja §36)	3,2	4,8	3,1	16,2	0,0	26,1	6,5
<i>Kustannukset¹ yhteensä, muutos (%) 2011-2012</i>	1,5	6,7	8,8	22,0	-0,3	22,0	6,4
<i>Kustannukset¹ yhteensä, muutos (%) 2008-2012</i>	-6,5	6,3	-0,6	-6,3	5,9	109,6	4,2

Vuosien 2008-2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaali- ja kriisipäivystykselle

Kuvio 9 Avohuollon kokonaiskustannukset avohuollon 0 – 17-vuotiasta asiakasta kohden vuosina 2008-2012 (vuosien 2008-2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä sosiaalitoimelle)

Kustannukset avohuollon asiakasta kohden ovat Oulua lukuun ottamatta laskeneet kaikissa kunnissa vuodesta 2008. Edellisvuoteen verrattuna kustannukset asiakasta kohden ovat nousseet Helsingissä, Turussa ja Oulussa.

4 SIJOITETUT LAPSET

Sijoitettuihin lapsiin lasketaan mukaan lapset, joiden huostaanotto tai avohuollon sijoitus on sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätökseen perustuva. Kuusikko-raportissa tarkastellaan erikseen sijoituspäätösten mukaan eriteltynä avohuollon tukitoimena sijoitettuja, kiireellisesti sijoitettuja sekä huostaanotettuja lapsia.

Lapsia sijoitetaan kodin ulkopuolelle kunnan omiin laitoksiin ja ostopalvelulaitoksiin, luvanvaraiseen perhehoitoon (ns. ammatillisiin perhekoteihin) sekä toimeksiantosopimukseen perustuvaan perhehoitoon eli sijaisperheisiin. Toimeksiantoon perustuva perhehoito pitää sisällään myös lasten sijoitukset läheisverkostoon silloin, kun lapsen sijoitus perustuu sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätökseen ja kunta on tehnyt lapsen sijoituksesta toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa. Läheisverkostoon sijoitusten lisäksi lastensuojelun asiakkaiden tilannetta voidaan auttaa myös ns. läheisverkostoratkaisuilla. Tällöin kyseessä ei ole lapsen sijoitus kodin ulkopuolelle vaan lapsen asuminen ja huolenpito järjestetään toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona huoltajuusjärjestelyin. Läheisverkostoratkaisut eivät sisälly Kuusikko-raportissa kodin ulkopuolelle sijoitettuihin lapsiin. Myöskään turvakoteihin sijoitetut lapset eivät ole luvussa mukana. (Puustinen-Korhonen 2012.)

4.1 Sijoitettujen lasten määrä

Kuusikko-kunnissa oli vuoden 2012 aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna yhteensä 5 113 lasta. Sijoitettujen määrä nousi edellisvuodesta Helsinkiä ja Tamperetta lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa. Aikavälillä 2008 - 2012 sijoitettujen lukumäärä on noussut

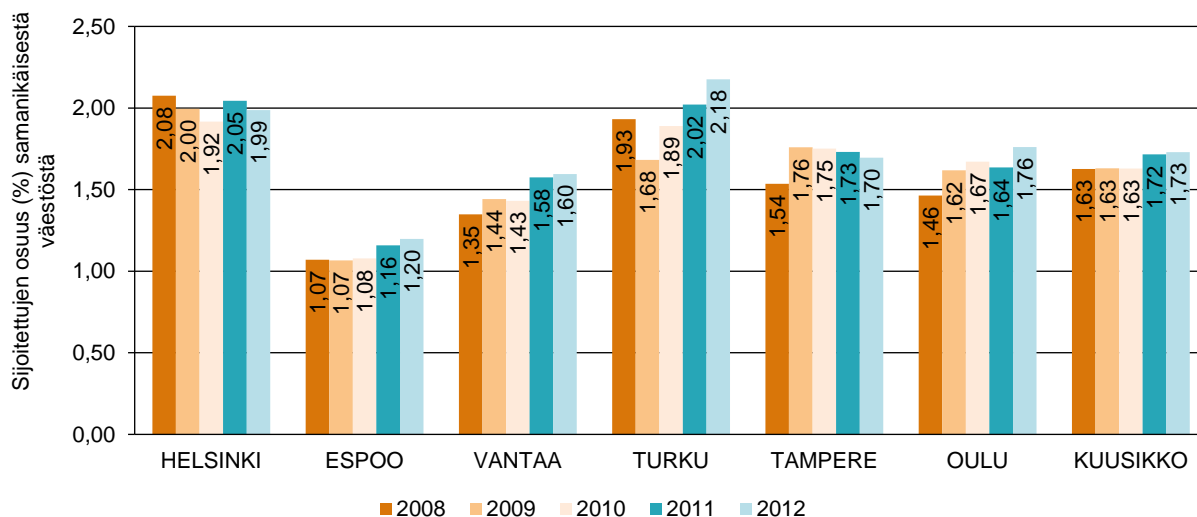
Helsinkiä lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa yli 10 prosenttia. Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten sijoitettuna on peruskouluikäisiä lapsia.

Taulukko 9 Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 – 17-vuotiaat lapset ikäryhmittäin vuonna 2012 sekä muutos (%) 2011-2012 ja 2008-2012³

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Sijoitetut 0 - 17-vuotiaat ikäryhmittäin (%)							
0-2 -vuotiaat	7,8	8,5	8,3	9,9	6,0	10,3	8,2
3-6 -vuotiaat	11,3	10,7	11,8	13,7	13,4	17,7	12,5
7-12 -vuotiaat	29,2	26,6	31,7	24,3	30,7	24,6	28,3
13-15 -vuotiaat	27,4	27,7	29,2	22,4	24,5	24,8	26,5
16-17 -vuotiaat	24,4	26,5	19,0	29,8	25,4	22,5	24,5
Yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sijoitetut yhteensä (lkm) 2012	1 958	710	710	608	603	524	5 113
Sijoitetut yhteensä (lkm) 2011	1 995	678	698	567	614	479	5 031
Kaikki yhteensä, muutos (%) 2011-2012	-1,9	4,7	1,7	7,2	-1,8	9,4	1,6
Kaikki yhteensä, muutos (%) 2008-2012	-2,0	16,0	20,1	11,8	10,8	26,9	8,8

Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleiden lasten osuus 0 – 17-vuotiaasta väestöstä on Helsinkiä lukuun ottamatta hieman noussut vuodesta 2008 vuoteen 2012. Turussa ja Helsingissä kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus samanikäisestä väestöstä (0 – 17-vuotiaat) oli vuonna 2012 huomattavasti Kuusikon keskiarvoa korkeampi. Espoossa väestöosuus on Kuusikon keskiarvoa pienempi. Erojen taustalla ovat muun muassa kaupunkien erilaiset väestörakenteet.

Kuvio 10 Kodin ulkopuolelle vuonna 2012 sijoitettuna olleiden 0 – 17-vuotiaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä Kuusikko-Kunnissa

³ Helsingin sijoitettujen luku poikkeaa THL:n sijoitettujen määrästä, koska vertailtavuuden vuoksi Kuusikko-raportin sijoitettujen lukuun eivät sisälly ne sijoitetut, jotka ovat olleet vuoden aikana vain turvakoteihin sijoitettuna.

4.2 Sijoituspäätökset

Päätökset kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista voidaan jakaa sijoituksiin avohuollon tukitoimena, kiireellisiin sijoituksiin ja huostaanottoihin. Lastensuojelulaissa puhutaan sijaishuollosta, kun tarkoitetaan huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuolelle myös avohuollon tukitoimena, jolloin kyseessä on aina rajallinen ja lyhyt ajanjakso, joka kirjataan asiakassuunnitelmaan. (Kanaoja et al. 2010, 188)

Taulukossa 10 on tarkasteltu vuoden 2012 aikana tehtyjä sijoituspäätöksiä lajeittain. Vuoden 2012 aikana Kuusikko-kunnissa tehtiin yhteensä 3 526 sijoituspäätöstä. Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Tampereella eniten tehtiin kiireellisiä sijoituksia, Turussa ja Oulussa sijoituksia avohuollon tukitoimena. Huostaanottojen osuus päätöksistä oli pienin kaikissa Kuusikko-kunnissa.

Taulukko 10 Uudet vuoden 2012 aikana tehdyt sijoituspäätökset⁴ sijoitusperusteen mukaan

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä	1 410	417	465	431	310	493	3 526
Sijoitus avohuollon tukitoimena	599	137	147	199	54	235	1 371
Kiireellinen sijoitus	600	182	210	168	199	198	1 557
Huostaanotto	211	98	108	64	57	60	598
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	142	80	75	36	34	37	404
Hallinto-oikeuden päättämät huostaanotot	69	18	33	28	23	23	194
Hallinto-oikeuden hylkäämät hakemukset	0	2	0	0	0	0	2
<i>Kaikki sijoituspäätökset yhteensä (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Sijoitus avohuollon tukitoimena</i>	<i>42,5</i>	<i>32,9</i>	<i>31,6</i>	<i>46,2</i>	<i>17,4</i>	<i>47,7</i>	<i>38,9</i>
<i>Kiireellinen sijoitus</i>	<i>42,6</i>	<i>43,6</i>	<i>45,2</i>	<i>39,0</i>	<i>64,2</i>	<i>40,2</i>	<i>44,2</i>
<i>Huostaanotto</i>	<i>15,0</i>	<i>23,5</i>	<i>23,2</i>	<i>14,8</i>	<i>18,4</i>	<i>12,2</i>	<i>17,0</i>

Taulukkoon on koottu ainoastaan päätösten lukumäärä. Samasta lapsesta voidaan vuoden aikana tehdä useampikin sijoituspäätös – esimerkiksi ensin päätös kiireellisestä sijoituksesta ja sen jälkeen huostaanottopäätös. Taulukon luvut eivät siis kerro sijoitettujen lasten lukumäärää. Sijoitettujen lasten lukumäärää tarkastellaan sijoituspäätöslajeittain seuraavissa luvuissa (luvut 4.3 – 4.5).

4.3 Avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset

Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava ajanjakso, ja lapsi pyritään sijoittamaan ensisijaisesti yhdessä huoltajansa kanssa. Avohuollon tukitoimena järjestettävän sijoituksen lähtökohtana on lapsen ja perheen kuntoutuminen, ei pitempiaikainen sijoitus kodin ulkopuolelle. Avohuollon sijoitus on mahdollinen myös tilanteissa, joissa esimerkiksi lapsen vanhemman sairastumisen vuoksi on tarkoituksenmukaista sijoittaa lapsi kodin ulkopuolelle. (Sosiaaliportti 2012, Kanaoja et al. 2010, 179.)

⁴ Luku pitää sisällään kaikki sijoituspäätökset (samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös vuoden aikana)

Taulukko 11 Uudet vuoden 2012 aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut lapset (ilman Oulua). Turvakoteihin sijoitetut eivät sisälly lukuihin.

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	YHTEENSÄ ¹
0 - 17-vuotiaat (%)						
0-2 -vuotiaat	23,7	24,1	15,1	20,4	13,5	21,4
3-6 -vuotiaat	17,0	12,4	19,2	17,2	17,3	16,7
7-12 -vuotiaat	21,9	23,4	37,0	24,7	28,8	25,4
13-15 -vuotiaat	23,0	20,4	19,9	24,7	25,0	22,4
16-17 -vuotiaat	14,3	19,7	8,9	12,9	15,4	14,2
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 17-vuotiaat (lkm)	447	137	146	93	52	875
Muutos (%) 2011-2012	1,1	34,3	16,8	43,1	-14,8	10,1

¹ Ilman Oulua

Avohuollon tukitoimena sijoitettujen kohdalla 0 – 2-vuotiaiden lasten osuus on suurempi kuin kiireellisesti sijoitettujen tai huostaan otettujen lasten kohdalla. Helsingissä, Turussa ja Tampereella tämä ikäryhmä on suurin kaikista vuoden 2012 aikana avohuollon tukitoimena sijoitetuista.

4.4 Kiireellisesti sijoitetut lapset

Kiireelliseen sijoitukseen puolestaan päädytään silloin, kun kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä. Kiireellisten sijoitusten määrä on kasvanut koko maassa vuodesta 1990-luvun alusta alkaen. Viime vuosina kasvu on ollut voimakasta. (Kuoppala & Säkkinen 2012, 2-5.)

Taulukko 12 Uudet vuoden 2012 aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut lapset

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	YHTEENSÄ
0 - 17-vuotiaat (%)							
0-2 -vuotiaat	12,7	8,2	11,0	15,6	13,1	12,9	12,2
3-6 -vuotiaat	11,2	7,1	11,9	14,8	8,1	14,2	11,1
7-12 -vuotiaat	20,1	16,5	32,9	29,6	22,5	18,7	22,7
13-15 -vuotiaat	34,0	38,5	28,6	21,5	28,8	31,6	31,6
16-17 -vuotiaat	22,0	29,7	15,7	18,5	27,5	22,6	22,4
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 17-vuotiaat (lkm)	473	182	210	135	160	155	1 315
Muutos (%) 2011-2012	2,6	2,8	-15,3	2,3	-14,9	.	.

Kuusikko-kunnissa kiireellisten sijoitusten määrä laski Vantaalla ja Tampereella noin 15 prosenttia ja Helsingissä, Espoossa ja Turussa nousi hieman. Oulusta ei ole saatavilla vertailutietoja vuodelta 2011. Helsingissä, Espoossa, Tampereella ja Oulussa suurin ikäryhmä olivat 13 – 15-vuotiaat, Vantaalla ja Turussa 7 – 12-vuotiaat.

4.5 Huostaanotetut lapset

Huostaanotto on tilanne, jossa lapsi otetaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto. Huostaanottoon voidaan ryhtyä vain, jos katsotaan etteivät avohuollon tukitoimet ole riittäviä turvaamaan lapsen terveyttä ja kehitystä. (Sosiaaliportti 2012)

Taulukko 13 Uudet vuoden 2012 aikana huostaanotetut lapset

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	YHTEENSÄ
0 - 17-vuotiaat (%)							
0-2 -vuotiaat	8,7	4,1	7,8	14,1	17,5	24,6	10,8
3-6 -vuotiaat	5,8	9,2	11,7	21,9	15,8	17,5	11,3
7-12 -vuotiaat	21,3	14,3	35,0	28,1	14,0	14,0	21,8
13-15 -vuotiaat	34,8	37,8	27,2	20,3	24,6	19,3	29,9
16-17 -vuotiaat	29,5	34,7	18,4	15,6	28,1	24,6	26,3
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0 - 17-vuotiaat (lkm)	207	98	103	64	57	57	586
Muutos (%) 2011-2012	-4,6	-3,9	-4,6	-22,9	-19,7	.	.

Kuusikkokunnissa huostaan otettiin vuoden 2012 aikana yhteensä 586 lasta. Huostaanottojen lukumäärä laski kaikissa Kuusikko-kunnissa. Oulusta ei ole saatavilla vertailutietoa vuodesta 2011.

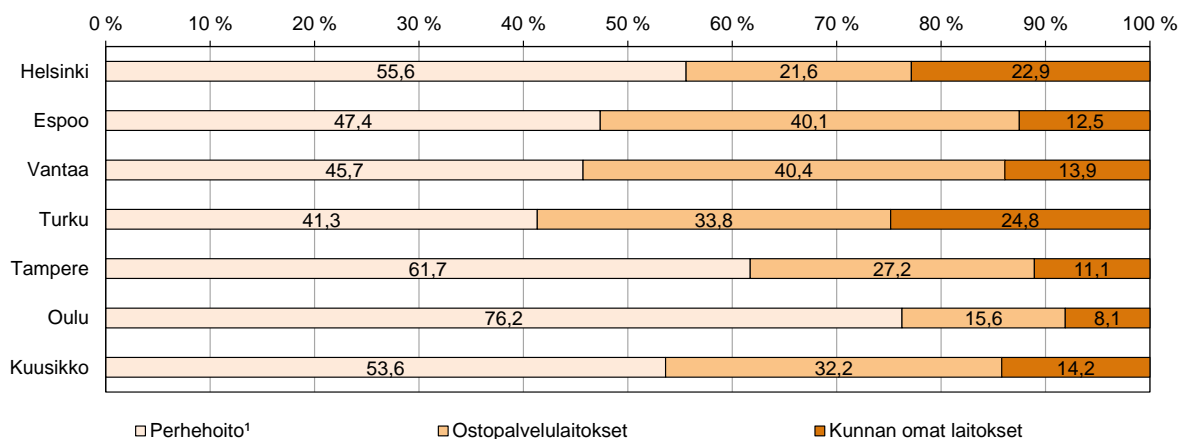
4.6 Sijoitusten hoitomuotojen kehitys

Vuoden 2012 alussa astui voimaan lastensuojelulain muutos, jonka mukaan lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Kuviossa 11 on esitetty sijoitusten hoitovuorokausien jakautuminen laitoshuoltoon ja perhehoitoon. Laitoshuolto on eritelty kuntien omiin hoitolaitoksiin ja ostopalvelulaitoksiin. Perhehoito pitää sisällään sekä luvanvaraisen perhehoidon (ammattilliset perhekodit) ja toimeksiantoon perustuvan perhehoidon (sijoitukset sijaisperheisiin, myös läheisverkostoon).

Laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on edelleen yli puolet Espoossa, Vantaalla ja Turussa. Oulussa perhehoito on ollut laitoshuoltoa yleisempi sijoitusmuoto jo vuonna 2008. Osuus on kuitenkin kasvanut vuosi vuodelta ollen vuonna 2012 jo yli 76 prosenttia.⁵

⁵ Tämän vuoden Kuusikko-raportissa perhehoitoon luetaan mukaan myös luvanvarainen perhehoito jota edellisten vuosien Kuusikko-raportissa tarkasteltiin omana ryhmänään, ammattillisina perhekoteina. Tästä syystä tämän vuoden Kuusikko-vertailun tiedot eivät ole vertailukelpoisia vanhojen lastensuojelun Kuusikko-raporttien tietojen kanssa.

Kuvio 11 Sijoitusten hoitomuotojen osuus sijoitusten hoitovuorokausista Kuusikko-kunnissa vuonna 2012

¹Perhehoito pitää sisällään toimeksiantoon perustuvan perhehoidon (eli sijoitukset sijaisperheisiin) ja luvanvaraisen perhehoidon (eli sijoitukset ammatillisiin perhekoteihin)

Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Tietoa sukulais- ja läheisverkostoon sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä⁶ sijoitettujen lasten lukumäärästä kerättiin Kuusikko-kunnista ensimmäisen kerran vuonna 2010. Läheisverkostoon sijoitettujen lasten lukumäärä ja osuus kaikista sijoitetuista ovat hieman nousseet Kuusikko-kunnissa vuodesta 2010. Vuoden 2012 aikana läheisverkostoon sijoitettiin yhteensä 276 lasta, mikä oli 43 lasta enemmän kuin edellisvuonna. Läheisverkostoon sijoitettujen lasten lukumäärä ja osuudet sijoitetuista lapsista löytyvät liitteestä 3F.

⁶ Läheisverkostosijoitusten lisäksi lapsen asuminen ja huolenpito voidaan järjestää toisen vanhemman, sukulaisen tai muun läheisen luona huoltajusjärjestelyin. Tällöin kyseessä ei ole läheisverkostosijoitus vaan läheisverkostoratkaisu, josta ei myöskään tehdä toimeksiantosopimusta. Kuusikko-kunnissa läheisverkostoratkaisuja tehtiin vuoden 2012 aikana Helsingissä ja Vantaalla, yhteensä 68.

4.7 Sijoitusten kustannukset

Sijoitusten kustannukset ovat suurin menoerä lastensuojelun kokonaiskustannuksista. Taulukossa 14 on eritelty sijoitusten kokonaiskustannukset kunnan omaan ja ostopalvelutoimintaan. *Omaan toimintaan* on laskettu omat hoitolaitokset, oma luvanvarainen perhehoito⁷ sekä toimeksiantoon perustuva perhehoito kokonaisuudessaan⁸. Oma toiminta pitää sisällään laitoshuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset. *Ostopalvelutoiminta* pitää sisällään ostopalveluna hankitun laitoshoidon lisäksi ostopalveluna hankitun luvanvaraisen perhehoidon.

Sijoitusten (deflatoidut) kokonaiskustannukset ovat nousseet Kuusikko-kunnissa edellisvuodesta keskimäärin 3,4 prosenttia. Vain Vantaalla kustannukset laskivat hieman (-2,2 prosenttia). Oulussa kustannukset ovat nousseet huomattavasti (22,5 %). Oulussa on vuonna 2012 korotettu perhehoidon palkkioita, mikä vaikuttaa kustannusten nousuun. Myös ostopalvelulaitoksiin tehtävien sijoitusten määrä on Oulussa kasvanut merkittävästi.

Taulukko 14 Sijoitusten kokonaiskustannukset vuonna 2012 sekä muutos (%) edellisvuoteen ja vuoteen 2008

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Sijoitusten kustannukset (%)							
<i>Kunnan oman toiminnan kustannukset</i>	64,5	32,9	39,3	50,4	54,5	69,2	53,8
<i>Ostopalvelutoiminnan kustannukset</i>	35,5	67,1	60,7	49,6	45,5	30,8	46,2
<i>Yhteensä</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sijoitusten kustannukset (€)							
Oman toiminnan kustannukset	65 103 164	11 928 690	13 452 120	17 056 389	16 782 081	11 444 548	135 766 992
Ostopalvelutoiminnan kustannukset	35 802 232	24 333 194	20 789 891	16 789 559	14 004 990	5 090 694	116 810 560
<i>Yhteensä</i>	100 905 396	36 261 884	34 242 011	33 845 948	30 787 071	16 535 242	252 577 552
<i>Kustannukset¹ yhteensä, muutos (%) 2011-2012</i>	0,3	-2,2	4,1	7,5	7,2	22,5	3,4
<i>Kustannukset¹ yhteensä, muutos (%) 2008-2012</i>	1,3	7,2	18,1	14,0	8,5	21,0	7,9

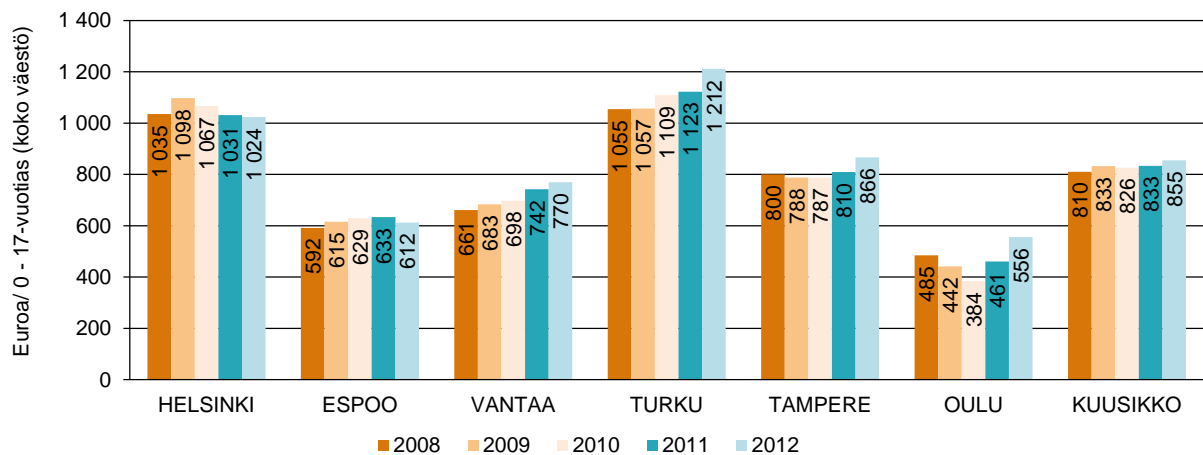
Vuosien 2008-2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä

Kuvioissa 12 ja 13 on esitetty sijoitusten kustannukset ensin 0 – 17-vuotiasta lasta kohden ja sen jälkeen sijoitettuna ollut lasta kohden. Koko 0 – 17-vuotiaaseen väestöön suhteutettuna kustannukset ovat korkeimmat Helsingissä ja Turussa, jotka poikkeavat väestörakenteeltaan muista Kuusikko-kunnista pienemmällä alle 18-vuotiaiden osuudella. Turussa 0 – 17-vuotiaiden ikäluokka on lisäksi hieman pienentynyt vertailuajankohtana, mikä nostaa hieman Turun kustannuksia. Myös Tampereella alle 18-vuotiaiden ikäryhmä on Espoota, Vantaata ja Oulua pienempi, mutta kustannukset eivät kuitenkaan ole huomattavasti korkeammat. Sijoitusten kustannukset alle 18-vuotiasta kohden vuonna 2012 olivat Kuusikko-kunnissa keskimäärin noin 855 euroa.

⁷ Vuoden 2012 aikana ainoastaan Helsingissä järjestettiin luvanvaraista perhehoitoa omana toimintana. Helsingin luvanvaraisen perhehoidon kustannukset on kuitenkin tässä vertailussa sisällytetty kunnan ostopalvelutoimintaan.

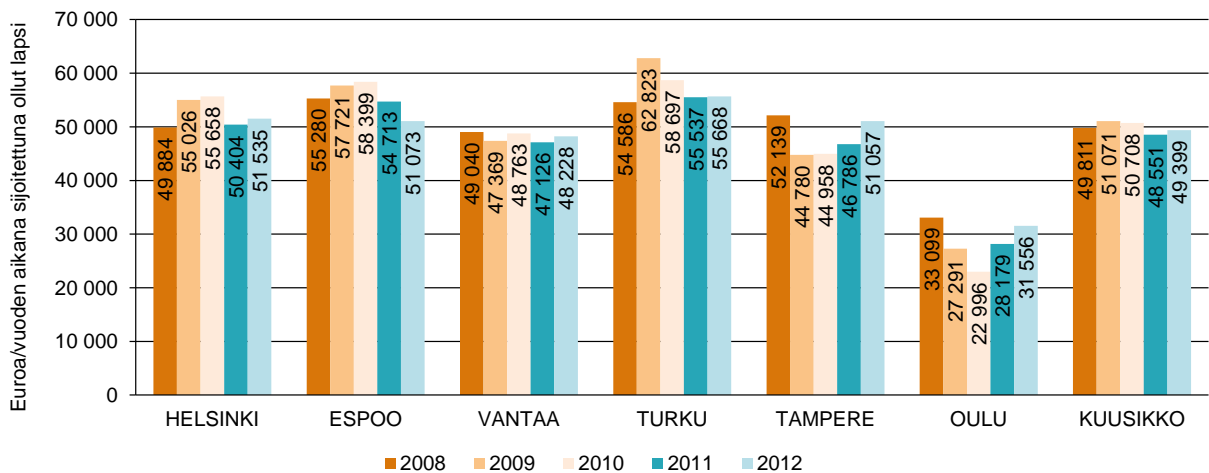
⁸ Toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa hankitaan Helsingissä (päivystys- ja vastaanotto-perhehoiminta), Vantaalla (pitkäaikainen perhehoito), Turussa (sekä päivystys- ja vastaanotto-perhehoiminta että pitkäaikainen perhesijoitus) ja Tampereella hieman myös ostopalvelutoimintana. Tässä vertailussa kaikki kustannukset on kuitenkin laskettu kunnan oman toiminnan kustannuksiin.

Kuvio 12 Sijoitusten kustannukset 0 – 17-vuotiasta väestöä kohden vuosina 2008 – 2012 (vuoden 2012 arvossa)

Sijoitettuna ollutta lasta kohden kustannusten vaihtelu oli vähäisempää. Korkeimmat kustannukset olivat Turussa, noin 55 668 euroa sijoitettuna ollutta lasta kohden. Oulussa kustannuksen olivat pienimmät, 31 556 euroa.

Kuvio 13 Lasten sijaishuollon kustannukset 0–17 –vuotiasta sijoitettuna ollutta lasta kohti vuosina 2008 – 2012 (vuoden 2012 arvossa)

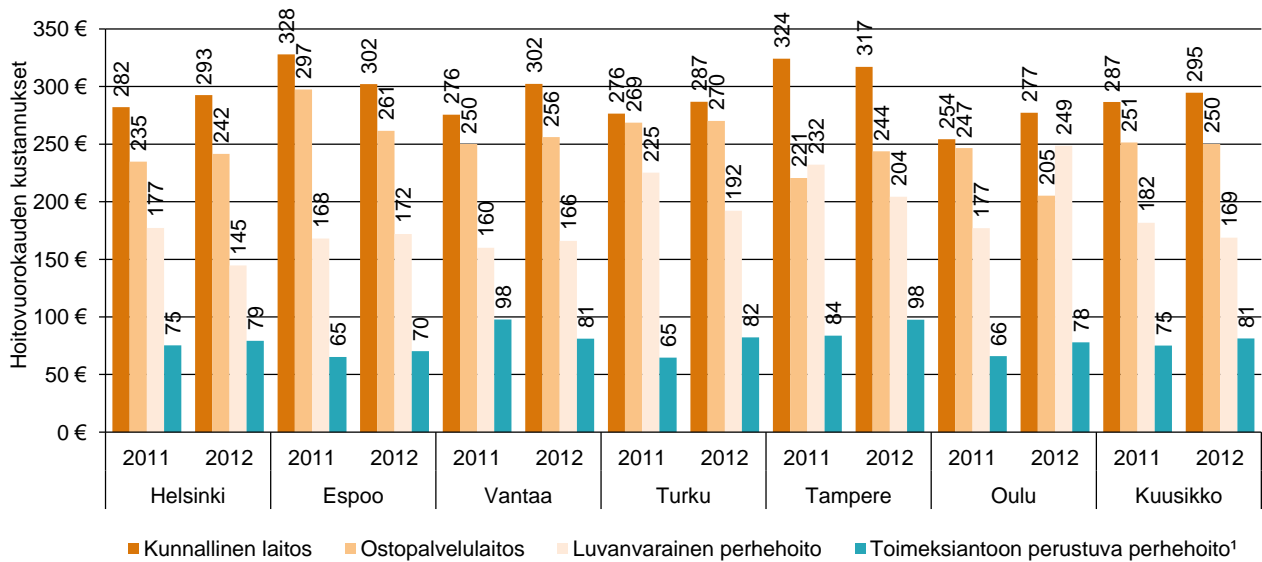

Kuviossa 14 vertaillaan sijoitusten hoitovuorokausien keskimääräisiä kustannuksia vuosina 2011 – 2012. Hoitovuorokaudet on jaettu kunnallisiin laitoksiin, ostopalvelulaitoksiin, luvanvaraiseen perhehoitoon sekä toimeksiantoon perustuvaan sijaisperhehoitoon. Suurimmat vuorokausikustannukset ovat kunnallisissa ja ostopalvelulaitoksissa, pienimmät toimeksiantoon perustuvassa sijaisperhehoidossa.

Oman laitoshoidon osalta kustannukset nousivat kaikissa kunnissa paitsi Espoossa ja Tampereella, ostopalvelulaitosten osalta kustannukset nousivat niin ikään paitsi Espoossa sekä Oulussa. Luvanvaraisen perhehoidon kustannukset hoitovuorokautta kohden laskivat Helsingissä, Turussa ja Tampereella ja nousivat muualla. Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset hoitovuorokautta kohden nousivat Vantaata lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa.

Turussa perhehoidon vuorokausihinnan nouseminen selittyi hoitopalkkioiden ja kulukorvauksien korotuksella, ostopalveluperhehoidon käytön lisäämisellä ja yleisesti perhehoitajille ostettujen palvelujen lisäämisellä.

Kuvio 14 Sijoitusten hoitovuorokauden keskimääräiset kustannukset 2011 – 2012. Vuoden 2011 kustannukset on korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

¹ Sisältää läheisverkostosijoitukset

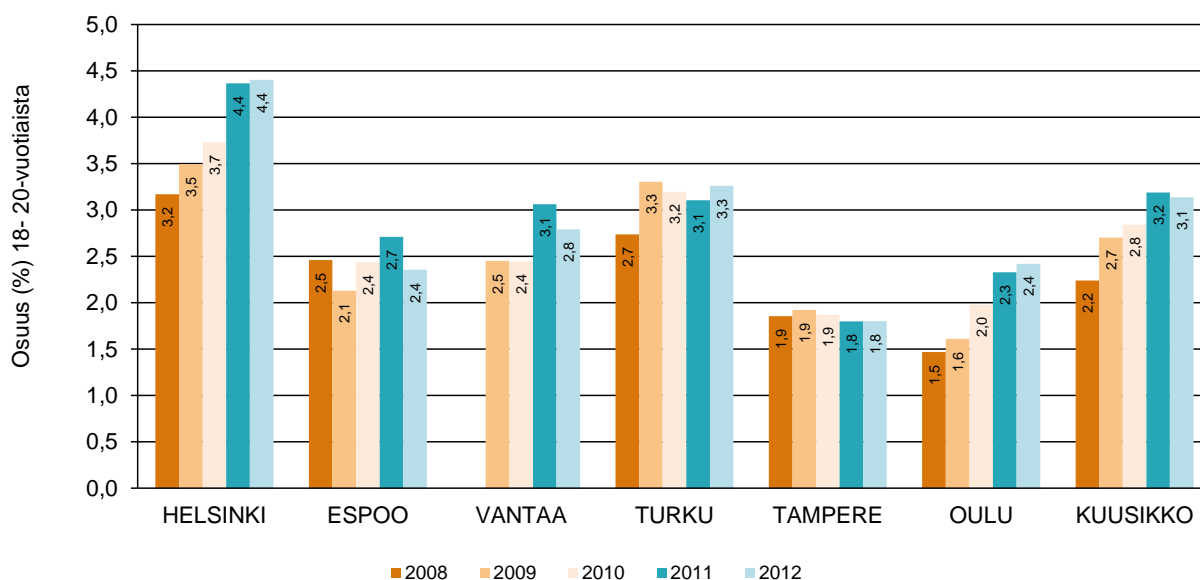
5 JÄLKIHUOLTO

Jälkihuollolla tarkoitetaan tukea, jota annetaan sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle, hänen vanhemmilleen ja huoltajilleen sekä henkilöille, joiden hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on ollut. (Sosiaaliportti 2012)

Kuusikko-kunnissa oli vuoden 2012 aikana yhteensä 1 997 18 – 20-vuotiaista jälkihuollon asiakasta. Heidän lukumääränsä laski Espoossa (-12,5 %) ja Vantaalla (-8,7 %). Muissa kunnissa lukumäärä kasvoi - eniten Turussa (7,3 %). (Liite 4A)

Jälkihuollon asiakkaana olleiden nuorten osuus vastaavanikäisestä väestöstä on suurin Helsingissä (4,4 %) ja pienin Tampereella (1,8 %).

Kuvio 15 Jälkihuollon asiakkaana olleiden nuorten osuus vastaavanikäisestä väestöstä Kuusikko-kunnissa vuosina 2008⁹ – 2012

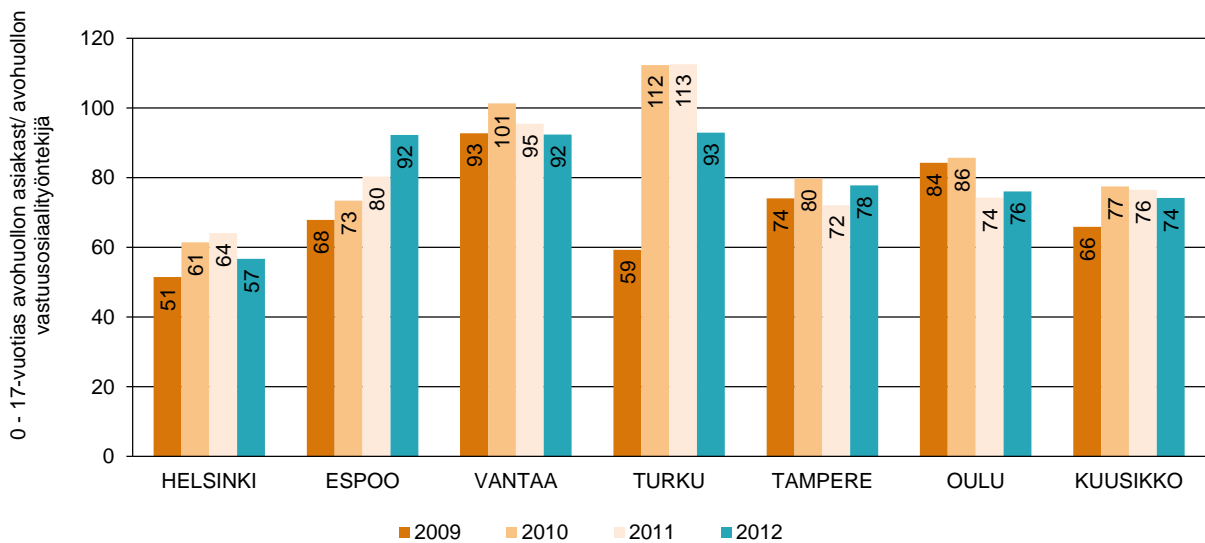
Jälkihuollon kustannukset on Kuusikko-raportoinnissa kerätty osana avohuollon kustannuksia. Jälkihuollon kustannusten osuus kaikista avohuollon kustannuksista oli Kuusikko-kunnissa yhteensä noin 6,8 miljoonaa euroa. Jälkihuollon kustannusten erittely avohuollon kustannuksista on vaikeaa, ja kuntien käytännöt kustannusten kirjaamisessa vaihtelevat.

⁹ Vantaan osalta tarkastelu 2009 – 2012.

6 LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖ

Kuusikko-kunnissa oli vuonna 2012 yhteensä 2 048 lastensuojelun työntekijää, heistä reilut 23 prosenttia vastuusosiaalityöntekijöitä (eli lasten asioista vastaavia sosiaalityöntekijöitä). Kunnallisen laitoshuollon henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli reilut puolet. Kuviossa 16 on verrattu avohuollon 0 – 17-vuotiaiden asiakasmäärää avohuollon vastuusosiaalityöntekijää kohden. Kuviossa ovat mukana kaikki vuoden aikana asiakkaan olleet 0 – 17-vuotiaat, eikä siitä voi suoraan päätellä, kuinka monta asiakasta yhdellä avohuollon vastuusosiaalityöntekijällä on kerrallaan. (Liite 3A)

Kuvio 16 Kaikki vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet 0 – 17-vuotiaat asiakkaat yhtä avohuollon vastuusosiaalityöntekijän vakanssia kohden vuosina 2008 – 2012 (ei sisällä sijais- eikä jälkihuoltoa)

7 ASIAKASPALAUTE

Asiakailta saatu palaute on tärkeä näkökulma kunnan palvelujen arviointiin. Kuusikko-työn ohjausryhmä on laatinut Kuusikon yhteisen palvelutyytyväisyysmittarin, joka koostuu 7 väittämästä. Kysymyksissä pyydetään arvioimaan asteikolla 1-5 tiedon ja neuvonnan saantia, palvelun asiantuntevuutta, kohtelun asiallisuutta, palvelun vastaavuutta tarpeisiin nähden, palvelun nopeutta, osallisuutta oman palvelun suunnitteluun ja arviointiin sekä palvelun vaikutuksia omaan elämän tilanteeseen. Suosituksena on, että kunnat sisällyttäsivät kysymykset jatkossa omiin asiakastyytyväisyyskyselyihinsä.

Lastensuojelun asiakaspalautetta ei ole käsitelty aiemmissa Kuusikko-raporteissa. Tässäkin raportissa esitetään vain lyhyt yhteenveto kussakin kunnassa viimeksi toteutetusta asiakastyytyväisyyskyselystä ja/tai kuvaus käytössä olevasta asiakaspalauttejärjestelmästä. Liitteessä 5 on lisäksi yhteenveto-taulukko asiakaspalautteesta. Kyselyiden tuloksia ei ole mahdollista verrata, sillä kyselyt on toteutettu eri tavoin, eri ajankohtana ja niiden sisällöt poikkeaa toisistaan.

Helsinki

Helsingissä on tehty vuoden 2011 syksyllä asiakaskysely sijoitettuna (laitos ja perhehoito) oleville 12 vuotta täyttäneille lapsille. Kysely on päätetty toteuttaa joka toinen vuosi ja tehdään seuraavan kerran syksyllä 2013.

Lisäksi Helsingissä on lastensuojelutarpeen arvioinnin jaoksessa käytössä sähköinen asiakaskysely. Kysely on tarkoitettu lastensuojelutarpeen selvitykseen osallistuneille asiakkaille. Kyselyyn on tullut vastauksia tammikuusta alkaen yhteensä 27 kappaletta. Kysely on kaupungin internet sivuilla ja linkkiä on tulostettu asiakkaille myös paperiversioina.

Espoo

Espoossa ollaan suunnittelemassa sähköistä asiakaspalautekyselyä koko perhe- ja sosiaalipalvelujen toimintojen osalta. Lastensuojelussa asiakaspalautekyselyä tullaan kysymään lastensuojelutarpeen selvitysvaiheen asiakkailta.

Vantaa

Vantaalla tehtiin vuoden 2012 syksyllä sosiaali- ja terveystoimen asiakastytyväisyyskysely, jossa olivat mukana perhepalveluiden (muun muassa lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon palvelut), vanhus- ja vammaispalveluiden sekä terveydenhoidon tulosalueet ja niiden tuloksiköt, vastauksia saatiin 2 594. Lastensuojelun palveluiden osalta avohuollon tukipalveluiden osalta saatiin 229 vastausta ja sijaishuollon osalta 47 vastausta. Avohuollon yleisarvosanaksi tuli asteikolla 4 – 10 tuli 8,74 ja sijaishuollon osalta 8,6 koko vastaajamäärän yleisarvosanan ollessa 8,66. Tarkemmat tiedot kyselystä löytyvät liitteestä 5.

Turku

Turussa tehtiin asiakastytyväisyyskysely marraskuun 2012 aikana. Kysely tehtiin kaikissa sosiaalityön tulosalueen yksiköissä. Kyselyyn vastasi yhteensä 716 henkilöä, joista avohuollon sosiaalityön asiakkaita oli 507. Kyselyä ei suoritettu erikseen lapsiperheille vaan kyselyyn vastanneet olivat sekä yksineläviä että perheellisiä. Kyselyssä kysyttiin yleisarvosanaa (asteikolla 4-10). Kyselyyn oli sisällytetty myös Kuusikko-mittarin kysymykset ja avohuollon sosiaalityön osalta tulokset on esitetty liitteessä 5.

Tampere

Tampereella tehtiin loka-marraskuussa 2012 avopalvelujen asiakaspalautekysely, jonka yhtenä kohderyhmänä olivat lapsiperheiden sosiaalipalveluiden käyttäjät. Kaikkiaan asiakaspalautekyselyyn vastasi 2010 henkilöä, heistä 172 oli lapsiperheiden palveluiden käyttäjiä. Käyttäjät antoivat käyttämilleen lapsiperheiden palveluille yleisarvosanaksi (asteikolla 4-10) 8,4. Kyselyyn oli sisällytetty myös Kuusikko-mittarin kysymykset ja niiden tulokset on esitetty liitteessä 5.

Oulu

Oulussa asiakastytyväisyyskysely tehdään lastensuojelun asiakkaille joka toinen vuosi. Viimeisin kysely on toteutettu toukokuussa 2013.

8 YHTEENVETO

Lastensuojelun asiakasmäärän kehitys on ollut nousujohteista Kuusikko-kunnissa. Taustalla ei ole ainoastaan väestömäärän yleinen kehitys vaan asiakasmäärät ovat kasvaneet myös suhteessa kaupunkien asukasmäärään. Asiakasmäärät ovat kasvaneet niin avo-, sijais- kuin jälkihuollonkin puolella, mutta suurinta kasvu on ollut avohuollon puolella. Kuusikko-kunnissa lastensuojelun asiakkaiksi parin viime vuoden aikana tullut enemmän uusia asiakkaita kuin mitä vanhoja on poistunut. Lastensuojelun asiakaskunta on muuttunut entistä haastavammaksi ja asiakkuudet pitkäaikaisemmiksi.

Lastensuojeluilmoitusten ja niiden kohteena olleiden lasten lukumäärä jatkoi kasvuaan Kuusikko-kunnissa. Vuoden 2012 aikana lastensuojeluilmoituksia tehtiin yli 38 142, joka on enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Myös lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien lasten osuus samanikäisestä väestöstä on kasvanut. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärän kasvun taustalla on vuoden 2008 alussa voimaan astunut uusi lastensuojelulaki, jossa kynnystä lastensuojeluilmoituksen tekemiseen madallettiin ja viranomaisen ilmoitusvelvollisuuden piiriä laajennettiin. Vuoden 2012 alusta alkaen laajennettiin edelleen velvollisuutta ilmoittaa poliisille epäily lapseen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta.

Lastensuojeluilmoituskäytännöt vaihtelevat kuntien välillä. Esimerkiksi Tampereella kaikkia ilmoituksia ei käsitellä lastensuojeluilmoituksina vaan muun muassa lasten näpistyksiä selvitetään tapaamalla perhettä. Tampereella perheitä ohjataan ehkäisevän perhetyön ja hyvinvointineuvolan palveluihin, ja tämä riittää useissa tapauksissa eikä muita toimenpiteitä tarvita. Vastaavasti Turussa ja Vantaalla, jossa lastensuojeluilmoituksia 0 – 17-vuotiasta väestöä kohden on eniten, lasten näpistykset käsitellään lastensuojeluilmoituksina. Lisäksi Turussa poliisin päihderatsiat tuottavat paljon lastensuojeluilmoituksia.

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärän kasvu kuormittaa kuntien lastensuojelua. Kun lastensuojeluilmoitusten lukumäärä kasvaa, kasvaa myös lastensuojelutarpeen selvitysten ja asiakassuunnitelmien lukumäärä. Lastensuojelutarpeen selvityksiä tehtiin Kuusikko-kunnissa vuoden 2012 aikana yli 25 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Lastensuojelutarpeen selvityksen ja asiakassuunnitelman tekeminen eivät ole vain teknisiä toimenpiteitä vaan vaativaa ja resursseja vievää sosiaalityötä, jossa sosiaalityöntekijän on arvioitava lasten edun toteutumista ja päätettävä mahdollisista toimenpiteistä.

Vuoden 2012 alussa voimaan astui lastensuojelulain muutos, joka edellyttää, että lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Perhehoitoon (sekä toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon että luvanvaraiseen perhehoitoon) sijoitettujen lasten osuus on Kuusikko-kunnissa noussut, mutta laitoshoidon osuus hoitovuorokausista on edelleen yli puolet Espoossa, Vantaalla ja Turussa. Oulussa perhehoito on ollut laitoshoidon yleisempi sijoitusmuoto jo vuonna 2008.

Vuoden 2012 aikana Kuusikko-kunnissa tehtiin yhteensä 3 526 sijoituspäätöstä. Eniten tehtiin kiireellisiä sijoituksia ja niiden osuus päätöksistä oli 44,2 prosenttia. Avohuollon tukitoimena sijoitettujen osuus päätöksistä oli 38,9 prosenttia ja huostaanottopäätösten osuus 17 prosenttia sijoituspäätöksistä.

Lastensuojelulaki edellyttää, että lapsen sijoitustarvetta arvioitaessa selvitetään aina ensimmäiseksi sijoitusmahdollisuus lapsen läheisverkostoon. Tietoa sukulais- ja läheisverkostoon sijoitettujen lukumäärästä kerättiin Kuusikko-kunnista ensimmäisen kerran vuonna

2010. Vuoden 2012 aikana läheisverkostoon sijoitettiin yhteensä 276 lasta, mikä oli 43 lasta enemmän kuin edellisvuonna.

Lastensuojelun kokonaiskustannukset olivat Kuusikko-kunnissa reilut 318 miljoonaa euroa vuonna 2012. Kustannukset nousivat edellisvuodesta 3,8 prosenttia¹⁰. Kokonaiskustannukset ovat nousseet Espoon pientä laskua lukuun ottamatta kaikissa Kuusikko-kunnissa. Oulussa kustannukset ovat nousseet eniten, 22,3 prosenttia. Suurin osa lastensuojelun kustannuksista syntyy lasten sijoituksista. Sijoitusten osuus kustannuksista vaihteli vuonna 2012 Turun noin 86,6 prosentista Oulun 69,5 prosenttiin.

Kustannukset eivät ole nousseet samassa suhteessa kuin lastensuojelun asiakasmäärä. Asiakasmäärän kasvusta suurin osa on avohuollon puolella eivätkä lastensuojelun resurssit ole kasvaneet avohuollon asiakasmäärän mukaisesti.

LÄHTEET

Kanaoja, Aulikki, Martti Lähteinen ja Pirjo Marjamäki (2010). *Sosiaalityön käsikirja*. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Kumpulainen, Aila (2008). Kuuden suurimman kaupungin lastensuojelu vuonna 2007.

Kumpulainen, Aila (2009). *Lastensuojelu vuonna 2008. Uuden lastensuojelulain ensimmäinen toteuttamisvuosi ja siitä koottavat tiedot avo-, sijais- ja jälkihuollossa*. Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä.

Kuoppala, Terhi ja Salla Säkkinen (2012). *Lastensuojelu 2011*. THL:n tilastoraportti 26/2012. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Lastensuojelulaki (417/2007). www.finlex.fi.

Sosiaaliportti (2012). Lastensuojelun käsikirja. www.sosiaaliportti.fi.

Räty, Tapio (2008). Kynnys tehdä lastensuojeluilmoitus on aiempaa matalampi. *Sosiaaliturva*, 2/08.

¹⁰ Edellisen vuoden kustannukset on vertailussa korotettu vuoden 2012 arvoon julkisten menojen hintaindeksillä.

LIITTEET

Liite 1: Lastensuojelusta vuodelta 2012 kerätyt tiedot määritelmineen

Kerätty tieto	Määritelmä
Lastensuojelun asiakkaat	
Kaikki 0 - 20 -vuotiaat lastensuojelun asiakkaat yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0 - 17v.) yhteensä henkilötunnus kertaalleen. Sama lapsi on voinut olla niin avo-, sijais- kuin jälkihuollon asiakkaana vuoden aikana.
Kaikki 0 - 17 -vuotiaat lastensuojelun asiakkaat yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0 - 20v.) yhteensä henkilötunnus kertaalleen. Sama lapsi on voinut olla niin avo-, sijais- kuin jälkihuollon asiakkaana vuoden aikana.
Lastensuojeluilmoitukset	
Vuoden aikana tulleet ilmoitukset yhteensä	Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä. Mukaan lasketaan kaikki tilastovuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole yhtä kuin ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä.
Vuoden aikana tulleet lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen syyn mukaan	
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve	Kaikki vuoden aikana seuraavista syistä tehdyt ls-ilmoitukset yhteensä: jokapäiväisten tarpeiden laiminlyönti (01), heitteillejätto (02), pahoinpityä (03), seksuaalinen hyväksikäyttö (04), huolenpidossa puutteita tai osaamattomuutta (05), kaappausuhka (06), muu (07)
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet	Kaikki vuoden aikana seuraavista syistä tehdyt ls-ilmoitukset yhteensä: vanhemman päihteidenkäyttö (01), vanhemman mielenterveysongelmat (02), jaksamattomuus (03), oman hoidon laiminlyönti (04), arjen tukiverkoston puuttuminen (05), vakava vuorovaikutusongelma vanhemman ja lapsen välillä (06), lapsen liian suuri vastuunkantaminen (07), perheen erittäin huono taloudellinen tilanne (08), kriisitilanne perheessä (09), vanhemman rikollinen toiminta (10), huolto- ja tapaamisriita (11), muu (12), perheväkivalta (aikuisien välinen) (13)
03 Lapsen oma käyttäytyminen	Kaikki vuoden aikana seuraavista syistä tehdyt ls-ilmoitukset yhteensä: lapsen päihteidenkäyttö (01), lapsen mielenterveysongelma (02), rikoksilla oireilu (03), väkivaltainen käyttäytyminen (04), itsetuhoisuus (05), välinpitättömyys itsensä ja muiden suhteen (06), vakava koulunkäynnin laiminlyönti (07), lapsen fyysinen oireilu tai tapaturma-alttius (08), kotoa karkaaminen (09), muu (10)
Vuoden aikana tulleet lastensuojeluilmoitukset ilmoituksen tekijän mukaan	
Yksityiset ilmoittajat yhteensä	Muiden kuin viranomaisten tekemien lastensuojeluilmoitusten lukumäärä. Mukaan lasketaan kaikki tilastovuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole yhtä kuin ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä.
Viranomaiset yhteensä	Viranomaisten tekemien lastensuojeluilmoitusten lukumäärä yhteensä. Mukaan lasketaan kaikki tilastovuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Yhtä lasta kohden voidaan tehdä useita ilmoituksia eli ilmoitusten lukumäärä ei ole yhtä kuin ilmoituksen kohteena olleiden lasten lukumäärä.
Sosiaalipalvelut	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
Päivähoito	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
Terveyspalvelut	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
josta äitiys- ja lastenneuvola	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä. Äitiys- ja lastenneuvolasta tehtyjen lastensuojeluilmoitusten lukumäärä sisältyy terveyspalveluiden tekemien lastensuojeluilmoitusten lukumäärään.
Polisi	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
Koulu	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
Muu viranomainen	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
Tuntematon	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset yhteensä
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset ilmoituksen tekijän mukaan	
Yksityiset ilmoittajat yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Viranomaiset yhteensä	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Sosiaalipalvelut	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Päivähoito	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Terveyspalvelut	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
josta äitiys- ja lastenneuvola	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen. Äitiys- ja lastenneuvolasta tehtyjen lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten lukumäärä sisältyy terveyspalveluiden tekemien lastensuojeluilmoitusten kohteena olleiden lasten lukumäärään.
Polisi	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Koulu	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Muu viranomainen	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen
Tuntematon	Kaikki vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen

Kerätty tieto	Määritelmä
Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset	
Kaikki ilmoituksen kohteena olleet lapset ja nuoret yhteensä	Lapset henkilötunnus kertaalleen. Tähän lukuun mukaan myös 18 vuotta täyttäneet, mikäli heitä on
0 - 17-vuotiaat	Lapset henkilötunnus kertaalleen.
0 - 2-vuotiaat	Lapset henkilötunnus kertaalleen.
3 - 6-vuotiaat	Lapset henkilötunnus kertaalleen.
7 - 12-vuotiaat	Lapset henkilötunnus kertaalleen.
13 - 15-vuotiaat	Lapset henkilötunnus kertaalleen.
16 - 17-vuotiaat	Lapset henkilötunnus kertaalleen.
Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset	
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	Kaikki vuoden aikana tehdyt ilmoitukset. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi kuin yksi ilmoitus.
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	Kaikki vuoden aikana tehdyt hakemukset. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi kuin yksi ilmoitus.
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	Kaikki vuoden aikana muulla tavoin esiin tulleet lastensuojelutarpeet. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi kuin yksi ilmoitus.
Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	Kaikki vuoden aikana tehdyt ennakolliset lastensuojeluilmoitukset yhteensä.
Muiden lastensuojelutarpeen ilmoitusten kohteena olleet lapset	
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	Kaikki vuoden aikana tehtyjen ilmoitusten kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen.
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	Kaikki vuoden aikana tehtyjen hakemusten kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen.
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	Kaikki vuoden aikana muulla tavoin esiin tulleen lastensuojelutarpeen kohteena olleet lapset henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset	
Kaikki selvitykset yhteensä	Kaikki selvitykset henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 2-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
3 - 6-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
7 - 12-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
13 - 15-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
16 - 17-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
Yli 17-vuotiaille tehdyt selvitykset	Henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat	
Kaikki asiakassuunnitelmat yhteensä	Kaikki vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat henkilötunnus kertaalleen.
Kaikki avohuollon asiakassuunnitelmat yhteensä	Henkilötunnus kertaalleen.
Kaikki sijaishuollon asiakassuunnitelmat yhteensä	Henkilötunnus kertaalleen.
Kaikki jälkihuollon asiakassuunnitelmat yhteensä	Henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat ikäryhmittäin	
Kaikki yhteensä (0 - 20v.)	Kaikki vuoden aikana laaditut asiakassuunnitelmat henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3 - 6-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7 - 12-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13 - 15-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
18 vuotta täyttäneet	Henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset ilman jälkihuollon asiakkaita	
0 - 20-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana aikaneet avohuollon asiakkuudet yhteensä yhteensä ilman jälkihuollon asiakkaita	
0 - 20 -vuotiaat	Kaikki lapset ja nuoret, joiden lastensuojelun avohuollon asiakkuus on alkanut tilastovuoden aikana. Lapset henkilötunnus kertaalleen. Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun lastensuojelutarpeen vireille tulon johdosta päätetään tehdä lastensuojelulain 27 §:ssä tarkoitettu lastensuojelutarpeen selvitys. Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.

Kerätty tieto	Määritelmä
Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet eriteltynä päättyneisiin, jatkuviin ja kesken oleviin selvityksiin	
Asiakkuus päättyi lastensuojelutarpeen selvitykseen	Henkilötunnus kertaalleen.
Asiakkuus jatkuu	Henkilötunnus kertaalleen.
Lastensuojelutarpeen selvitys kesken 31.12.	Henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana poistuneet avohuollon asiakkuudet yhteensä yhteensä	
0 - 20 -vuotiaat	Kaikki lapset ja nuoret, joiden asiakkuus lastensuojelun avohuollossa on päätetty lakkauttaa. Asiakkuus päättyy viimeistään kun nuori täyttää 21 vuotta tai kun sijoituksen päättymisestä on kulunut 5 vuotta eikä sinä aikana ole ollut avohuollon tukitoimien tarvetta tai tukipalveluja ei ole järjestetty. Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
18 vuotta täyttäneet	Henkilötunnus kertaalleen.
Läheisverkostoratkaisut	
Lapset (lkm), joiden asuminen ja huolenpito järjestetty läheisverkostoratkaisulla vuoden aikana	Lapsen asuminen järjestetään huoltajuusjärjestelyin (lsl 32 §). Läheisverkostoratkaisut toteutetaan sosiaaliviranomaisen tekemän läheisverkostokartoituksen (lsl 32 §) perusteella. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. Lapset henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana tehdyt sijoituspäätökset (0-17v.)	
Kaikki vuoden aikana alkaneiden sijoitusten päätökset yhteensä	Kaikki päätökset yhteensä. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös.
Avohuollon tukitoimena sijoitetut (lkm)	Kaikki päätökset yhteensä. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös.
Kiireellisesti sijoitetut (lkm)	Kaikki päätökset yhteensä. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös.
Huostaanotetut (lkm)	Kaikki päätökset yhteensä. Samasta lapsesta on voitu tehdä useampi päätös.
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	
Hallinto-oikeuden päättämät huostaanotot	
Hallinto-oikeuden hylkäämät hakemukset	
Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet	
0 - 20-vuotiaat	Kaikki vuoden aikana avohuollon tukitoimena sijoitetut, kiireellisesti sijoitetut ja huostaanotetut lapset ja nuoret henkilötunnus kertaalleen. Jos sama lapsi on ollut useassa eri hoitomuodossa vuoden aikana, hän on kuitenkin lastensuojelun kodin ulkopuolelle sijoitettujen asiakasmäärässä yhteen kertaan. Sen sijaan hän voi olla asiakkaana erikseen jokaisessa hoitomuodossa, jossa hän on ollut vuoden aikana. Erityistapauksia: - Jos lapsi on sijoitettuna ns. koesijoituksena harjoittelemassa kotiinpaluuta ja lapsella on jäljellä paikka lastensuojelulaitoksessa tai perhehoidossa, lasketaan lapsi (kustannuksineen) mukaan kodin ulkopuolelle sijoitettujen lukumäärään. - Jos lapsi on sijaishuollon muutospäätöksellä sijoitettuna kotiin eikä hänellä ole muuta voimassaolevaa sijoituspäätöstä, hänestä ei kerry sijaishuollon hoitovuorokausia tai sijaishuollon kustannuksia. Nämä lapset eivät kuulu kodin ulkopuolelle sijoitettujen asiakasmäärään.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 2-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet yhteensä	
0 - 20-vuotiaat	Ne lapset ja nuoret henkilötunnus kertaalleen, joilla ei ole aikaisempaa sijoitusta
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut yhteensä	
0 - 20-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.

Kerätty tieto	Määritelmä
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle kiireellisesti sijoitetut yhteensä	
0 - 20-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle huostaanotetut yhteensä	
0 - 20-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.	
0 - 20-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0 - 17-vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Sijoitetut lapset (0 - 17-vuotiaat) hoitomuodoittain (hoitolaitoksiin sijoitetut ja perhehoitoon sijoitetut)	
Laitoksiin sijoitetut lapset	
Kaikki laitoksiin sijoitetut yhteensä (0 - 20-v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Laitoksiin sijoitetut lapset yhteensä (0 - 17-v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Kunnan omat laitokset	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelulaitokset	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Kaikki 31.12. laitoksiin sijoitetut yhteensä (0 - 20v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
31.12. laitoksiin sijoitetut lapset (0 - 17v.) yhteensä	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Kunnan omat laitokset/31.12.	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelulaitokset/31.12.	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Perhehoito (Luvanvarainen perhehoito ja toimeksiantoon perustuva perhehoito)	
Luvanvarainen perhehoito	
Kaikki luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut yhteensä (0 - 20v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset yhteensä (0 - 17v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Kunna oma toiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelutoiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Kaikki 31.12. luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna olleet yhteensä (0 - 20v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
31.12. luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna olleet lapset (0 - 17v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Kunnan oma toiminta/31.12.	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelutoiminta/31.12.	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen	
Kaikki vuoden aikana sijaisperhehoitoon sijoitettuna olleet yhteensä (0 - 20v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Vuoden aikana sijaisperhehoitoon sijoitettuna olleet lapset (0 - 17v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Pitkäaikainen perhehoito	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Oma toiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelutoiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Päivystys- ja vastaanottoperheet	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Oma toiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelutoiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
31.12. sijaisperhehoitoon sijoitettuna olleet yhteensä (0 - 20v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
31.12. sijaisperhehoitoon sijoitettuna olleet lapset (0 - 17v.)	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Pitkäaikainen perhehoito	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Oma toiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelutoiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Päivystys- ja vastaanottoperheet	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Oma toiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Ostopalvelutoiminta	Vuoden aikana sijoitettuna olleet henkilötunnus kertaalleen.
Läheisverkostoon sijoitettujen lasten määrä	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten lkm	Vuoden aikana sijoitetut henkilötunnus kertaalleen. Läheisverkostosijoittamisella tarkoitetaan sukulaisten ja muiden lapselle läheisten henkilöiden luokse lastensuojelulain nojalla tehtäviä sijoituksia (lastensuojelulaki 37 § ja 40 §). Lapsi voidaan sijoittaa läheisverkostoon huostaanotettuna sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä tai avohuollon sijoituksena sosiaaliviranomaisen päätöksellä. Kunta tekee läheisverkostosijoittamisesta toimeksiantosopimuksen. Läheisverkostosijoittaminen on toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. Läheisverkostoon sijoitetut sisältyvät toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitettujen lukumäärään.
Vankilaan sijoitetut	
Vankilaan sijoitettujen lasten lkm	Vuoden aikana sijoitetut henkilötunnus kertaalleen.

Kerätty tieto	Määritelmä
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet	
Sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	
Kaikki sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	<p>Hoitovuorokausi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunnan omien lastensuojelulaitosten hoitovuorokausiin lasketaan mukaan laitokseen tulopäivä ja läsnäolovuorokaudet lähtöpäivää ei lasketa mukaan. • Perhehoidon, ammatillisten perhekotien ja ostopalvelulaitosten hoitopäiviin sisältyvät myös lähtöpäivät. • Hoitovuorokausia ovat ne päivät, jotka lapsi/nuori/perhe on ollut laitoksessa /perhe- hoidossa kirjoilla, vaikka olisikin tilapäisesti poissa laitoksesta esimerkiksi loman, karkumatkan tai muun poissaolon vuoksi, koska hoitovastuu on laitoksella. Hoitopaikka on tällöin varattuna ja laitokselle syntyä kustannuksia. • Koko perheen ympärivuorokautisen hoidon hoitovuorokaudet las-ketaan mukaan hoitovuorokausiin • Jälkihuollon tukitoimien piirissä olevien nuorten asumisvuorokau-sia ei lasketa mukaan hoitovuorokausiin.
Laitoshoidon hoitovuorokaudet	
Laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	
Kunnan omien laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	
Ostopalvelulaitosten hoitovuorokaudet yhteensä	
Perhehoidon hoitovuorokaudet	
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet	
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet yhteensä	
Vuoden aikana kunnan omaan perhekotiin sijoitettuna olleiden hoitovuorokaudet	
Vuoden aikana ostopalveluna perhekotiin sijoitettuna olleet yhteensä	
Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokaudet	
Hoitovuorokaudet yhteensä	
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet yhteensä	
Päivystys- tai vastaanottoperheisiin sijoitettujen hoitovuorokaudet yhteensä	Päivystys- ja vastaanottoperheet (ei sisällä lyhytaikaista tai tilapäistä viikonloppuhoitoa, jonka tarkoituksena antaa vanhemmalle levähdystauko)
Läheisverkostoon sijoitettujen hoitovuorokaudet	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo sijoitettujen lasten hoitovuorokaudet	Vain lastensuojelulain nojalla läheisverkostoon sijoitettujen vuorokaudet (sijoitukset, joista tehty toimeksiantosopimus). Hoitovuorokaudet sisältyvät toimeksiantoon perustuvan perhehoidon hoitovuorokausiin.
Kunnallisten lastensuojelulaitosten hoitopaikat 31.12.	
Kunnallisten lastensuojelulaitosten paikat	Ilmoitetaan laitosten vahvistettu paikkamäärä
Kunnan omat	
Ostopalvelutoiminta	
Kunnallisten lastensuojelulaitosten hoitopaikoista vastaanottoaikoja	
Kunnan omat	
Ostopalvelutoiminta	
Lastensuojelun koko perheen hoitoon tarkoitettujen ympärivuorokautisten kunnallisten hoitopaikkojen lkm	
Ympäri vuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus	
Perheet (lkm)	
Vuoden aikana perhekuntoutuksessa olleet perheet (lkm)	<p>Mukaan lasketaan ne perheet, jotka ovat vuoden aikana osallistuneet seuraavanlaisen perhekuntoutukseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe on asunut laitoksen yhteydessä olevassa asunnossa, johon perheelle tarjotaan tehostettua tukea • Perhe on asunut laitoksessa osallistuen ympärivuorokautiseen perhekuntoutukseen • Perheen lapsi on sijoitettuna, vanhemmille tarjotaan päivämuotoista kuntoutusta • Perheet vuoden aikana • kunnallisen perhekuntoutukseen osallistuneet • ostopalveluperhekuntoutukseen osallistuneet
Perheet vuoden aikana kunnan omassa perhekuntoutuksessa	
Perheet vuoden aikana ostopalveluperhekuntoutuksessa	
Lapset (lkm)	
Vuoden aikana perhekuntoutuksessa olleet lapset (lkm)	Henkilötunnus kertaalleen.
Lapset vuoden aikana kunnan omassa perhekuntoutuksessa	Henkilötunnus kertaalleen.
Lapset vuoden aikana ostopalveluperhekuntoutuksessa	Henkilötunnus kertaalleen.
Lasten hoitovuorokaudet (lkm)	
Hoitovuorokaudet yhteensä vuoden aikana perhekuntoutuksessa	
Hoitovuorokausien lukumäärä vuoden aikana kunnan omassa perhekuntoutuksessa	
Hoitovuorokausien lukumäärä vuoden aikana ostopalveluperhekuntoutuksessa	
Ympäri vuorokautinen perhekuntoutus perhehoidossa	
Lasten lukumäärä	Henkilötunnus kertaalleen.

Kerätty tieto	Määritelmä
Jälkihuollon asiakkaat	
0 - 20 -vuotiaat	Vuoden aikana jälkihuollon (LsL 75 §) asiakkaana olleet henkilötunnuskertaalleen.
0 - 17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
0-2 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
3-6 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
7-12 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
13-15 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
16-17 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
18 - 20 -vuotiaat	Henkilötunnus kertaalleen.
Henkilöstö	
1. Johtavat sosiaalityöntekijät (lkm)	
Johtavat sosiaalityöntekijät yhteensä	
josta avohuollossa	
josta sijaishuollossa	
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	
2. Vastuusosiaalityöntekijät (lkm)	
Vastuusosiaalityöntekijät yhteensä	Sisältää jälkihuollon eriytettyä sosiaalityöntekijät
josta avohuollossa	
josta sijaishuollossa	
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	
3. Sosiaaliohjaajat ja perhetyöntekijät (lkm)	
Sosiaaliohjaajat ja perhetyöntekijät yhteensä	Ainoastaan lastensuojelun vakanssit
josta avohuollossa	
josta sijaishuollossa	
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	
4. Kunnallisen laitoshuollon henkilöstö (lkm)	
Kunnallisen laitoshuollon henkilöstö yhteensä	
Erytys henkilöstö	
Muu henkilöstö	
Lastensuojelun kustannukset	
Kokonaiskustannukset	
Lastensuojelun kokonaiskustannukset vuoden aikana yhteensä (€)	Lastensuojelun avohuollon (sisältäen jälkihuollon) ja sijaishuollon kustannukset yhteensä. Ilman sosiaali- ja kriisipäivystyksen kustannuksia.
Avohuollon kustannukset	
Avohuollon kokonaiskustannukset yhteensä vuoden aikana (€)	
Avohuollon oman toiminnan kustannukset yhteensä (€)	
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö (€)	Sosiaalityöntekijöiden ja johtavien sosiaalityöntekijöiden palkat, henkilöstökulut
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	Sisältää jälkihuollon sosiaalityön, sosiaaliohjauksen, tukiasumisen sekä taloudellisen tuen (ei toimeentulotukea)
Avohuollon tukitoimet (€)	Sisältää: laitoksissa tehtävän avotyön, nuorten työhönohjauksipalvelut, tukiasumisen (asumispalvelut ja tukiasunnot), perhetyön/ sosiaaliohjauksen/ päiväperhekuntoutuksen, intensiiviperhetyön, läheisneuvonpidon, tukiperhetoiminnan/ tukihenkilötyön/lomatoiminnan
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	Ei sijaishuoltoa.
Avohuollon ostopalvelutoiminnan kustannukset yhteensä (€)	
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö (€)	
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	
Avohuollon tukitoimet (€)	
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	
Sosiaali- ja kriisipäivystys (€)	Lastensuojelun osuus (€) virka-ajan ulkopuolella. Kustannukset eivät sisälly avohuollon tai lastensuojelun kokonaiskustannuksiin.

Kerätty tieto	Määritelmä
Sijaishuollon kustannukset	
Sijoitusten kokonaiskustannukset	
Sijoitusten kustannukset yhteensä (€)	Kaikki kustannukset yhteensä
Kunnan oma toiminta	
Ostopalvelutoiminta	
Laitoshuolto	
Laitoshuollon kustannukset yhteensä (€)	
Hoitolaitosten kustannukset yhteensä (€)	
Kunnan oman laitoshuollon kustannukset (€)	<p>Kunnallisten lastensuojelulaitosten kustannukset pitävät sisällään:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kustannustiedot kerätään jaoteltuina henkilöstö, tila- ja muihin kustannuksiin ilman hallinnon vyörytyskustannuksia apulomaketta hyväksikäyttäen. • Omien laitosten kustannuksiin otetaan mukaan myös kesäkotien ja vastaavien virkistyspaikkojen kustannukset sekä autojen käyttö. • Pelkästään avohoitoa antavien osastojen kustannukset otetaan mu-kaan avohuollon kustannuksiin, ei sijaishuollon kustannuksiin. Osittain avotyötä tekevät osastot otetaan mukaan sijaishuollon kustannuksiin. • Laitoksissa työskentelevien työllistettyjen kustannuksia ei oteta mu-kaan sijaishuollon kustannuksiin.
Ostopalvelulaitosten kustannukset (€)	<p>Ostopalvelulaitosten kustannukset ja sosiaalityön kustannukset pitävät sisällään:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisältää laitoksille maksetut korvaukset. • Ostopalvelulaitosten (sekä kunnan laitosten) sijaishuollon kustannuksiin kohdistuvat sosiaalityön kustannukset koetaan omana kokonaisuutenaan kohtaan sijoitusten aikainen sosiaalityö • SPR:n (tai muiden vastaavien) turvatalojen kustannuksia ei lasketa mukaan laitoshoidon kustannuksiin.
Laitoshuollon aikaisen sosiaalityön kustannukset yhteensä (€)	
Luvanvarainen perhehoito	
Luvanvarainen perhehoito vuoden aikana yhteensä (€)	
Vuoden aikana kunnan omaan perhekotiin sijoitettujen kustannukset (€)	
Vuoden aikana ostopalveluna perhekotiin sijoitettujen kustannukset (€)	Ostopalveluna ostetun luvanvaraisen perhehoidon kustannukset sisältävät luvanvaimelle perhehoidolle maksetut korvaukset ja sosiaalityön osuuden.
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen	
Vuoden aikana perhehoitoon sijoitettuna olleiden kustannukset yhteensä (€)	<p>Toimeksiantoon perustuvan sijaisperhehoitoiminnan kustannukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisältävät sekä sijaisperheille maksetut korvaukset - alkuavustukset, kulukorvaukset ja palkkiot - että sijaisperheille harkinnanvaraisena taloudellisena tukena maksettavat kustannukset ja oman sosiaalityön osuuden. • Sosiaalityön ja toimistotyön kustannukset sisältävät mm. työntekijöiden henkilöstömenot, huoneistomenot, koulutuskustannukset, matkakulut sekä työnhajauksen ym. kustannukset. • Sijaisperhehoitoiminnan kustannuksiin sisältyy eräillä kunnilla lasten biologisten perheiden matkakuluja ym. • Kunnan kirjanpidon, palkanlaskennan ja muita yleishallinnon kuluja ei vyörytetä.
Läheisverkostoon sijoitetut lapset	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo lastensuojelulain nojalla sijoitettujen lasten kustannukset (€)	Kustannukset sisältyvät toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannuksiin.

Liite 2 Lastensuojelun käsitteitä

AMMATILLINEN PERHEKOTI

Ks. luvanvarainen perhehoito.

ASIAKASSUUNNITELMA

Jos lastensuojelun asiakkuus jatkuu lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen, laaditaan avohuollon asiakassuunnitelma. Sen tulee sisältää seuraavat asiat: lapsen ja perheen palvelujen ja tuen tarve; tieto olosuhteista ja asioista, joihin pyritään vaikuttamaan; palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan; arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan; asianosaisten eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja tukitoimien järjestämisestä (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

AVOHUOLLON TUKITOIMENA SIOJITETUT

Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on rajattu, tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava jakso. Se on suunnitelmallinen tukitoimi, joka järjestetään asiakassuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla. Avohuollon sijoituksen tulisi tapahtua ensisijaisesti siten, että lapsi sijoitetaan yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksestaan vastaavan henkilön kanssa. Koko perheen sijoitus voi tapahtua laitoksessa tai sitä voidaan järjestää perhehoidossa. Sijoitus voi liittyä myös perheen aikuiselle annettavaan hoitoon, jolloin voi olla tarkoituksenmukaista, että lapsi voi jatkaa yhdessä asumistaan vanhempansa kanssa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

AVOHUOLTO

Lastensuojelun avohuollolla tarkoitetaan tukitoimia, joihin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on viipymättä ryhdyttävä jos 1) kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai 2) jos lapsi omalla käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään tai kehitystään. Avohuollon tukitoimet ovat ensisijaisia huostaanottoon ja sijaishuoltoon nähden. Avohuollon tukitoimia ovat toimeentulon ja asumisen turvaaminen lapselle ja hänen perheelleen, tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteen selvittämiseen, lapsen muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

EHKÄISEVÄ LASTENSUOJELU

Ehkäisevää lastensuojelua on tuki ja erityinen tuki silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan kunnan palveluissa kuten äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoitossa, opetuksessa ja nuorisotyössä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

ENNAKOLLINEN LASTENSUOJELUTARPEEN ILMOITUS

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus on tehtävä tilanteissa, joissa on perusteltua syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitsemaan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen. Ennakollinen lastensuojeluilmoitus tulee siis tehdä tilanteissa, joissa ilmoittajalla on varmaa tietoa esimerkiksi tulevan äidin tai isän päihdeongelmasta, vakavasti mielenterveyden häiriöstä tai vapausrangaistuksesta. Pelkkä päihteidenkäytön epäily ei riitä ennakollisen ilmoituksen tekemiseen. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

ENSIKODIT

Ensikoti on paikka, jossa tuetaan perheitä vanhemmuudessa ja elämänhallinnassa. Äiti voi tulla ensikotiin odotusaikana tai pienen vauvan kanssa. Tarvittaessa myös isä voi asua ensikodissa. Asumisaika sovitaan perheen tarpeiden mukaan. Ensikotityö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä sekä vanhemmuuden tukemista. Tavoite on turvata kasvavalle lapselle hänen ikätasonsa ja tarpeidensa mukainen hoito ja huolenpito. (Lähde: Ensi- ja turvakotien liitto, www.ensijaturvakotienliitto.fi)

HAKEMUS LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITTÄMISEKSI

Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa. Kun lapsi, nuori tai vanhemmat ottavat itse yhteyttä lastensuojeluun, käytetään tästä nimitystä hakemus. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

HUOSTAANOTTO

Huostanotolla tarkoitetaan tilannetta, jossa lapsi on otetaan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja hänelle järjestetään sijaishuolto. Lapsi on otettava huostaan, mikäli 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään vaarantaa kehitystään ja terveyttään. Huostaanottoon voidaan ryhtyä vain, jos katsotaan, että avohuollon tukitoimet eivät ole sopivia, mahdollisia tai riittäviä turvaamaan lapsen edun mukaista huolenpitoa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

JÄLKIHUOLTO

Jälkihuollolla tarkoitetaan tukea, jota annetaan sijaishuollossa olleelle lapselle tai nuorelle, hänen vanhemmilleen ja huoltajilleen sekä henkilöille, joiden hoidossa ja kasvatuksessa lapsi tai nuori on ollut. Jälkihuoltoa järjestetään 1) sijaishuollon päättymisen jälkeen; 2) avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen päättymisen jälkeen, jos sijoitus on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta ja kohdistunut lapseen yksin; 3) nuorelle voidaan järjestää jälkihuoltoa, vaikka häntä ei olisi aiemmin sijoitettu kodin ulkopuolelle tai sijoitus olisi kestänyt alle puoli vuotta. Näin voidaan tukea nuorta itsenäistymisessä, vaikka ehdotonta jälkihuoltovelvollisuutta ei olisikaan. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

KIIREELLINEN SIOITUS

Kiireellinen sijoitus on oikeusvaikutuksiltaan verrattavissa huostaanottoon, joten edellytykset sen käyttämiselle ovat tiukat. Kiireellisen sijoituksen tarve voi syntyä esimerkiksi silloin, kun kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa välittömästi vaarantavat lapsen terveyttä tai kehitystä tai silloin, kun lapsen huoltajat ovat väliaikaisesti kykenemättömiä hoitamaan lastaan. Päätöksen kiireellisestä sijoituksesta ja sen lopettamisesta tekee sosiaalihuolosta vastaavan toimielimen määräämä ammatillisen kelpoisuuden omaava sosiaalityöntekijä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LAITOSHOITO

Laitoshoidolla tarkoitetaan sitä, että lapsen sijaishuolto järjestään sijoittamalla lapsi lastensuojelulaitokseen. Lastensuojelulaitoksia, joissa voidaan järjestää lapsen sijaishuoltoa ja laitoshuoltoa ovat lain mukaan lastenkodit ja nuorisokodit sekä koulukodit. Lisäksi lastensuojelulaitoksina pidetään muita näihin rinnastettavia yksiköitä, esimerkiksi vastaanottokoteja. Lastensuojelulaitoksia ylläpitävät lähinnä valtio, kunnat tai yksityiset yhteisöt. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LAPSET

0 – 17-vuotiaat (Lastensuojelulaki, 6§)

LASTENSUOJELUILMOITUS

Lastensuojeluilmoituksen voi tehdä kuka tahansa silloin kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Kyseessä on siis henkilön oma arvio tarpeesta selvittää lapsen lastensuojelutarve. Ilmoitus tehdään kunnan sosiaalitoimistoon. Ilmoituksen voi tehdä puhelimitse, kirjallisesti tai käymällä virastossa henkilökohtaisesti. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi).

LASTENSUOJELUN ASIAKKUUDEN ALKAMINEN

Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun lastensuojeluasian vireille tulon johdosta päätetään tehdä lastensuojelun 27§:ssä tarkoitettu lastensuojelutarpeen selvitys tai ryhdytään kiireellisiin toimenpiteisiin. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi).

LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITYS

Lastensuojelutarpeen selvitys tehdään lastensuojeluasiakkuuden alettua. Siinä selvitetään ja arvioidaan lapsen suojelun ja tuen tarvetta suhteessa vanhempien mahdollisuuksiin vastata niihin. Selvityksen teosta vastaa sosiaalityöntekijä. Selvitys tehdään yhteistyössä lapsen ja hänen vanhempiensa, sekä mahdollisesti muiden lapselle läheisten ihmisten kanssa. Selvitys ei ole tekninen toimenpide, vaan luottamuksellisen asiakassuhteen luomista. Se on asiakkaiden kuuntelemista ja heidän osallistamistaan arvioimaan lapsen että omaa tilannettaan. Selvityksestä tehdään yhteenveto, jonka perusteella lastensuojeluasiakkuus päättyy tai asiakkuus jatkuu. Jos asiakkuus päättyy, lapsi tai nuori tai perhe ohjataan muiden palveluiden tuen piiriin, jos he ovat sen tarpeessa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LUVANVARAINEN PERHEHOITO

Luvanvarainen perhehoito (ent. ammatilliset perhekodit) on perhehoidon ja laitoksen väliin sijoittuva sijaishuolto-muoto. Perhekodeissa hoidetaan sellaisia lapsia, joita ei esimerkiksi vaikeahoitoisuuden takia voi sijoittaa sijaisperheeseen. Perhekodin perustamiseen tarvitaan lupa. Perhekodissa sijoitettujen lasten kanssa asuu pääsääntöisesti kaksi hoidosta ja kasvatuksesta vastaavaa henkilöä. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

LÄHEISVERKOSTOON SIOITTAMINEN

Läheisverkostosijoittamisella tarkoitetaan sukulaisten ja muiden lapselle läheisten henkilöiden luokse lastensuojelun nojalla tehtäviä sijoituksia (lastensuojelulaki 37 § ja 40 §). Lapsi voidaan sijoittaa läheisverkostoon huostaanotettuna sosiaaliviranomaisen tai hallinto-oikeuden päätöksellä tai avohuollon sijoituksena sosiaaliviranomaisen päätöksellä. Kunta tekee läheisverkostosijoittamisesta toimeksiantosopimuksen. Läheisverkostosijoittaminen on toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. (Puustinen-Korhonen 2012)

LÄHEISVERKOSTORATKAISUT

Lapsen asuminen järjestetään huoltajuusjärjestelyin (lsl 32 §). Läheisverkostoratkaisut toteutetaan sosiaaliviranomaisen tekemän läheisverkostokartoituksen (lsl 32 §) perusteella, kun lapsen tilanteessa harkitaan kodin ulkopuolista sijoitusta, sijaishuoltopaikkaa on tarvetta muuttaa tai sijoitus lopetetaan. Jos lapsen tilanne voidaan turvata siten, että hänen läheisverkostostaan löytyy lapsen kannalta sopiva henkilö tai perhe huolehtimaan hänen hoidostaan tai huollostaan, on ensisijaisesti haettava lapsen huoltoa ja asumista koskevaa määrääystä eikä huostaanottoa näin ollen tarvita. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. (Puustinen-Korhonen 2012)

NUORET

18- 20-vuotiaat (Lastensuojelulaki, 6§)

OSTOPALVELU

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan kunta voi täyttää lakiin perustuvan järjestämisvastuunsa esim. hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta. (Lähde: www.kunnat.net)

PERHEHOITO

Ks. toimeksiantoon perustuva perhehoito

PERHEKUNTOUTUS

Perhekuntoutuksella tarkoitetaan koko perheen sijoitusta laitossyökköön. Sijoituksen on tarkoitus olla kuntouttava. Perhekuntoutus työmuotona soveltuu hyvin osaksi lastensuojelun avohuollon työskentelyä sekä huostaanoton lakautustyöskentelyä. Sen on käytännössä todettu olevan tehokas apu myös tilanteissa, joissa on olemassa kodinulkopuolisen sijoituksen riski, mutta perhe on motivoitunut perhekuntoutukseen ja perhekuntoutusta on oikea-aikaisesti mahdollista perheelle tarjota. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

PYYNTÖ LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITTÄMISEKSI

Lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi. Pyyntö on lastensuojeluilmoituksen tavoin tehtävä viipymättä ja sitä tehtäessä on aina annettava tiedoksi pyynnön tekemiseen johtaneet syyt. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

SIJAISHUOLTO

Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaan otetun, kiireellisesti sijoitetun tai lastensuojelulain 83 §:ssä tarkoitetun väliaikais määräyksen nojalla sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Poikkeuksellisesti huostaanotettu lapsi voidaan sijoittaa myös kotiin. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

SOSIAALI- JA KRIISIPÄIVYSTYS

Sosiaalipäivystys vastaa kiireelliseen avuntarpeeseen kaikkina vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä. Sosiaalipäivystys perustuu perustuslain säädökseen välttämättömästä toimeentulosta ja huolenpidosta, Se edellyttää, että kunnissa on valmius vastata kiireellisen avun tarpeeseen. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi; www.stm.fi)

TOIMEKSIANTOON PERUSTUVA PERHEHOITO

Perhehoidolla tarkoitetaan lapsen hoidon, kasvatuksen ja muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa eli sijaisperheessä. Ennen lapsen sijoittamista perheeseen tulee tehdä toimeksiantosopimus perhehoitajan ja sijoittavan kunnan tai kuntayhtymän välillä. Osapuolet sitoutuvat sopimuksen sisältämiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Perhehoitajan toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työssuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Perhehoitajana toimiminen ei kerrytä työssäoloahtoa eikä kunnalla ole velvollisuutta kustantaa tai järjestää työterveyshuoltoa. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

TURVAKODIT

Turvakoti on tarkoitettu perhe- tai lähisuhteessa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille, jotka tarvitsevat tukea väkivaltaasta selviämiseen sekä väliaikaisen asuinpaikan. Turvakotien tavoitteena on väkivaltakierteen katkaiseminen, sen seurausten hoitaminen ja väkivallan ennaltaehkäiseminen. Turvakodit tarjoavat kriisiapua ja välittömän suojan sekä mahdollisuuksien mukaan pitkäjänteistä tukea perheväkivaltaa kokeneille. (Lähde: Ensi- ja turvakotien liitto, www.ensijaturvakotienliitto.fi)

TURVATALOT

Turvatalot tarjoavat apua 13-19-vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Nuori voi tarvittaessa myös yöpyä tilapäisesti turvatalolla. Turvatalojen toiminnasta vastaa suomen punainen risti. (Lähde: www.redcross.fi)

VASTUUSOSIAALITYÖNTEKIJÄ

Lastensuojelulain 13 §:n mukaan lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on nimettävä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä (lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä). Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä tulee olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 3 §:n mukainen sosiaalityöntekijän ammatillinen kelpoisuus. (Lähde: Lastensuojelun käsikirja, www.sosiaaliportti.fi)

YKSITYINEN SIJOITUS

Yksityinen sijoitus on huoltajien päätökseen perustuva sijoitus, johon sosiaalihuollosta vastaava toimielin ei ole vaikuttanut (lsl 81 §). Lapsen vanhempi voi sopia lapsensa asumisesta esimerkiksi isovanhempien kanssa ja järjestää lapsen hoidon itsenäisesti. Huoltajan tai henkilön, jonka hoitoon lapsi on sijoitettu, on ilmoitettava sijoituksesta sen kunnan sosiaalihuollon toimielimelle, jonka alueelle lapsi on sijoitettu. Kunta ei laadi toimeksiantosopimusta, ei ole toimeksiantoon perustuvaa perhehoitoa. (Puustinen-Korhonen 2012)

Liite 3 Lastensuojelun tietoja 2012

3A Lastensuojelun asiakkaat ja henkilöstö vuonna 2012

Lastensuojelun asiakkaat (lkm)	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Lastensuojelun asiakkaat yhteensä (0 - 17-v.)	9 427	4 376	5 280	2 888	3 539	2 821	28 331
josta avohuollon palveluja saaneet lapset	8 277	4 150	5 171	2 416	3 499	2 812	26 325
josta sijoitettuna olleet lapset	1 958	710	710	608	603	524	5 113
Jälkihuollossa olleet nuoret (18 - 20-v.)	992	261	263	256	248	200	2 220
<i>Lastensuojelun asiakkaiden osuus (%) samanikäisestä väestöstä (0 - 17v.)</i>	9,6	7,4	11,9	10,3	10,0	9,5	9,6

Henkilöstö	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Johtavat sosiaalityöntekijät yhteensä (lkm)	37	11	12	10	5	4	79
josta avohuollossa	26	8	9	8	3	3	57
josta sijaishuollossa	9	2	2	1	2	1	17
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	2	1	1	1	–	0	5
Vastuusosiaalityöntekijät yhteensä (lkm)	198	60	76	38	56	46	474
josta avohuollossa	146	45	56	26	45	37	355
josta sijaishuollossa	45	11	19	9	11	9	104
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	7	4	1	3	–	0	15
Sosiaaliohjaajat ja perhetyöntekijät (lkm)	155	46	71	51	70	20	413
josta avohuollossa	126	36	57	43	39	17	318
josta sijaishuollossa	9	4	6	4	29	3	55
josta jälkihuollossa (jos erikseen)	20	6	8	4	2	0	40
Kunnallisen laitoshuollon henkilöstö	571	123	15	207	119	47	1 082
Erytishenkilöstö	28	6	10	11	7	6	68
Muu henkilöstö	543	117	5	196	112	41	1 014
<i>0 - 17-vuotiaat asiakkaat/avo- ja sijaishuollon vastuusosiaalityöntekijät</i>	49,4	78,1	70,4	82,5	63,2	61,3	61,7

3B Lastensuojelun kustannukset vuonna 2012

Lastensuojelun kokonaiskustannukset (€)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	126 457 279	45 207 562	44 011 374	39 105 351	39 840 323	23 791 061	318 412 950
(€)/lastensuojelun asiakkaana ollut 0-17 -vuotias	13 414,4	10 330,8	8 335,5	13 540,6	11 257,5	8 433,6	11 239,0
<i>Kokonaiskustannukset (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
joista avohuollon kustannukset (%)	20,2	19,8	22,2	13,4	22,7	30,5	20,7
joista sijaishuollon kustannukset (%)	79,8	80,2	77,8	86,6	77,3	69,5	79,3
Avohuollon kustannukset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	25 551 883	8 945 678	9 769 363	5 259 403	9 053 252	7 255 819	65 835 398
<i>Kustannukset (€)/avohuollon palveluja vuoden aikana saaneet 0-17 -vuotiaat</i>	<i>3 087,1</i>	<i>2 155,6</i>	<i>1 889,3</i>	<i>2 176,9</i>	<i>2 587,4</i>	<i>2 580,3</i>	<i>2 500,9</i>
Avohuollon oman toiminnan kustannukset yhteensä (€)	24 461 982	6 161 517	7 005 749	4 699 281	7 346 875	5 910 125	55 585 529
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö (€)	11 785 367	2 692 592	3 240 855	1 561 560	2 404 561	3 864 198	25 549 133
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	1 719 880	624 963	571 204	504 139	600 510	29 400	4 050 096
Avohuollon tukitoimet (€)	10 132 238	2 417 394	3 193 690	1 781 703	4 341 804	124 973	21 991 802
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	824 497	426 568	0	851 879	0	1 891 554	3 994 498
<i>Oman toiminnan kustannukset (€)/avohuollon palveluja vuoden aikana saaneet 0-17 -vuotiaat</i>	<i>2 955,4</i>	<i>1 484,7</i>	<i>1 354,8</i>	<i>1 945,1</i>	<i>2 099,7</i>	<i>2 101,8</i>	<i>2 111,5</i>
Avohuollon ostopalvelutoiminnan kustannukset yhteensä (€)	1 089 901	2 784 161	2 763 614	560 122	1 706 377	1 345 694	10 249 869
Lastensuojelun avohuollon sosiaalityö (€)	0	0	0	0	0	0	0
Jälkihuollon kokonaiskustannukset (€)	90 097	1 290 686	506 580	349 117	725 518	254 221	3 216 219
Avohuollon tukitoimet (€)	999 804	1 492 554	1 955 216	211 005	980 859	1 091 473	6 730 911
Lastensuojelun taloudelliset tukitoimet (€) (§35 ja §36)	0	921	301 818	0	0	0	302 739
<i>Ostopalvelutoiminnan kustannukset (€)/avohuollon palveluja vuoden aikana saaneet 0-17 -vuotiaat</i>	<i>131,7</i>	<i>670,9</i>	<i>534,4</i>	<i>231,8</i>	<i>487,7</i>	<i>478,6</i>	<i>389,4</i>
Sijoitusten kustannukset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Laitoshoido							
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	72 447 325	27 302 385	26 438 722	27 320 003	18 882 031	7 764 104	180 154 570
Laitoshoidon oman toiminnan kustannukset yhteensä (€)	40 064 857	7 124 827	7 494 606	11 960 934	6 298 432	3 176 001	76 119 657
<i>€/hoitovuorokausi</i>	<i>292,6</i>	<i>302,0</i>	<i>302,3</i>	<i>286,7</i>	<i>317,1</i>	<i>277,3</i>	<i>294,6</i>
<i>€/hoitolaitoksiin sijoitetut vuoden aikana</i>	<i>58 746,1</i>	<i>31 249,2</i>	<i>29 161,9</i>	<i>58 346,0</i>	<i>33 325,0</i>	<i>19 726,7</i>	<i>44 204,2</i>
<i>€/sijoitetut 31.12.2012</i>	<i>117 148,7</i>	<i>100 349,7</i>	<i>104 091,8</i>	<i>107 756,2</i>	<i>94 006,4</i>	<i>88 222,3</i>	<i>108 897,9</i>
Laitoshoidon ostopalvelutoiminnan kustannukset yhteensä (€)	31 224 435	19 794 834	18 460 293	15 359 069	11 906 089	4 531 103	101 275 823
<i>€/hoitovuorokausi</i>	<i>241,5</i>	<i>261,4</i>	<i>256,0</i>	<i>270,2</i>	<i>243,8</i>	<i>205,2</i>	<i>250,0</i>
<i>€/hoitolaitoksiin sijoitetut vuoden aikana</i>	<i>62 699,7</i>	<i>48 398,1</i>	<i>61 947,3</i>	<i>68 262,5</i>	<i>66 514,5</i>	<i>43 153,4</i>	<i>59 087,4</i>
<i>€/sijoitetut 31.12.2012</i>	<i>88 958,5</i>	<i>92 069,0</i>	<i>83 154,5</i>	<i>103 081,0</i>	<i>93 016,3</i>	<i>79 493,0</i>	<i>66 150,1</i>
Laitoshoidon aikainen sosiaalityö	1 158 033	382 724	483 823	0	677 510	57 000	2 759 090
Luvanvarainen perhehoito (ent. ammatilliset perhekodit)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kokonaiskustannukset yhteensä (€)	4 577 797	4 538 360	2 329 598	1 430 490	2 098 901	559 591	15 534 737
<i>€/hoitovuorokausi</i>	<i>144,7</i>	<i>172,0</i>	<i>166,0</i>	<i>192,2</i>	<i>204,3</i>	<i>248,6</i>	<i>168,8</i>
<i>€/perhekoteihin sijoitetut vuoden aikana</i>	<i>45 324,7</i>	<i>54 028,1</i>	<i>47 542,8</i>	<i>75 288,9</i>	<i>69 963,4</i>	<i>39 970,8</i>	<i>51 782,5</i>
<i>€/sijoitetut 31.12.2012</i>	<i>54 497,6</i>	<i>#JAKO/0!</i>	<i>58 240,0</i>	<i>79 471,7</i>	<i>72 375,9</i>	<i>93 265,2</i>	<i>58 621,6</i>
Toimeksiantoon perustuva perhehoito (ent. sijaisperhehoito)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Toimeksiantoon perustuvan perhehoidon kustannukset	23 880 274	4 421 139	5 473 691	5 095 455	9 806 139	8 211 547	56 888 245
<i>€/hoitovuorokausi</i>	<i>79,2</i>	<i>70,2</i>	<i>81,0</i>	<i>55 385,4</i>	<i>97,6</i>	<i>77,9</i>	<i>81,3</i>
<i>€/perheisiin sijoitetut vuoden aikana</i>	<i>21 689,6</i>	<i>21 255,5</i>	<i>23 798,7</i>	<i>27 103,5</i>	<i>29 625,8</i>	<i>24 883,5</i>	<i>23 822,5</i>
Lasten sijoitusten kustannukset (yhteenveto)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Sijoitusten kustannukset yhteensä (€)	100 905 396	36 261 884	34 242 011	33 845 948	30 787 071	16 535 242	252 577 552
joista kunnan oma toiminta (€)	41 222 900	7 124 827	13 829 055	11 960 934	6 975 942	3 233 001	84 346 659
joista perhehoito (€)	28 458 071	8 959 499	7 803 289	6 525 945	11 905 040	8 771 138	72 422 982
joista ostopalvelutoiminta (€)	35 802 232	24 333 194	20 894 315	16 789 559	14 004 990	5 090 694	116 914 984
<i>kunnan oman toiminnan osuus kustannuksista (%)</i>	<i>40,9</i>	<i>19,6</i>	<i>40,4</i>	<i>35,3</i>	<i>22,7</i>	<i>19,6</i>	<i>33,4</i>
<i>perhehoidon osuus kustannuksista (%)</i>	<i>28,2</i>	<i>24,7</i>	<i>22,8</i>	<i>19,3</i>	<i>38,7</i>	<i>53,0</i>	<i>28,7</i>
<i>ostopalvelutoiminnan osuus kustannuksista (%)</i>	<i>35,5</i>	<i>67,1</i>	<i>61,0</i>	<i>49,6</i>	<i>45,5</i>	<i>30,8</i>	<i>46,3</i>
<i>€/vuoden aikana sijoitettuna ollut 0-17 -vuotias</i>	<i>51 534,9</i>	<i>51 073,1</i>	<i>48 228,2</i>	<i>55 667,7</i>	<i>51 056,5</i>	<i>31 555,8</i>	<i>49 399,1</i>
<i>€/31.12.2012 sijoitettuna ollut 0-17 -vuotias</i>	<i>65 142,3</i>	<i>72 523,8</i>	<i>74 601,3</i>	<i>76 922,6</i>	<i>64 139,7</i>	<i>44 330,4</i>	<i>66 450,3</i>
Sosiaali- ja kriisipäivystys	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
(ei sisälly lastensuojelun kokonaiskustannuksiin)	926 047	351 503	..	336 099	726 780	914 478	3 254 907

3C/1 Lastensuojeluilmoitukset 2012

Lastensuojelun ilmoitukset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Vuoden aikana tulleet ilmoitukset yhteensä	13 263	4 681	7 986	5 970	3 182	3 060	38 142
01 Lapsen hoidon ja huolenpidon tarve	1 832	750	1 058	411	715	443	5 209
02 Kehitystä vaarantavat olosuhteet	6 875	2 665	3 933	3 352	1 697	1 406	19 928
03 Lapsen oma käyttäytyminen	4 556	1 266	2 995	2 207	770	1 211	13 005

Ilmoitukset tekijän mukaan	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki ilmoitukset yhteensä	13 263	4 681	7 986	5 970	3 182	3 060	38 142
Yksityisten tekemät ilmoitukset yhteensä	3 133	978	1 689	1 593	648	832	8 873
Viranomaiset yhteensä	10 130	3 699	6 090	3 966	2 276	2 228	28 389
Sosiaalipalvelut	1 856	979	898	1 105	0	282	5 120
Päivähoito	293	99	245	120	91	32	880
Terveyspalvelut	1 722	606	867	577	566	414	4 752
josta äitiys- ja lastenneuvola	81	83	..	29	0	0	193
Polisi	3 609	942	2 315	1 127	505	895	9 393
Koulu	1 153	446	913	523	285	240	3 560
Muu viranomainen	1 497	627	852	514	829	365	4 684
Tuntematon	0	4	24	411	258	0	697

Ilmoituksen kohteena olleet lapset ilmoituksen tekijän mukaan	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki ilmoituksen kohteena olleet lapset yhteensä	7 626	2 925	..	0	2 119	1 983	..
Yksityisten tekemien ilmoitusten kohteena olleet lapset	2 216	729	..	576	520	624	..
Viranomaisten tekemien ilmoitusten kohteena olleet lapset	6 454	2 500	..	1 993	1 632	1 597	..
Sosiaalipalvelut	1 546	759	..	544	0	261	..
Päivähoito	242	86	..	65	83	30	..
Terveyspalvelut	1 475	517	..	369	495	372	..
josta äitiys- ja lastenneuvola	78	65	..	18	0
Polisi	2 669	786	..	546	453	684	..
Koulu	941	369	..	205	225	198	..
Muu viranomainen	1 265	560	..	264	715	332	..
Tuntematon	0	4	..	216	228

Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset (THL)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0 - 17-vuotiaat yhteensä (lk)	7 324	2 798	4 245	2 785	2 119	2 023	21 294
0-2 -vuotiaat	912	347	476	333	310	353	2 731
3-6 -vuotiaat	1 362	550	782	495	465	315	3 969
7-12 -vuotiaat	2 120	759	1 253	708	597	516	5 953
13-15 -vuotiaat	1 483	638	958	568	411	502	4 560
16-17 -vuotiaat	1 447	504	776	681	336	337	4 081
0 - 17-vuotiaat yhteensä (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2 -vuotiaat	12,5	12,4	11,2	12,0	14,6	17,4	12,8
3-6 -vuotiaat	18,6	19,7	18,4	17,8	21,9	15,6	18,6
7-12 -vuotiaat	28,9	27,1	29,5	25,4	28,2	25,5	28,0
13-15 -vuotiaat	20,2	22,8	22,6	20,4	19,4	24,8	21,4
16-17 -vuotiaat	19,8	18,0	18,3	24,5	15,9	16,7	19,2

Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	112	223	143	35	79	53	645
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	46	48	23	67	163	103	450
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	358	41	117	22	148	..	686
Ennakolliset lastensuojeluilmoitukset	202	78	68	96	40	55	539

Muut lastensuojelutarpeen ilmoitukset: ilmoitusten kohteena olleet lapset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Pyynnöt lastensuojelutarpeen selvittämiseksi	112	220	..	35	78	53	..
Hakemukset suojelutarpeen selvittämiseksi	46	48	..	62	158	101	..
Muulla tavoin esiin tullut lastensuojelutarve	349	41	..	21	146

3C/2 Lastensuojelutarpeen selvitykset ja lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen laaditut asiakassuunnitelmat 2012

Vuoden aikana valmiiksi tehdyt lastensuojelutarpeen selvitykset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki yhteensä	3 898	1 940	1 783	1 321	1 453	974	11 369
0-17 -vuotiaat yhteensä	3 682	1 858	1 727	1 284	1 424	949	10 924
0-2 -vuotiaat	513	259	239	208	210	200	1 629
3-6 -vuotiaat	841	370	383	285	342	201	2 422
7-12 -vuotiaat	1 157	512	534	390	420	251	3 264
13-15 -vuotiaat	666	393	334	207	281	175	2 056
16-17 -vuotiaat	505	324	237	194	171	122	1 553
Yli 17-vuotiaat	216	82	56	37	29	25	445
Vuoden 2012 aikana laadittujen uusien ja tarkastettujen asiakassuunnitelmien lukumäärä (henkilötunnus kertaalleen)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU¹	KUUSIKKO
Kaikki yhteensä	2471	1206	1268	1271	590	1593	8 399
avohuolto	0	810	1054	865	-	1217	3 946
sijaishuolto	0	163	439	253	-	269	1 124
jälkihuolto	503	0	0	0	0	0	503

¹ Oulun luvussa mukana kaikki uudet ja tarkastetut asiakassuunnitelmat (ei henkilötunnus kertaalleen)

3D Avohuollon asiakkaat 2012

Vuoden aikana alkaneet lastensuojelun avohuollon asiakkuudet	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0 - 17-vuotiaat yhteensä yhteensä	4 376	1 974	2 820	1 440	1 526	946	13 082
Kaikki yhteensä	4 454	2 041	2 820	1 440	1 551	1 265	13 572
joista "asiakkuus päätty selvitykseen"	2 316	973	904	733	590	658	6 174
joista "asiakkuus jatkuu"	1 281	610	1 226	384	938	356	4 795
joista "selvitys kesken 31.12.2012"	857	459	690	323	23	251	2 603
<i>Selvitykseen päätyneiden osuus (%) kaikista</i>	<i>52,0</i>	<i>47,7</i>	<i>32,1</i>	<i>50,9</i>	<i>38,0</i>	<i>52,0</i>	<i>45,5</i>
<i>Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) kaikista avohuollon 0 - 17-vuotiaista asiakkaista</i>	<i>52,9</i>	<i>47,6</i>	<i>54,5</i>	<i>59,6</i>	<i>43,6</i>	<i>33,6</i>	<i>49,7</i>
Vuoden aikana alkaneet asiakkuudet ikäryhmittäin yhteensä	4 454	2 041	2 820	1 440	1 551	1 265	13 571
0-2 -vuotiaat	733	291	418	244	291	219	2 196
3-6 -vuotiaat	942	397	634	316	364	182	2 835
7-12 -vuotiaat	1 364	527	885	412	430	248	3 866
13-15 -vuotiaat	807	432	536	246	270	178	2 469
16-17 -vuotiaat	530	327	347	222	171	119	1 716
18-20 -vuotiaat	78	67	0	0	25	319	489
Vuoden aikana avohuollon ja /tai jälkihuollon asiakkaana olleet lapset ja nuoret	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki 0-20 -vuotiaat yhteensä	9 660	4 611	5 460	2 767	3 937	3 265	29 700
Kaikki 0-17 -vuotiaat yhteensä	8 319	4 172	5 214	2 423	3 579	2 846	26 553
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset ja nuoret (ilman jälkihuoltoa)	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-20 -vuotiaat yhteensä	8 668	4 350	5 197	2 511	3 689	3 065	27 480
0-17 -vuotiaat yhteensä	8 277	4 150	5 171	2 416	3 499	2 812	26 325
0-2 -vuotiaat	1 056	500	517	339	475	389	3 276
3-6 -vuotiaat	1 732	836	987	525	817	598	5 495
7-12 -vuotiaat	2 703	1 249	1 644	756	1 116	856	8 324
13-15 -vuotiaat	1 628	864	1 117	436	644	554	5 243
16-17 -vuotiaat	1 158	701	906	360	447	415	3 987
18-20 -vuotiaat	391	200	26	95	190	253	1 155
Vuoden aikana jälkihuollon asiakkaana olleet lapset ja nuoret	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-20 -vuotiaat yhteensä	992	261	263	256	248	200	2 226
0-17 -vuotiaat yhteensä	42	22	43	7	80	34	229
0-2 -vuotiaat	0	0	0	0	0	0	0
3-6 -vuotiaat	0	1	6	2	1	3	13
7-12 -vuotiaat	6	3	10	2	8	10	39
13-15 -vuotiaat	5	7	5	0	8	7	32
16-17 -vuotiaat	31	9	22	3	63	17	145
18-20 -vuotiaat	950	239	220	249	168	171	1 997
Vuoden aikana poistuneet ja lakkautetut avohuollon asiakkuudet	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-20 -vuotiaat yhteensä	4 070	1 812	1 482	1 380	1 424	1 331	11 526
0-17 -vuotiaat yhteensä	3 619	1 629	1 336	1 278	1 247	1 241	10 377
0-2 -vuotiaat	491	209	171	184	186	222	1 463
3-6 -vuotiaat	796	318	326	312	301	285	2 338
7-12 -vuotiaat	1 169	484	427	374	364	363	3 181
13-15 -vuotiaat	644	302	225	208	234	225	1 838
16-17 -vuotiaat	519	316	187	200	162	173	1 557
18-20 -vuotiaat	451	183	146	102	177	90	1 149
Läheisverkostoratkaisut	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
	34	0	34	0

3E Sijoitetut ja sijoituspäätökset vuonna 2012

Vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-20 -vuotiaat yhteensä	2 253	787	726	.	683	591	5 040
0-17 -vuotiaat yhteensä	1 958	710	710	608	603	524	5 113
0-2 -vuotiaat	152	60	59	60	36	54	421
3-6 -vuotiaat	221	76	84	83	81	93	638
7-12 -vuotiaat	571	189	225	148	185	129	1 447
13-15 -vuotiaat	537	197	207	136	148	130	1 355
16-17 -vuotiaat	477	188	135	181	153	118	1 252
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetut	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
0-20 -vuotiaat yhteensä	792	268	358	.	269	.	.
0-17 -vuotiaat yhteensä	782	262	351	202	269	0	1 866
0-2 -vuotiaat	132	41	46	35	38	0	292
3-6 -vuotiaat	107	31	55	35	31	0	259
7-12 -vuotiaat	168	49	117	51	59	0	444
13-15 -vuotiaat	224	73	86	49	73	0	505
16-17 -vuotiaat	151	68	47	32	68	0	366
Uudet vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitetut sijoitusmuodon mukaan	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Avohuollon tukitoimena sijoitetut							
0-17 -vuotiaat yhteensä	447	137	146	93	52	0	875
0-2 -vuotiaat	106	33	22	19	7	0	187
3-6 -vuotiaat	76	17	28	16	9	0	146
7-12 -vuotiaat	98	32	54	23	15	0	222
13-15 -vuotiaat	103	28	29	23	13	0	196
16-17 -vuotiaat	64	27	13	12	8	0	124
Kiireellisesti sijoitetut							
0-17 -vuotiaat yhteensä	473	182	210	135	160	155	1 315
0-2 -vuotiaat	60	15	23	21	21	20	160
3-6 -vuotiaat	53	13	25	20	13	22	146
7-12 -vuotiaat	95	30	69	40	36	29	299
13-15 -vuotiaat	161	70	60	29	46	49	415
16-17 -vuotiaat	104	54	33	25	44	35	295
Huostaanotetut							
0-17 -vuotiaat yhteensä	207	98	103	64	57	57	586
0-2 -vuotiaat	18	4	8	9	10	14	63
3-6 -vuotiaat	12	9	12	14	9	10	66
7-12 -vuotiaat	44	14	36	18	8	8	128
13-15 -vuotiaat	72	37	28	13	14	11	175
16-17 -vuotiaat	61	34	19	10	16	14	154
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.2012	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Sijoitettujen 0-17 -vuotiaiden lukumäärä	1 549	500	459	440	480	373	3 801
Sijoitettujen 0-20 -vuotiaiden lukumäärä	1 670	519	468	460	506	400	4 023
Sijoituspäätökset	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
Kaikki sijoituspäätökset yhteensä	1 410	417	465	431	310	493	3 526
Avohuollon tukitoimena sijoitetut	599	137	147	199	54	235	1 371
Kiireellisesti sijoitetut (lkm)	600	182	210	168	199	198	1 557
Huostaanotetut (lkm)	211	98	108	64	57	60	598
Suostumukseen perustuvat huostaanotot	142	80	75	36	34	37	404
Hallinto-oikeuden päättämät huostaanotot	69	18	33	28	23	23	194
Hallinto-oikeuden hylkäämät hakemukset	0	2	0	0	0	0	2
<i>Kaikki sijoituspäätökset yhteensä (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>Avohuollon tukitoimena sijoitetut</i>	<i>42,5</i>	<i>32,9</i>	<i>31,6</i>	<i>46,2</i>	<i>17,4</i>	<i>47,7</i>	<i>38,9</i>
<i>Kiireellisesti sijoitetut</i>	<i>42,6</i>	<i>43,6</i>	<i>45,2</i>	<i>39,0</i>	<i>64,2</i>	<i>40,2</i>	<i>44,2</i>
<i>Huostaanotetut</i>	<i>15,0</i>	<i>23,5</i>	<i>23,2</i>	<i>14,8</i>	<i>18,4</i>	<i>12,2</i>	<i>17,0</i>

3F Sijoitusten hoitomuodot 2012

Sijoitusten hoitomuodot (0 - 17-vuotiaat)	HELSINKI			ESPOO			VANTAA			Turku			TAMPERE			OULU			KUUSIKKO			
	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	oma	osto	yht.	
Laitoshiito																						
Laitoksiin sijoitetut vuonna 2012	682	498	1 223	228	409	0	257	298	498	205	225	442	189	179	436	161	105	254	1 722	1 714	3 436	
Laitoksiin sijoitetut 31.12.2012	342	351	693	71	215	0	72	222	291	111	149	260	67	128	173	36	57	92	699	1 531	2 230	
Laitosten hoitovuorokaudet	136 946	129 279	266 225	23 591	75 712	99 303	24 796	72 102	96 898	41 718	56 839	98 447	19 863	48 844	68 707	11 453	22 077	32 921	258 367	405 068	663 435	
<i>Hoitovuorokaudet/laitoksiin sijoitetut</i>	200,8	259,6	217,7	103,5	185,1	0,0	96,5	242,0	194,6	203,5	252,6	222,7	105,1	272,9	157,6	71,1	210,3	129,6	150,0	236,3	193,1	
Kunnallisten lastensuojelulaitosten paikat	392	401	793	75	0	75	63	0	63	92	0	92	48	..	48	28	0	28	698	586	1 284	
joista vastaanottopaikkoja			93			0			31			38			25			28	0	0	0	
vastaanottopaikkojen osuus laitospaikoista (%)			11,7			0,0			49,2			41,3			52,1			100,0			0,0	
Lastensuojelun koko perheen hoitoon tarkoitettujen ympärivuorokautisten kunnallisten hoitopaikkojen lkm			10			0			8			1			10			4			33	
Luvanvarainen perhehoito																						
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut vuonna 2012	35	66	101	0	84	84	0	49	49	0	19	19	..	33	30	0	14	14	35	265	300	
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut 31.12.2012	21	63	84	0	0	0	0	43	40	0	18	18	..	30	29	0	6	6	21	244	265	
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet			31 640			26 379			14 033			7 442			10 272			2 251			92 017	
<i>Hoitovuorokaudet/luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut</i>			313,3			314,0			286,4			391,7			342,4			160,8			306,7	
Toimeksiantoon perustuva sijoitus sijaisperheeseen																						
Sijaisperhehoidon asiakkaat vuonna 2011			1 101			208			230			188			331			330			2 388	
Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaat			709			172			186			0			269			288			1 624	
Päivystys- ja vastaanottoperheiden asiakkaat			539			36			93			0			92			59			819	
<i>Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleiden osuus (%) sijaisperheasiakkaista</i>			49,0			17,3			40,4			0,0			27,8			17,9			34,3	
Sijaisperhehoidon asiakkaat 31.12.2011			744			0			227			161			248			284			1 664	
Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaat			673			0			168			0			251			261			1 353	
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleet			74			3			59			0			20			23			179	
Sijaisperhehoidon hoitovuorokaudet vuonna 2011			301 427			62 976			67 539			61 960			100 460			105 382			699 744	
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet			270 433			60 439			60 715			61 165			93 001			98 623			644 376	
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleiden hoitovuorokaudet			30 994			2 537			6 824			795			7 459			6 759			55 368	
<i>Hoitovuorokaudet/sijaisperheisiin sijoitetut</i>			27 377,6			30 276,9			29 364,8			32 957,4			30 350,5			31 933,9			29 302,5	
<i>Hoitovuorokaudet/sijaisperheisiin pitkäaikaisesti sijoitetut</i>			38 142,9			35 139,0			32 642,5			0,0			34 572,9			34 244,1			39 678,3	
<i>Hoitovuorokaudet/päivystys- ja vastaanottoperheisiin sijoitetut</i>			5 750,3			7 047,2			7 337,6			0,0			8 107,6			11 455,9			6 760,4	
Läheisverkostoon sijoitettujen lasten määrä			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.	
Läheisverkostoon tai sukulaisten luo sijoitettujen lasten lkm			45			34			43			37			47			70			276	
Vankilaan sijoitetut			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.	
Vankilaan sijoitettujen lasten lkm			4			0			1			0			0			0			5	
Ympäri- ja vuorokautainen laitosmuotoinen perhekuntoutus																						
Perheet vuoden 2011 aikana	41	23	64	12	17	29	74	0	74	9	29	0	66	..	66	18	6	24	220	75	295	
Lapset vuoden 2011 aikana	62	40	102	20	29	49	106	0	106	11	39	0	68	..	68	25	11	36	292	136	428	
Lasten vuorokaudet vuoden 2011 aikana	5 301	5 071	10 372	1 812	4 494	6 306	3 956	0	3 986	651	4 520	0	6 662	..	6 662	1 972	619	2 591	20 354	14 733	35 087	
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet (yhteenveto)			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.			yht.	
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä (lkm)			599 292			188 658			179 232			167 849			179 439			143 076			1 457 546	
<i>Laitoshiito (%)</i>			44,4			52,6			54,1			58,7			38,3			23,0			45,5	
<i>Ammatilliset perhekodit (%)</i>			5,3			14,0			7,8			4,4			5,7			1,6			6,3	
<i>Perhehoito (%)</i>			50,3			33,4			37,7			36,9			56,0			73,7			48,0	
<i>Hoitovuorokaudet/vuoden aikana sijoitettuna olleet 0-17 -vuotiaat</i>			306,1			310,3			35,1			0,0			0,0			0,0			0,0	

3G Läheisverkostoon huostaan otettuna tai avohuollon sijoituksena sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 2010 – 2012.

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
Läheisverkostoon sijoitetut lapset (lkm)							
2010	63	16	32	..	.	0	111
2011	56	29	47	13	44	44	233
2012	45	34	43	37	47	70	276

Liite 4: Lastensuojelun aikasarjoja 2008 – 2012
4A Lastensuojelun asiakkaat 2008 – 2012

	Vuosi	HELSINKI Muutos (%) ed. vuoteen	ESPOO Muutos (%) ed. vuoteen	VANTAA Muutos (%) ed. vuoteen	TURKU Muutos (%) ed. vuoteen	TAMPERE Muutos (%) ed. vuoteen	OULU Muutos (%) ed. vuoteen	KUUSIKKO Muutos (%) ed. vuoteen
Lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (sisältään avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon, henkilötunnus kertaalleen)								
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2008	7 097	2 973	3 898	2 205	2 801	2 348	21 322
	2009	7 848 10,6	3 184 7,1	4 791 22,9	2 357 6,9	2 854 1,9	2 505 6,7	23 539 10,4
	2010	8 690 10,7	3 461 8,7	4 863 1,5	2 648 12,3	3 219 12,8	2 544 1,6	25 425 8,0
	2011	9 210 6,0	3 930 13,6	4 816 -1,0	2 781 5,0	3 360 4,4	2 803 10,2	26 900 5,8
	2012	9 427 2,4	4 376 11,3	5 280 9,6	2 888 3,8	3 539 5,3	2 821 0,6	28 331 5,3
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	7,4	5,2	8,9	7,8	7,9	8,3	7,4
	2009	8,1	5,5	10,9	8,4	8,1	8,8	8,1
	2010	9,0	6,0	11,0	9,4	9,1	8,8	8,7
	2011	9,4	6,7	10,9	9,9	9,5	9,6	9,2
	2012	9,6	7,4	11,9	10,3	10,0	9,5	9,6
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleet lapset ja nuoret (0 - 20-vuotiaat)	2008	8 232	3 555	4 389	2 420	2 913	2 578	24 087
	2009	8 961 8,9	3 457 -2,8	5 010 14,1	2 659 9,9	3 016 3,5	2 756 6,9	25 859 7,4
	2010	10 022 11,8	3 768 9,0	5 141 2,6	2 979 12,0	3 333 10,5	2 824 2,5	28 067 8,5
	2011	10 564 5,4	4 223 12,1	5 069 -1,4	3 073 3,2	3 699 11,0	3 045 7,8	29 673 5,7
	2012	10 773 2,0	4 698 11,2	5 514 8,8	3 065 -0,3	3 936 6,4	3 041 -0,1	31 027 4,6
Vuoden aikana lastensuojelun asiakkaana olleiden lasten ja nuorten (0 - 20-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	7,0	5,4	8,5	6,8	6,6	7,4	6,9
	2009	7,6	5,2	9,7	7,5	6,8	7,8	7,4
	2010	8,5	5,6	9,9	8,4	7,5	7,9	7,9
	2011	8,9	6,2	9,7	8,7	8,3	8,4	8,3
	2012	9,0	6,8	10,5	8,6	8,8	8,3	8,6
Avohuollon tietoja								
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2008	6 370	2 802	3 508	1 977	2 791	2 109	19 557
	2009	6 948 9,1	2 851 1,7	4 450 26,9	2 015 1,9	2 739 -1,9	2 275 7,9	21 278 8,8
	2010	7 987 15,0	3 081 8,1	4 863 9,3	2 471 22,6	2 950 7,7	2 743 20,6	24 095 13,2
	2011	8 331 4,3	3 572 15,9	4 678 -3,8	2 476 0,2	3 244 10,0	2 747 0,1	25 048 4,0
	2012	8 277 -0,6	4 150 16,2	5 171 10,5	2 416 -2,4	3 499 7,9	2 812 2,4	26 325 5,1
Vuoden aikana avohuollon asiakkaana olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	6,6	4,9	8,0	7,0	7,9	7,5	6,8
	2009	7,2	5,0	10,2	7,2	7,7	8,1	7,4
	2010	8,3	5,4	11,1	8,8	8,3	9,7	8,3
	2011	8,7	6,3	10,7	8,8	9,2	9,7	8,7
	2012	8,6	7,3	11,8	8,6	9,9	10,0	9,1
Vuoden aikana alkaneet avohuollon asiakkuudet (0 - 17-vuotiaat)	2008	1 636	1 191	2 143	608	895	..	6 473
	2009	2 393 46,3	1 339 12,4	2 107 -1,7	1 243 104,4	1 138 27,2	967 0,0	9 187 41,9
	2010	2 983 24,7	1 390 3,8	2 029 -3,7	1 251 0,6	1 367 20,1	856 -11,5	-100,0
	2011	3 668 23,0	1 920 38,1	2 506 23,5	1 383 10,6	1 499 9,7	1 023 19,5	11 999 0,0
	2012	4 376 19,3	1 974 2,8	2 820 12,5	1 440 4,1	1 526 1,8	946 -7,5	13 082 9,0
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista avohuollon asiakkaista (0 - 17-vuotiaat)	2008	25,7	42,5	61,1	30,8	32,1	0,0	33,1
	2009	34,4	47,0	47,3	61,7	41,5	42,5	43,2
	2010	37,3	45,1	41,7	50,6	46,3	31,2	0,0
	2011	44,0	53,8	53,6	55,9	46,2	37,2	47,9
	2012	52,9	47,6	54,5	59,6	43,6	33,6	49,7
Vuoden aikana alkaneiden asiakkuuksien osuus (%) kaikista lastensuojelun asiakkaista (0 - 17-vuotiaat)	2008	23,1	40,1	55,0	27,6	32,0	0,0	30,4
	2009	30,5	42,1	44,0	52,7	39,9	38,6	39,0
	2010	34,3	40,2	41,7	47,2	42,5	33,6	0,0
	2011	39,8	48,9	52,0	49,7	44,6	36,5	44,6
	2012	46,4	45,1	53,4	49,9	43,1	33,5	46,2

	Vuosi	HELSENKI Muutos (%) ed. vuoteen	ESPOO Muutos (%) ed. vuoteen	VANTAA Muutos (%) ed. vuoteen	TURKU Muutos (%) ed. vuoteen	TAMPERE Muutos (%) ed. vuoteen	OULU Muutos (%) ed. vuoteen	KUUSIKKO Muutos (%) ed. vuoteen
Sijoitukset								
Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2008	1 997	612	591	544	544	413	4 701
	2009	1 927 -3,5	614 0,3	634 7,3	472 -13,2	623 14,5	462 11,9	4 732 0,7
	2010	1 858 -3,6	625 1,8	631 -0,5	530 12,3	621 -0,3	485 5,0	4 750 0,4
	2011	1 995 7,4	678 8,5	698 10,6	567 7,0	614 -1,1	479 -1,2	5 031 5,9
	2012	1 958 -1,9	710 4,7	710 1,7	608 7,2	603 -1,8	524 9,4	5 113 1,6
Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset ja nuoret (0 - 20-vuotiaat)	2008	2 321	706	651	624	624	458	5 384
	2009	2 299 -0,9	696 -1,4	664 2,0	552 -11,5	656 5,1	514 12,2	5 381 -0,1
	2010	2 304 0,2	0 -100,0	652 -1,8	615 11,4	654 -0,3	525 2,1	4 750 -11,7
	2011	2 312 0,3	776 0,0	715 9,7	653 6,2	646 -1,2	528 0,6	5 630 18,5
	2012	2 253 -2,6	787 1,4	726 1,5	0 -100,0	683 5,7	591 11,9	5 040 -10,5
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	2,1	1,1	1,3	1,9	1,5	1,5	1,6
	2009	2,0	1,1	1,4	1,7	1,8	1,6	1,6
	2010	1,9	1,1	1,4	1,9	1,8	1,7	1,6
	2011	2,0	1,2	1,6	2,0	1,7	1,6	1,7
	2012	2,0	1,2	1,6	2,2	1,7	1,8	1,7
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten ja nuorten (0 - 20-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	2,0	1,1	1,3	1,8	1,4	1,3	1,5
	2009	1,9	1,0	1,3	1,6	1,5	1,5	1,5
	2010	1,9	0,0	1,3	1,7	1,5	1,5	1,3
	2011	1,9	1,1	1,4	1,8	1,4	1,4	1,6
	2012	1,9	1,1	1,4	0,0	1,5	1,6	1,4
31.12.2011 sijoitettuna olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2008	1 650	.	.	0	411	323	2 384
	2009	1 672 1,3	469 0,0	444 0,0	406 0,0	447 8,8	337 4,3	3 775 58,3
	2010	1 581 -5,4	505 7,7	406 -8,6	403 -0,7	614 37,4	341 1,2	3 850 2,0
	2011	1 547 -2,2	553 9,5	438 7,9	424 5,2	458 -25,4	357 4,7	3 777 -1,9
	2012	1 549 0,1	500 -9,6	459 4,8	440 3,8	480 4,8	373 4,5	3 801 0,6
31.12.2011 sijoitettuna olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	1,7	0,0	0,0	0,0	1,2	1,1	0,8
	2009	1,7	0,8	1,0	1,4	1,3	1,2	1,3
	2010	1,6	0,9	0,9	1,4	1,7	1,2	1,3
	2011	1,6	0,9	1,0	1,5	1,3	1,2	1,3
	2012	1,6	0,8	1,0	1,6	1,4	1,3	1,3
Jälkihuollossa olleet nuoret								
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet nuoret (18 - 20-vuotiaat)	2008	674	228	0	199	161	94	1 356
	2009	749 11,1	199 -12,7	189 0,0	242 21,6	172 6,8	106 12,8	1 657 22,2
	2010	803 7,2	238 19,6	192 1,6	237 -2,1	169 -1,7	134 26,4	1 773 7,0
	2011	941 17,2	273 14,7	241 25,5	232 -2,1	166 -1,8	167 24,6	2 020 13,9
	2012	950 1,0	239 -12,5	220 -8,7	249 7,3	168 1,2	171 2,4	1 997 -1,1
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleiden nuorten (18 - 20-vuotiaat) osuus (%) vastaavanikäisestä väestöstä	2008	3,2	2,5	0,0	2,7	1,9	1,5	2,2
	2009	3,5	2,1	2,5	3,3	1,9	1,6	2,7
	2010	3,7	2,4	2,4	3,2	1,9	2,0	2,8
	2011	4,4	2,7	3,1	3,1	1,8	2,3	3,2
	2012	4,4	2,4	2,8	3,3	1,8	2,4	3,1
Vuoden aikana jälkihuollon piirissä olleet 0 - 20-vuotiaat	2008	687	247	0	218	173	110	1 435
	2009	780 13,5	218 -11,7	249 0,0	261 19,7	186 7,5	120 9,1	1 814 26,4
	2010	845 8,3	247 13,3	234 -6,0	255 -2,3	188 1,1	184 53,3	1 953 7,7
	2011	997 18,0	283 14,6	292 24,8	250 -2,0	188 0,0	200 8,7	2 210 13,2
	2012	992 -0,5	261 -7,8	263 -9,9	256 2,4	248 31,9	200 0,0	2 220 0,5

4B/1 Sijoitetut lapset 2008 – 2012: sijoitetut yhteensä ja laitoksiin sijoitetut

Lasten (0 - 17-vuotiaat) sijoitukset 2008-2012	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	
Vuoden aikana sijoitettuna olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2008	1 997	.	612	.	591	.	544	.	544	.	413	.	4 701	.
	2009	1 927	-3,5	614	0,3	634	7,3	472	-13,2	623	14,5	462	11,9	4 732	0,7
	2010	1 858	-3,6	625	1,8	631	-0,5	530	12,3	621	-0,3	485	5,0	4 750	0,4
	2011	1 995	7,4	678	8,5	698	10,6	567	7,0	614	-1,1	479	-1,2	5 031	5,9
	2012	1 958	-1,9	710	4,7	710	1,7	608	7,2	603	-1,8	524	9,4	5 113	1,6
Vuoden aikana sijoitettuna olleiden lasten (0 - 17-vuotiaat) osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	2,08	.	1,07	.	1,35	.	1,93	.	1,54	.	1,46	.	1,63	.
	2009	2,00	.	1,07	.	1,44	.	1,68	.	1,76	.	1,62	.	1,63	.
	2010	1,92	.	1,08	.	1,43	.	1,89	.	1,75	.	1,67	.	1,63	.
	2011	2,05	.	1,16	.	1,58	.	2,02	.	1,73	.	1,64	.	1,72	.
	2012	1,99	.	1,20	.	1,60	.	2,18	.	1,70	.	1,76	.	1,73	.
Lasten sijoitusten pitkäaikaiset hoitovuorokaudet yhteensä	2008	590 608	.	167 773	.	-1 848	.	148 115	.	152 428	.	105 603	.	1 162 679	.
	2009	595 835	0,9	170 861	1,8	161 772	-8 853,9	151 081	2,0	152 412	0,0	101 549	-3,8	1 333 510	14,7
	2010	582 571	-2,2	178 689	4,6	158 039	-2,3	150 627	-0,3	166 524	9,3	110 283	8,6	1 346 733	1,0
	2011	572 908	-1,7	177 191	-0,8	170 947	8,2	155 279	3,1	169 980	2,1	116 577	5,7	1 362 882	1,2
	2012	568 298	-0,8	186 121	5,0	172 408	0,9	167 054	7,6	171 980	1,2	136 317	16,9	1 402 178	2,9
Lasten sijoitusten ostopalvelujen hoitovuorokaudet yhteensä	2008	197 650	.	88 214	.	80 766	.	55 026	.	65 336	.	19 129	.	506 121	.
	2009	205 741	4,1	88 425	0,2	79 471	-1,6	55 584	1,0	63 327	-3,1	16 363	-14,5	508 911	0,6
	2010	185 999	-9,6	92 794	4,9	78 828	-0,8	59 223	6,5	63 975	1,0	11 881	-27,4	492 700	-3,2
	2011	165 228	-11,2	94 661	2,0	87 059	10,4	59 130	-0,2	59 507	-7,0	17 669	48,7	483 254	-1,9
	2012	155 378	-6,0	75 712	-20,0	86 135	-1,1	64 281	8,7	59 116	-0,7	24 328	37,7	464 950	-3,8
Lasten sijoitusten hoitovuorokaudet yhteensä	2008	608 405	.	167 838	.	0	.	149 892	.	155 250	.	106 230	.	1 187 615	.
	2009	616 918	1,4	171 527	2,2	164 259	0,0	152 425	1,7	158 298	2,0	107 273	1,0	1 370 700	15,4
	2010	607 390	-1,5	180 874	5,4	161 914	-1,4	152 011	-0,3	177 010	11,8	115 249	7,4	1 394 448	1,7
	2011	598 625	-1,4	179 914	-0,5	174 094	7,5	156 589	3,0	178 547	0,9	122 132	6,0	1 409 901	1,1
	2012	599 292	0,1	188 658	4,9	179 232	3,0	167 849	7,2	179 439	0,5	143 076	17,1	1 457 546	3,4
Laitoksiin sijoitetut lapset (0 - 17-vuotiaat)															
Laitoksiin sijoitetut lapset vuoden aikana	2008	0	.	443	.	434	.	430	.	0	.	283	.	1 590	.
	2009	0	0,0	388	-12,4	457	5,3	426	-0,9	0	0,0	269	-4,9	1 540	-3,1
	2010	0	0,0	385	-12,4	460	5,3	187	-0,9	0	0,0	235	-4,9	1 267	-3,1
	2011	1 137	0,0	0	-0,8	525	0,7	201	-56,1	0	0,0	253	-12,6	2 116	-17,7
	2012	1 048	0,0	0	-100,0	498	8,3	430	129,9	309	0,0	230	-2,1	2 515	98,5
Laitoksiin sijoitetut lapset 31.12.	2008	0	.	229	.	242	.	242	.	0	.	78	.	791	.
	2009	0	0,0	228	-0,4	250	3,3	246	1,7	0	0,0	79	1,3	803	1,5
	2010	0	0,0	254	-0,4	..	3,3	0	1,7	0	0,0	70	1,3	324	1,5
	2011	713	0,0	0	11,4	250	0,0	137	-100,0	0	0,0	84	-11,4	1 184	-59,7
	2012	693	0,0	0	-100,0	291	0,0	260	0,0	173	0,0	92	31,4	1 509	365,7
Laitosten hoitovuorokaudet yhteensä	2008	318 886	.	82 257	.	90 250	.	95 143	.	75 854	.	30 479	.	692 869	.
	2009	320 960	0,7	85 562	4,0	91 457	1,3	97 081	2,0	72 106	-4,9	27 765	-8,9	694 931	0,3
	2010	299 899	-6,6	91 571	7,0	88 725	-3,0	97 781	0,7	75 079	4,1	21 348	-23,1	674 403	-3,0
	2011	281 182	-6,2	92 409	0,9	98 959	11,5	97 627	-0,2	70 022	-6,7	28 381	32,9	668 580	-0,9
	2012	266 225	-5,3	99 303	7,5	96 898	-2,1	98 447	0,8	68 707	-1,9	32 921	16,0	662 501	-0,9
Kunnallisten laitosten hoitovuorokaudet	2008	151 456	.	25 539	.	24 564	.	49 488	.	20 120	.	14 995	.	286 162	.
	2009	144 840	-4,4	27 154	6,3	25 170	2,5	50 532	2,1	19 502	-3,1	13 529	-9,8	280 727	-1,9
	2010	141 317	-2,4	26 756	-1,5	23 636	-6,1	46 508	-8,0	21 847	12,0	11 605	-14,2	271 669	-3,2
	2011	143 198	1,3	24 429	-8,7	25 026	5,9	45 343	-2,5	20 049	-8,2	12 171	4,9	270 216	-0,5
	2012	136 946	-4,4	23 591	-3,4	24 796	-0,9	41 718	-8,0	19 863	-0,9	11 453	-5,9	258 367	-4,4
Ostopalvelulaitosten hoitovuorokaudet yhteensä	2008	167 430	.	56 718	.	65 686	.	45 655	.	55 734	.	15 484	.	406 707	.
	2009	176 120	5,2	58 408	3,0	66 287	0,9	46 549	2,0	52 604	-5,6	14 236	-8,1	414 204	1,8
	2010	158 582	-10,0	64 815	11,0	65 089	-1,8	51 273	10,1	53 232	1,2	9 743	-31,6	402 734	-2,8
	2011	137 984	-13,0	67 980	4,9	73 933	13,6	52 284	2,0	49 973	-6,1	16 210	66,4	398 364	-1,1
	2012	129 279	-6,3	75 712	11,4	72 102	-2,5	56 839	8,7	48 844	-2,3	22 077	36,2	404 853	1,6
Hoitovuorokausia laitokseen sijoitettuna ollutta lasta kohden	2008	0	.	186	.	208	.	221	.	0	.	108	.	436	.
	2009	0	.	221	.	200	.	228	.	0	.	103	.	451	.
	2010	0	.	238	.	193	.	523	.	0	.	91	.	532	.
	2011	247	.	0	.	188	.	486	.	0	.	112	.	316	.
	2012	254	.	0	.	195	.	229	.	222	.	143	.	263	.

4B/2 Sijoitetut lapset 2008 – 2012: luvanvaraiseen perhehoitoon ja toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut sekä ympärivuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus

Lasten (0 - 17-vuotiaat) sijoitukset 2008-2012	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset															
Luvanvaraiseen perhehoitoon vuoden aikana sijoitetut lapset	2008	0	.	97	.	48	.	33	.	36	.	12	.	226	.
	2009	0	0,0	89	-8,2	41	-14,6	27	-18,2	32	-11,1	7	-41,7	196	-13,3
	2010	0	0,0	87	-8,2	45	-14,6	24	-18,2	32	-11,1	7	-41,7	195	-13,3
	2011	68	0,0	89	-2,2	55	9,8	0	-11,1	31	0,0	7	0,0	250	-0,5
	2012	101	0,0	84	-3,4	49	8,9	19	-20,8	30	-6,3	14	100,0	297	52,3
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset 31.12.	2008	0	.	85	.	35	.	26	.	26	.	10	.	182	.
	2009	0	0,0	77	-9,4	37	5,7	25	-3,8	29	11,5	6	-40,0	174	-4,4
	2010	0	0,0	75	-9,4	..	5,7	21	-3,8	29	11,5	6	-40,0	131	-4,4
	2011	65	0,0	68	-2,6	36	0,0	20	-16,0	29	0,0	3	0,0	221	-24,7
	2012	84	0,0	0	-100,0	40	0,0	18	-14,3	29	0,0	6	0,0	177	35,1
Luvanvaraisen perhehoidon hoitovuorokaudet	2008	30 220	.	31 496	.	4 397	.	9 371	.	9 602	.	3 645	.	88 731	.
	2009	29 621	-2,0	30 017	-4,7	13 184	199,8	9 035	-3,6	10 723	11,7	2 127	-41,6	94 707	6,7
	2010	27 417	-7,4	27 979	-6,8	13 739	4,2	7 950	-12,0	10 743	0,2	2 138	0,5	89 966	-5,0
	2011	27 244	-0,6	26 681	-4,6	13 126	-4,5	6 846	-13,9	9 534	-11,3	1 459	-31,8	84 890	-5,6
	2012	31 640	16,1	26 379	-1,1	14 033	6,9	7 442	8,7	10 272	7,7	2 251	54,3	92 017	8,4
Hoitovuorokausia luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2008	0	.	325	.	92	.	284	.	267	.	304	.	393	.
	2009	0	.	337	.	322	.	335	.	335	.	304	.	483	.
	2010	0	.	322	.	305	.	331	.	336	.	305	.	461	.
	2011	401	.	300	.	239	.	0	.	308	.	208	.	340	.
	2012	313	.	314	.	286	.	392	.	342	.	161	.	310	.
Toimeksiantoon perustuvaan perhehoitoon sijoitetut lapset															
Sijaisperheisiin sijoitetut vuoden aikana	2008	1 012	.	168	.	196	.	164	.	0	.	234	.	1 774	.
	2009	1 056	4,3	167	-0,6	232	18,4	200	22,0	0	0,0	269	15,0	1 924	8,5
	2010	1 118	4,3	206	-0,6	199	18,4	183	22,0	0	0,0	293	15,0	1 999	8,5
	2011	1 128	5,9	207	23,4	267	-14,2	165	-8,5	0	0,0	324	8,9	2 091	3,9
	2012	1 101	-1,5	208	1,0	230	15,6	188	2,7	331	0,0	330	12,6	2 388	19,5
Päivystys- ja vastaanottoperheissä olleet	2008	378	.	3	.	65	.	40	.	39	.	22	.	547	.
	2009	408	7,9	17	466,7	80	23,1	60	50,0	29	-25,6	72	227,3	666	21,8
	2010	408	0,0	27	58,8	72	-10,0	48	-20,0	89	206,9	43	-40,3	687	3,2
	2011	453	11,0	30	11,1	82	13,9	11	-77,1	90	1,1	58	34,9	724	5,4
	2012	539	19,0	36	20,0	93	13,4	0	-100,0	92	2,2	59	1,7	819	13,1
Pitkäaikaisessa sijaisperhehoidossa olleet	2008	700	.	165	.	175	.	124	.	203	.	203	.	1 570	.
	2009	723	3,3	166	0,6	173	-1,1	142	14,5	218	7,4	231	13,8	1 653	5,3
	2010	779	7,7	179	7,8	174	0,6	135	-4,9	246	12,8	250	8,2	1 763	6,7
	2011	805	3,3	177	-1,1	188	8,0	154	14,1	272	10,6	266	6,4	1 862	5,6
	2012	709	-11,9	172	-2,8	186	-1,1	0	-100,0	269	-1,1	288	8,3	1 624	-12,8
Sijaisperhehoidon hoitovuorokaudet	2008	259 299	.	54 085	.	55 905	.	45 378	.	69 794	.	72 106	.	556 567	.
	2009	266 337	2,7	55 948	3,4	48 433	-13,4	46 309	2,1	75 469	8,1	77 381	7,3	569 877	2,4
	2010	280 074	5,2	61 324	9,6	48 896	1,0	46 280	-0,1	91 188	20,8	91 763	18,6	619 525	8,7
	2011	290 199	3,6	60 824	-0,8	49 440	1,1	52 116	12,6	98 991	8,6	92 292	0,6	643 862	3,9
	2012	301 427	3,9	62 976	3,5	67 539	36,6	61 960	18,9	100 460	1,5	105 382	14,2	699 744	8,7
Hoitovuorokausia sijaisperhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2008	256	.	322	.	285	.	277	.	0	.	308	.	314	.
	2009	252	.	335	.	209	.	232	.	0	.	288	.	296	.
	2010	251	.	298	.	246	.	253	.	0	.	313	.	310	.
	2011	257	.	294	.	185	.	316	.	0	.	285	.	308	.
	2012	274	.	303	.	294	.	330	.	304	.	319	.	293	.
Vastaanotto- ja päivystysperheisiin sijoitettujen hoitovuorokaudet	2008	17 797	.	65	.	1 848	.	1 777	.	2 822	.	627	.	24 936	.
	2009	21 083	18,5	666	924,6	2 487	34,6	1 344	-24,4	5 886	108,6	5 724	812,9	37 190	49,1
	2010	24 819	17,7	2 185	228,1	3 875	55,8	1 384	3,0	10 486	78,2	4 966	-13,2	47 715	28,3
	2011	25 717	3,6	2 723	24,6	3 147	-18,8	1 310	-5,3	8 567	-18,3	5 555	11,9	47 019	-1,5
	2012	30 994	20,5	2 537	-6,8	6 824	116,8	795	-39,3	7 459	-12,9	6 759	21,7	55 368	17,8
Pitkäaikaisen perhehoidon hoitovuorokaudet	2008	241 502	.	54 020	.	43 374	.	43 601	.	66 972	.	71 479	.	520 948	.
	2009	245 254	1,6	55 282	2,3	45 946	5,9	44 965	3,1	69 583	3,9	71 657	0,2	532 687	2,3
	2010	255 255	4,1	59 139	7,0	45 021	-2,0	44 896	-0,2	80 702	16,0	86 797	21,1	571 810	7,3
	2011	264 482	3,6	58 101	-1,8	46 293	2,8	50 806	13,2	90 424	12,0	86 737	-0,1	596 843	4,4
	2012	270 433	2,3	60 439	4,0	60 715	31,2	61 165	20,4	93 001	2,8	98 623	13,7	644 376	8,0
Hoitovuorokausia vastaanotto- ja päivystysperheisiin sijoitettuna ollutta lasta kohden	2008	47	.	22	.	28	.	44	.	72	.	29	.	46	.
	2009	52	.	39	.	31	.	22	.	203	.	80	.	56	.
	2010	61	.	81	.	54	.	29	.	118	.	115	.	69	.
	2011	57	.	91	.	38	.	119	.	95	.	96	.	65	.
	2012	58	.	70	.	73	.	0	.	81	.	115	.	68	.
Hoitovuorokausia pitkäaikaiseen sijaisperhehoitoon sijoitettuna ollutta lasta kohden	2008	345	.	327	.	248	.	352	.	330	.	352	.	332	.
	2009	339	.	333	.	266	.	317	.	319	.	310	.	322	.
	2010	328	.	330	.	259	.	333	.	328	.	347	.	324	.
	2011	329	.	328	.	246	.	330	.	332	.	326	.	321	.
	2012	381	.	351	.	326	.	0	.	346	.	342	.	397	.
Ympärivuorokautinen laitosmuotoinen perhekuntoutus															
Hoitovuorokaudet vuoden aikana	2008	7 510	.	3 676	.	1 264	.	3 029	.	3 532	.	2 242	.	21 253	.
	2009	6 803	-9,4	3 190	-13,2	1 993	57,7	3 952	30,5	3 649	3,3	2 941	31,2	22 528	6,0
	2010	9 030	32,7	3 102	-2,8	2 342	17,5	..	0,0	7 106	94,7	2 370	-19,4	23 950	6,3
	2011	8 239	-8,8	5 024	62,0	4 064	73,5	2 515	0,0	6 747	-5,1	6 773	185,8	33 362	39,3
	2012	10 372	25,9	6 306	25,5	3 986	-1,9	0	-100,0	6 662	-1,3	2 591	-61,7	29 917	-10,3

4C Kokovuotiset hoitopaikat 2008-2012

Lasten (0 - 17-vuotiaat) sijoitusten kokovuotisten hoitopaikkojen määrä 2008-2012	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %		
Pitkäaikaisen perhehoidon kokovuotiset hoitopaikat	2008	662	.	148	.	119	.	119	.	183	.	196	.	1 427	.
	2009	672	1,6	151	2,3	126	5,9	123	3,1	191	3,9	196	0,2	1 459	2,3
	2010	699	4,1	162	7,0	123	-2,0	123	-0,2	221	16,0	238	21,1	1 567	7,3
	2011	725	3,6	159	-1,8	127	2,8	139	13,2	248	12,0	238	-0,1	1 635	4,4
	2012	741	2,3	166	4,0	166	31,2	168	20,4	255	2,8	270	13,7	1 765	8,0
Kunnallisen laitoshoidon kokovuotiset hoitopaikat	2008	415	.	70	.	67	.	136	.	55	.	41	.	784	.
	2009	397	-4,4	74	6,3	69	2,5	138	2,1	53	-3,1	37	-9,8	769	-1,9
	2010	387	-2,4	73	-1,5	65	-6,1	127	-8,0	60	12,0	32	-14,2	744	-3,2
	2011	392	1,3	67	-8,7	69	5,9	124	-2,5	55	-8,2	33	4,9	740	-0,5
	2012	375	-4,4	65	-3,4	68	-0,9	114	-8,0	54	-0,9	31	-5,9	708	-4,4
Ostopalvelulaitosten kokovuotiset hoitopaikat	2008	542	.	242	.	221	.	151	.	179	.	52	.	1 387	.
	2009	564	4,1	242	0,2	218	-1,6	152	1,0	173	-3,1	45	-14,5	1 394	0,6
	2010	510	-9,6	254	4,9	216	-0,8	162	6,5	175	1,0	33	-27,4	1 350	-3,2
	2011	453	-11,2	259	2,0	239	10,4	162	-0,2	163	-7,0	48	48,7	1 324	-1,9
	2012	426	-6,0	207	-20,0	236	-1,1	176	8,7	162	-0,7	67	37,7	1 274	-3,8
Kokovuotiset hoitopaikat yhteensä	2008	1 618	.	460	.	407	.	406	.	418	.	289	.	3 598	.
	2009	1 632	0,9	468	1,8	413	1,3	414	2,0	418	0,0	278	-3,8	3 623	0,7
	2010	1 596	-2,2	490	4,6	404	-2,1	413	-0,3	456	9,3	302	8,6	3 661	1,0
	2011	1 570	-1,7	485	-0,8	434	7,4	425	3,1	466	2,1	319	5,7	3 699	1,1
	2012	1 542	-1,8	438	-9,8	470	8,4	458	7,7	471	1,2	368	15,3	3 747	1,3
Kokovuotisia hoitopaikkoja / 1000 alle 18- vuotiasta lasta	2008	16,8		8,0		9,3		14,4		11,8		10,3		12,5	
	2009	16,9		8,1		9,4		14,7		11,8		9,7		12,5	
	2010	16,5		8,4		9,2		14,7		12,9		10,4		12,6	
	2011	16,1		8,3		9,8		15,2		13,1		10,9		12,6	
	2012	15,6		7,4		10,6		16,4		13,3		12,4		12,7	

4E Lastensuojelun kokonaiskustannukset sekä avohuollon ja jälkihuollon kustannukset 2008-2012

Lastensuojelun kokonaiskustannukset	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %		
Kustannukset yhteensä	2008	113 132 511	.	37 642 984	.	34 588 095	.	31 461 269	.	32 889 281	.	14 463 024	.	264 177 164	.
	2009	121 730 771	7,6	40 964 318	8,8	35 861 595	3,7	31 033 202	-1,4	33 498 958	1,9	15 969 148	10,4	279 057 992	5,6
	2010	122 525 383	0,7	42 716 484	4,3	37 239 484	3,8	33 659 804	8,5	32 671 298	-2,5	15 545 205	-2,7	284 357 658	1,9
	2011	121 916 407	-0,5	44 094 216	3,2	40 598 732	9,0	35 427 358	5,3	36 655 148	12,2	18 855 929	21,3	297 547 791	4,6
	2012	126 457 279	3,7	45 207 562	2,5	44 011 374	8,4	39 105 351	10,4	39 840 323	8,7	23 791 061	26,2	318 412 950	7,0
Kokonaiskustannukset yhteensä (deflatoituina vuoden 2012 arvoon)	2008	126 957 488	.	42 243 018	.	38 814 817	.	35 305 887	.	36 908 405	.	16 230 429	.	296 460 044	.
	2009	133 349 557	5,0	44 874 222	6,2	39 284 462	1,2	33 995 215	-3,7	36 696 319	-0,6	17 493 349	7,8	305 693 124	3,1
	2010	130 450 429	-2,2	45 479 423	1,3	39 648 166	0,9	35 836 949	5,4	34 784 505	-5,2	16 550 682	-5,4	302 750 153	-1,0
	2011	125 735 717	-3,6	45 475 568	0,0	41 870 580	5,6	36 537 201	2,0	37 803 454	8,7	19 446 634	17,5	306 869 156	1,4
	2012	126 457 279	0,6	45 207 562	-0,6	44 011 374	5,1	39 105 351	7,0	39 840 323	5,4	23 791 061	22,3	318 412 950	3,8
Euroa/0 - 17-vuotias asukas	2008	1 176	.	659	.	789	.	1 117	.	928	.	513	.	914	.
	2009	1 265	7,6	717	8,8	818	3,7	1 102	-1,4	945	1,9	566	10,4	966	5,6
	2010	1 273	0,7	747	4,3	850	3,8	1 196	8,5	922	-2,5	551	-2,7	984	1,9
	2011	1 267	-0,5	772	3,2	927	9,0	1 258	5,3	1 034	12,2	668	21,3	1 030	4,6
	2012	1 314	3,7	791	2,5	1 004	8,4	1 389	10,4	1 124	8,7	843	26,2	1 102	7,0
Euroa/0 - 17-vuotias asukas (deflatoituina vuoden 2012 arvoon)	2008	1 319	.	739	.	886	.	1 254	.	1 042	.	575	.	1 026	.
	2009	1 386	5,0	785	6,2	897	1,2	1 207	-3,7	1 036	-0,6	620	7,8	1 058	3,1
	2010	1 356	-2,2	796	1,3	905	0,9	1 273	5,4	982	-5,2	587	-5,4	1 048	-1,0
	2011	1 307	-3,6	796	0,0	956	5,6	1 298	2,0	1 067	8,7	689	17,5	1 062	1,4
	2012	1 314	0,6	791	-0,6	1 004	5,1	1 389	7,0	1 124	5,4	843	22,3	1 102	3,8
Euroa/0 - 17-vuotias lastensuojelun asiakas	2008	15 941	.	12 662	.	8 873	.	14 268	.	11 742	.	6 160	.	12 390	.
	2009	15 511	-2,7	12 866	1,6	7 485	-15,6	13 166	-7,7	11 738	0,0	6 375	3,5	11 855	-4,3
	2010	14 100	-9,1	12 342	-4,1	7 658	2,3	12 711	-3,5	10 150	-13,5	6 111	-4,1	11 184	-5,7
	2011	13 237	-6,1	11 220	-9,1	8 430	10,1	12 739	0,2	10 909	7,5	6 727	10,1	11 061	-1,1
	2012	13 414	1,3	10 331	-7,9	8 335	-1,1	13 541	6,3	11 258	3,2	8 434	25,4	11 239	1,6
Euroa/0 - 17-vuotias lastensuojelun asiakas (deflatoituina vuoden 2012 arvoon)	2008	17 889	.	14 209	.	9 958	.	16 012	.	13 177	.	6 912	.	13 904	.
	2009	16 992	-5,0	14 094	-0,8	8 200	-17,7	14 423	-9,9	12 858	-2,4	6 983	1,0	12 987	-6,6
	2010	15 012	-11,7	13 141	-6,8	8 153	-0,6	13 534	-6,2	10 806	-16,0	6 506	-6,8	11 908	-8,3
	2011	13 652	-9,1	11 571	-11,9	8 694	6,6	13 138	-2,9	11 251	4,1	6 938	6,6	11 408	-4,2
	2012	13 414	-1,7	10 331	-10,7	8 335	-4,1	13 541	3,1	11 258	0,1	8 434	21,6	11 239	-1,5
Avohuollon kokonaiskustannukset		Hki		Espoo		Vantaa		Turku		Tampere		Oulu			
Kustannukset yhteensä	2008	24 362 283	.	7 495 900	.	8 761 295	.	5 000 031	.	7 614 358	.	3 084 440	.	56 318 307	.
	2009	24 730 563	1,5	8 611 706	14,9	8 446 388	-3,6	3 964 279	-20,7	8 894 306	16,8	3 460 751	12,2	58 107 993	3,2
	2010	25 395 230	2,7	8 434 547	-2,1	8 339 219	-1,3	4 440 269	12,0	6 843 647	-23,1	3 794 836	9,7	57 247 748	-1,5
	2011	24 414 418	-3,9	8 125 914	-3,7	8 704 183	4,4	4 180 615	-5,8	8 801 372	28,6	5 768 222	52,0	59 994 724	4,8
	2012	25 551 883	4,7	8 945 678	10,1	9 769 363	12,2	5 259 403	25,8	9 053 252	2,9	7 255 819	25,8	65 835 398	9,7
Kokonaiskustannukset yhteensä (deflatoituina vuoden 2012 arvoon)	2008	27 339 394	.	8 411 911	.	9 831 940	.	5 611 043	.	8 544 845	.	3 461 364	.	63 200 496	.
	2009	27 091 011	-0,9	9 433 664	12,1	9 252 567	-5,9	4 342 656	-22,6	9 743 237	14,0	3 791 068	9,5	63 654 202	0,7
	2010	27 037 815	-0,2	8 980 101	-4,8	8 878 607	-4,0	4 727 469	8,9	7 286 300	-25,2	4 040 289	6,6	60 950 581	-4,2
	2011	25 179 255	-6,9	8 380 477	-6,7	8 976 861	1,1	4 311 583	-8,8	9 077 095	24,6	5 948 925	47,2	61 874 196	1,5
	2012	25 551 883	1,5	8 945 678	6,7	9 769 363	8,8	5 259 403	22,0	9 053 252	-0,3	7 255 819	22,0	65 835 398	6,4
Euroa/0 - 17-vuotias avohuollon asiakas	2008	3 825	.	2 675	.	2 498	.	2 529	.	2 728	.	1 463	.	2 880	.
	2009	3 559	-6,9	3 021	12,9	1 898	-24,0	1 967	-22,2	3 247	19,0	1 521	4,0	2 731	-5,2
	2010	3 180	-10,7	2 738	-9,4	1 715	-9,7	1 797	-8,7	2 320	-28,6	1 383	-9,1	2 376	-13,0
	2011	2 931	-7,8	2 275	-16,9	1 861	8,5	1 688	-6,0	2 713	17,0	2 100	51,8	2 395	0,8
	2012	3 087	5,3	2 156	-5,2	1 889	1,5	2 177	28,9	2 587	-4,6	2 580	22,9	2 501	4,4
Euroa/0 - 17-vuotias avohuollon asiakas (deflatoituina vuoden 2012 arvoon)	2008	4 292	.	3 002	.	2 803	.	2 838	.	3 062	.	1 641	.	3 232	.
	2009	3 899	-9,2	3 309	10,2	2 079	-25,8	2 155	-24,1	3 557	16,2	1 666	1,5	2 992	-7,4
	2010	3 385	-13,2	2 915	-11,9	1 826	-12,2	1 913	-11,2	2 470	-30,6	1 473	-11,6	2 530	-15,4
	2011	3 022	-10,7	2 346	-19,5	1 919	5,1	1 741	-9,0	2 798	13,3	2 166	47,0	2 470	-2,3
	2012	3 087	2,1	2 156	-8,1	1 889	-1,5	2 177	25,0	2 587	-7,5	2 580	19,1	2 501	1,2
Jälkihuollon kokonaiskustannukset															
Kustannukset yhteensä	2008	0	.	739 048	.	969 935	.	0	.	300 891	.	106 177	.	2 116 051	.
	2009	0	0,0	1 561 271	111,3	721 378	-25,6	0	0,0	725 898	141,2	170 574	60,7	3 179 121	50,2
	2010	0	0,0	1 533 849	-1,8	692 728	-4,0	0	0,0	834 015	14,9	133 868	-21,5	3 194 460	0,5
	2011	2 128 453	0,0	380 127	-75,2	945 245	36,5	542 380	0,0	1 058 719	26,9	190 356	42,2	5 245 279	64,2
	2012	1 809 977	-15,0	1 915 649	403,9	1 077 784	14,0	853 256	57,3	1 326 028	25,2	283 621	49,0	7 266 315	38,5
Kokonaiskustannukset yhteensä (deflatoituina vuoden 2012 arvoon)	2008	0	.	829 361	.	1 088 463	.	0	.	337 660	.	119 152	.	2 374 636	.
	2009	0	0,0	1 710 289	106,2	790 231	-27,4	0	0,0	795 182	135,5	186 855	56,8	3 567 615	50,2
	2010	0	0,0	1 633 060	-4,5	737 534	-6,7	0	0,0	887 960	11,7	142 527	-23,7	3 584 828	0,5
	2011	2 195 132	0,0	392 035	-76,0	974 857	32,2	559 371	0,0	1 091 886	23,0	196 319	37,7	5 886 261	64,2
	2012	1 809 977	-17,5	1 915 649	388,6	1 077 784	10,6	853 256	52,5	1 326 028	21,4	283 621	44,5	8 154 271	38,5

4E Sijoitusten kustannukset 2008-2012

Lasten (0 - 17-vuotiaat) sijoitusten kustannukset 2008-2012	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %	Muutos, %		
Sijoitusten kustannukset yhteensä	2008	88 770 228	.	30 147 084	16,5	25 826 800	5,6	26 461 239	11,6	25 274 923	16,8	12 181 219	8,8	208 661 493	11,3
	2009	96 797 017	9,0	32 352 612	7,3	27 415 207	6,2	27 068 922	2,3	25 467 339	0,8	11 509 971	-5,5	220 611 068	5,7
	2010	97 130 153	0,3	34 281 937		28 900 365		29 219 535		26 222 625		10 475 611		226 230 226	
	2011	97 501 989	0,4	35 968 302	11,2	31 894 549	16,3	30 533 060	12,8	27 853 776	9,4	13 087 707	13,7	236 839 383	7,4
	2012	100 905 396	3,5	36 261 884	0,8	34 242 011	7,4	33 845 948	10,9	30 787 071	10,5	16 535 242	26,3	252 577 552	6,6
Sijoitusten kustannukset yhteensä (deflaoituna vuoden 2011 arvoon)	2008	99 618 094	.	33 831 107	.	28 982 877	.	29 694 845	.	28 363 560	.	13 669 784	.	234 160 267	.
	2009	106 035 962	6,4	35 440 558	4,8	30 031 895	3,6	29 652 558	-0,1	27 898 110	-1,6	12 608 558	-7,8	241 667 641	3,2
	2010	103 412 614	-2,5	36 499 322		30 769 665		31 109 479		27 918 727		11 153 182		240 862 990	
	2011	100 556 462	-2,8	37 095 091	4,7	32 893 719	9,5	31 489 578	6,2	28 726 359	3,0	13 497 709	7,1	244 258 918	1,1
	2012	100 905 396	0,3	36 261 884	-2,2	34 242 011	4,1	33 845 948	7,5	30 787 071	7,2	16 535 242	22,5	252 577 552	3,4
Euroa / vuoden aikana sijoitettuna ollut lapsi	2008	44 452	.	49 260	3,0	43 700	8,2	48 642	16,7	46 461	22,9	29 494	9,6	44 387	11,1
	2009	50 232	13,0	52 692	7,0	43 242	-1,0	57 349	17,9	40 879	-12,0	24 913	-15,5	46 621	5,0
	2010	52 277	4,1	54 851	4,5	45 801		55 131		42 226		21 599		47 627	
	2011	48 873	-6,5	53 051	0,7	45 694	5,7	53 850	-6,1	45 364	11,0	27 323	9,7	47 076	1,0
	2012	51 535	5,4	51 073	-3,7	48 228	5,5	55 668	3,4	51 057	12,5	31 556	15,5	49 399	4,9
Euroa / vuoden aikana sijoitettuna ollut lapsi (deflaoituna vuoden 2011 arvoon)	2008	49 884	.	55 280	.	49 040	.	54 586	.	52 139	.	33 099	.	49 811	.
	2009	55 026	10,3	57 721	4,4	47 369	-3,4	62 823	15,1	44 780	-14,1	27 291	-17,5	51 071	2,5
	2010	55 658	1,1	58 399		48 763		58 697		44 958		22 996		50 708	
	2011	50 404	-9,4	54 713	-5,2	47 126	-0,5	55 537	-11,6	46 786	4,5	28 179	3,3	48 551	-4,9
	2012	51 535	2,2	51 073	-6,7	48 228	2,3	55 668	0,2	51 057	9,1	31 556	12,0	49 399	1,7
Euroa/alle 18-vuotias asukas	2008	923	.	528	15,8	589	5,1	940	12,3	713	17,3	432	3,7	722	10,2
	2009	1 002	8,6	562	6,5	624	5,8	965	2,6	719	0,8	403	-6,6	760	5,3
	2010	1 002	0,0	591		655		1 042		739		361		776	
	2011	1 000	-0,2	614	9,3	720	15,4	1 089	12,9	785	9,2	447	10,8	806	6,2
	2012	1 024	2,5	612	-0,3	770	6,9	1 212	11,3	866	10,3	556	24,3	855	5,8
Euroa/alle 18-vuotias asukas (deflaoituna vuoden 2011 arvoon)	2008	1 035	.	592	.	661	.	1 055	.	800	.	485	.	810	.
	2009	1 098	6,0	615	4,0	683	3,3	1 057	0,2	788	-1,6	442	-8,8	833	2,8
	2010	1 067	-2,8	629		698		1 109		787		384		826	
	2011	1 031	-3,4	633	2,9	742	8,6	1 123	6,3	810	2,8	461	4,4	833	0,0
	2012	1 024	-0,7	612	-3,4	770	3,7	1 212	7,9	866	7,0	556	20,6	855	2,6
Laitoshoidon kustannukset															
Laitoshoidon kustannukset yhteensä	2008	68 117 110	.	22 348 086	17,0	20 367 090	4,1	22 429 284	10,8	19 584 557	26,8	8 273 483	5,6	161 119 610	10,8
	2009	74 429 616	9,3	23 867 674	6,8	21 282 500	4,5	22 634 994	0,9	19 124 065	-2,4	6 576 573	-20,5	167 915 422	4,2
	2010	72 833 348	-2,1	25 421 075		22 327 901		24 780 636		18 441 927		5 272 637		169 077 524	
	2011	70 586 874	-3,1	27 370 524	14,7	24 615 642	15,7	25 771 123	13,9	16 992 704	-11,1	6 875 070	4,5	172 211 937	2,6
	2012	72 447 325	2,6	27 302 385	-0,2	26 438 722	7,4	27 320 003	6,0	18 882 031	11,1	7 764 104	12,9	180 154 570	4,6
Laitoshoidon kustannukset yhteensä (deflaoituna vuoden 2011 arvoon)	2008	76 441 132	.	25 079 059	.	22 855 982	.	25 170 179	.	21 977 822	.	9 284 516	.	180 808 689	.
	2009	81 533 669	6,7	26 145 762	4,3	23 313 842	2,0	24 795 427	-1,5	20 949 392	-4,7	7 204 284	-22,4	183 942 376	1,7
	2010	77 544 271	-4,9	27 065 332		23 772 089		26 383 469		19 634 767		5 613 676		180 013 602	
	2011	72 798 169	-6,1	28 227 968	8,0	25 386 783	8,9	26 578 462	7,2	17 525 039	-16,3	7 090 448	-1,6	177 606 870	-3,4
	2012	72 447 325	-0,5	27 302 385	-3,3	26 438 722	4,1	27 320 003	2,8	18 882 031	7,7	7 764 104	9,5	180 154 570	1,4
Kunnallisen laitoshoidon kustannukset	2008	33 846 616	.	8 020 913	18,5	6 349 436	6,2	12 072 961	5,7	5 761 804	19,5	3 301 830	10,0	69 353 560	0,0
	2009	36 252 364	7,1	8 519 562	6,2	6 536 658	2,9	11 803 382	-2,2	5 913 191	2,6	3 277 612	-0,7	72 301 769	4,3
	2010	37 974 798	4,8	7 294 357		6 685 114		12 080 676		6 019 959		2 833 316		72 888 220	
	2011	39 168 448	3,1	7 769 176	-8,8	6 687 343	2,3	12 152 998	3,0	6 301 502	6,6	2 999 939	-8,5	75 079 406	3,8
	2012	40 064 857	2,3	7 124 827	-8,3	7 494 606	12,1	11 960 934	-1,6	6 298 432	0,0	3 176 001	5,9	76 119 657	1,4
Kunnallisen laitoshoidon kustannukset yhteensä (deflaoituna vuoden 2011 arvoon)	2008	37 982 728	.	9 001 082	.	7 125 347	.	13 548 296	.	6 465 906	.	3 705 319	.	77 828 678	.
	2009	39 712 528	4,6	9 332 725	3,7	7 159 464	0,5	12 929 975	-4,6	6 477 585	0,2	3 590 449	-3,1	79 202 726	1,8
	2010	40 431 040	1,8	7 766 162		7 117 513		12 862 064		6 409 335		3 016 577		77 602 692	
	2011	40 395 489	-0,1	8 012 563	-14,1	6 896 839	-3,7	12 533 719	-3,1	6 498 911	0,3	3 093 919	-13,8	77 431 440	-2,2
	2012	40 064 857	-0,8	0	-100,0	0	-100,0	0	-100,0	0	-100,0	0	-100,0	-48,3	
Ostopalvelulaitosten kustannukset yhteensä	2008	34 270 494	.	14 327 173	16,1	14 017 654	3,2	10 356 323	17,0	13 822 753	30,1	2 971 653	1,1	89 766 050	11,7
	2009	38 177 252	11,4	15 348 112	7,1	14 746 842	5,2	10 673 847	3,1	12 661 900	-8,4	3 298 961	11,0	94 906 914	5,7
	2010	34 858 550	-8,7	18 126 718		15 642 787		12 699 960		11 876 994		2 439 321		95 644 330	
	2011	31 418 426	-9,9	19 601 348	27,7	17 928 299	21,6	13 618 125	27,6	10 691 202	-15,6	3 875 131	17,5	97 132 531	2,3
	2012	31 224 435	-0,6	19 794 834	1,0	18 460 293	3,0	15 359 069	12,8	11 906 089	11,4	4 531 103	16,9	101 275 823	4,3
Ostopalvelulaitosten kustannukset yhteensä (deflaoituna vuoden 2011 arvoon)	2008	38 458 404	.	16 077 977	.	15 730 634	.	11 621 883	.	15 511 916	.	3 334 794	.	100 735 607	.
	2009	41 821 140	8,7	16 813 037	4,6	16 154 378	2,7	11 692 629	0,6	13 870 435	-10,6	3 613 836	8,4	103 965 455	3,2
	2010	37 113 231	-11,3	19 299 170		16 654 576		13 521 404		12 645 208		2 597 098		101 830 687	
	2011	32 402 680	-12,7	20 215 405	20,2	18 489 944	14,5	14 044 744	20,1	11 026 128	-20,5	3 996 529	10,6	100 175 430	-3,6
	2012	31 224 435	-3,6	19 794 834	-2,1	18 460 293	-0,2	15 359 069	9,4	11 906 089	8,0	4 531 103	13,4	101 275 823	1,1
Luvanvaraiseen perhehoitoon sijoitetut lapset															
Luvanvaraisen perhehoidon kustannukset	2008	4 818 088	.	5 207 215	19,5	2 183 377	-9,6	1 993 200	36,4	1 848 247	11,0	564 120	59,2	16 614 247	11,3
	2009	4 979 153	3,3	4 955 441		2 085 261		2 011 409		1 623 000		510 900		16 165 164	
	2010	4 767 942	-4,2	4 835 679	-7,1	1 883 479	-13,7	1 720 119	-13,7	1 513 224	-18,1	338 501	-40,0	15 058 944	-9,4
	2011	4 681 814	-1,8	4 345 510	-10,1	2 037 473	8,2	1 495 707	-13,0	2 146 520	41,9	250 476	-26,0	14 957 500	-0,7
	2012	4 577 797	-2,2	4 538 360	4,4	2 329 598	14,3	1 430 490	-4,4	2 098 901	-2,2	559 591	123,4	15 534 737	3,9
Luvanvaraisen perhehoidon kustannukset (deflaoituna vuoden															

4F Lastensuojeluilmoitukset ja ilmoituksen kohteena olleet lapset 2008-2012 sekä lastensuojelutarpeen selvitykset 2008-2012

	Vuosi	HELSINKI		ESPOO		VANTAA		TURKU		TAMPERE		OULU		KUUSIKKO	
		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen		Muutos (%) ed. vuoteen	
Lastensuojeluilmoitukset															
Vuoden aikana tehdyt lastensuojeluilmoitukset (0 - 17-vuotiaat)	2008	11 788	71,7	3 575	25,4	4 736	-1,3	5 298	63,4	2 228	-40,8	2 299	21,8	29 924	27,8
	2009	10 442	-11,4	3 861	8,0	5 861	23,8	4 441	-16,2	1 762	-20,9	2 478	7,8	28 845	-3,6
	2010	11 706	12,1	3 797	-1,7	6 041	3,1	5 142	15,8	2 521	43,1	2 512	1,4	31 719	10,0
	2011	12 440	6,3	4 294	13,1	7 120	17,9	5 866	14,1	3 029	20,2	2 923	16,4	35 672	12,5
	2012	13 263	6,6	4 681	9,0	7 986	12,2	5 970	1,8	3 182	5,1	3 060	4,7	38 142	6,9
Ilmoitusten kohteena olleet lapset															
Vuoden aikana lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset (0 - 17-vuotiaat)	2008	6 532	.	2 164	.	2 774	.	2 473	.	1 489	.	1 402	.	16 834	.
	2009	6 116	-6,4	2 496	15,3	3 511	26,6	2 559	3,5	1 344	-9,7	1 606	14,6	17 632	4,7
	2010	6 710	9,7	2 413	-3,3	3 537	0,7	2 615	2,2	1 682	25,1	1 761	9,7	18 718	6,2
	2011	6 904	2,9	2 639	9,4	4 006	13,3	2 843	8,7	2 030	20,7	2 027	15,1	20 449	9,2
	2012	7 324	6,1	2 798	6,0	4 245	6,0	2 785	-2,0	2 119	4,4	2 023	-0,2	21 294	4,1
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleiden lasten osuus (%) samanikäisestä väestöstä	2008	6,8		3,8		6,3		8,8		4,2		5,0		5,8	
	2009	6,3		4,3		8,0		9,1		3,8		5,6		6,1	
	2010	6,9		4,2		8,0		9,3		4,7		6,1		6,4	
	2011	7,1		4,5		9,0		10,1		5,7		6,9		7,0	
	2012	7,4		4,7		9,5		10,0		6,0		6,8		7,2	
Lastensuojelutarpeen selvitykset															
0 - 17-vuotiaille tehdyt ja valmiiksi saadut lastensuojelutarpeen selvitykset vuoden aikana yhteensä	2008	881	.	1 094	.	319	.	507	.	771	.	269	.	3 841	.
	2009	2 167	146,0	1 082	-1,1	946	196,6	885	74,6	806	4,5	872	224,2	6 758	75,9
	2010	2 213	2,1	1 137	5,1	962	1,7	1 087	22,8	1 276	58,3	903	3,6	7 578	12,1
	2011	2 722	23,0	1 609	41,5	1 220	26,8	1 245	14,5	1 308	2,5	930	3,0	9 034	19,2
	2012	3 682	35,3	1 858	15,5	1 727	41,6	1 284	3,1	1 424	8,9	949	2,0	10 924	20,9
Kaikki 0 - 20-vuotiaille tehdyt ja valmiiksi saadut lastensuojelutarpeen selvitykset vuoden aikana yhteensä	2008	.	.	0	.	0	.	522	.	0	.	0	.	.	.
	2009	2 224	0,0	1 116	0,0	968	0,0	885	69,5	814	0,0	872	0,0	6 879	0,0
	2010	2 269	2,0	1 183	6,0	980	1,2	1 087	22,8	1 320	62,2	909	4,2	7 748	12,6
	2011	2 900	27,8	1 609	36,0	1 265	29,1	1 297	19,3	1 352	2,4	966	6,3	9 389	21,2
	2012	3 898	34,4	1 940	20,6	1 783	40,9	1 321	1,9	1 453	7,5	974	0,8	11 369	21,1
Selvitykseen päätyneiden asiakkaiden lukumäärä	2008	.	.	406	.	235	.	.	.	188
	2009	843	0,0	564	38,9	488	107,7	.	0,0	314	67,0	279	0,0	2 488	0,0
	2010	1 313	55,8	592	5,0	559	14,5	700	0,0	383	22,0	385	38,0	3 932	58,0
	2011	1 586	20,8	752	27,0	668	19,5	892	27,4	296	-22,7	604	56,9	4 798	22,0
	2012	2 316	46,0	973	29,4	904	35,3	733	-17,8	590	99,3	658	8,9	6 174	28,7
Selvitykseen päätyneiden asiakkaiden osuus lastensuojelutarpeen selvityksistä	2008	0,0		37,1		73,7		0,0		24,4		0,0		0,0	
	2009	38,9		52,1		51,6		.		39,0		32,0		36,8	
	2010	59,3		52,1		58,1		64,4		30,0		42,6		51,9	
	2011	58,3		46,7		54,8		71,6		22,6		64,9		53,1	
	2012	62,9		52,4		52,3		57,1		41,4		69,3		56,5	

5 Asiakaspalaute

Kunta	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Kyselyn/Julkaisun nimi	0	0	Sosiaali- ja terveystieteiden asiakastytytvaisyysselvitys	Sosiaalitoimen asiakastytytvaisyysselvitys	Avopalvelujen asiakaspalautekysely	0
Selvityksen kohde	0	0	0	Sosiaalitoimen asiakkaat	Avopalvelujen asiakkaiden asiakastytytvaisyys	0
Kyselyn toteutusajankohta	0	0	Syyskuu 2012	Marraskuu 2012	29.10.2012 - 11.11.2012	0
Tulosten julkaisu vuosi	0	0	41214	2012	2012	0
Kyselyn kohderyhmä	0	0	perhepalveluiden, vanhus- ja vammaispalveluiden sekä terveydenhoidon tulosalueet ja niiden tulosyksiköt	Avohuollon sosiaalitoimen asiakkaat	Lapsiperheiden sosiaalipalvelut	0
Tavoiteltu vastaajamäärä	0	0	0	0	Ei asetettua tavoitetta	0
Kyselyyn vastanneiden määrä	0	0	2594 (lastensuojelun avohuollon palvelut 229 kpl ja sijaishuolto 47 kpl)	507	172, koko kysely 2010	0
Vastausprosentti	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kuusikon yhteisen palvelumittarin kysymys						
1. Olen saanut riittävästi tietoa ja neuvontaa	0	0	4,46 (avohuolto) ja 4,33 (sijaishuolto)	3,59	4	0
2. Olen saanut asiallista kohtelua	0	0	4,7 (avohuolto) ja 4,65 (sijaishuolto)	3,82	4,2	0
3. Saamani palvelu on ollut asiantuntevaa	0	0	4,56 (avohuolto) ja 4,49 (sijaishuolto)	3,71	4	0
4. Saamani palvelu on vastannut tarpeitani	0	0	4,39 (avohuolto) ja 4,33 (sijaishuolto)	3,57	4	0
5. Olen saanut palvelua riittävän nopeasti	0	0	4,2 (avohuolto) ja 4,22 (sijaishuolto)	3,33	3,9	0
6. Olen voinut osallistua nykyisen palveluni suunnitteluun ja arviointiin	0	0	4,14 (avohuolto) ja 4,12 (sijaishuolto)	3,5	3,9	0
7. Saamani palvelu on parantanut elämäntilannettani	0	0	3,95 (avohuolto) ja 4,0 (sijaishuolto)	3,27	3,9	0
Yleisarvioni palvelusta	0	0	8,74 (avohuolto) ja 8,6 (sijaishuolto)	..	8,4	0

Liite 6: Lastensuojelun Kuusikko-työryhmä 2013

Puheenjohtaja

Wilén Leena

lasten erityispalvelujen päällikkö
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Lastensuojelupalvelut
PL 213, 02070 Espoon kaupunki
puh. 050 428 9405
etunimi.sukunimi@espoo.fi

HELSINKI

Mäkinen Sisko

Suunnittelija
Sosiaali- ja terveystoimi
Tietohuolto- ja tilastopalvelut
PL 7011, 00099 Helsingin kaupunki
puh. 040 334 6758
etunimi.sukunimi@hel.fi

Pirkko Turpeinen

Lastenkotitoiminnan päällikkö
Sosiaali- ja terveystoimi
Perhe ja sosiaalipalvelut/Lastensuojelu
PL 8510, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 040 336 0475
etunimi.sukunimi@hel.fi

Vartio Riitta

Lastensuojelun sosiaalityön päällikkö
Helsingin sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
PL 8510, 00099 Helsingin kaupunki
puh 050 320 9593
etunimi.sukunimi@hel.fi

Anita Lindfors (vara)

Lastensuojelupalvelujen päällikkö
Helsingin sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
PL 8510, 00099 Helsingin kaupunki
puh. 050 377 1037
etunimi.sukunimi@hel.fi

Sanna Teiro (vara)

Johtava sosiaalityöntekijä
Helsingin sosiaali- ja terveystoimi
Perhe- ja sosiaalipalvelut
PL 6220, 00099 Helsingin kaupunki
Puh. 050 4020263
etunimi.sukunimi@hel.fi

ESPOO

Sovijärvi Ann-Christin

Varajärjestelmäkoordinaattori
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
PL 205, 02070 Espoon kaupunki
puh. 050 306 1865
etunimi.sukunimi@espoo.fi

VANTAA

Kaatra Anne

Perhepalvelut
Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuolto
Kielotie 7 B, 01300 Vantaa
puh. 09 839 22566
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Kaijala Leena

Perhepalvelujen suunnittelija
Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuolto
Peltolantie 2 D,
puh. 09 839 22566
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vilpas Jaana

Palvelupäällikkö, lastensuojelu
Vantaan kaupunki
Sosiaali- ja terveydenhuolto
Kielotie 11 D, 01300 Vantaa
puh. 09 839 22550
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

TURKU

Jarhio Mirjam

Turun kaupunki
Hyvinvointitoimialan hallinto
Kehittäminen
Yliopistonkatu 30, 20100 Turku
puh. 040-1577889

etunimi.sukunimi@turku.fi

Kaarina Katas

Turun kaupunki
Hyvinvointitoimiala
Sosiaalityön palvelut
Sosiaalipäivystys
Linnankatu 23 20100 Turku
02- 2626 221 , 0500- 783 312
etunimi.sukunimi@turku.fi

Ahonen Arja

Johtava sosiaalityöntekijä, sijaishuolto
Hyvinvointitoimiala
Ulkopuoliset sijoitukset
PL 364, 20101 Turku
puh. 050 561 6758
etunimi.sukunimi@turku.fi

Jaana Kössi-Ahti

TAMPERE

Itkonen Markku

Vastaava ohjaaja
Tampereen kaupunki
Kissanmaan perhetukikeskus
Karhunkatu 45, 33520 Tampere
puh. 050 526 2764
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Hanna Harju-Virtanen

vs. asiakasohjauksen päällikkö
Tampereen kaupunki
Asiakasohjaus Luotsi
Satamakatu 17B, PL 98
33201 Tampere
gsm 0400 981332
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Mäkinen Jukka

Suunnittelija
Tampereen kaupunki
Tietotuotanto ja laadunarviointi
Aleksis Kiven katu 14-16 C
PL 467, 33101 Tampere
puh. 040 022 6605
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Outi Kaljunen (vara)

OULU

Merja Heikkinen

suunnittelija
Oulun kaupunki
Hyvinvointipalvelut
Kirkkokatu 18,
90015 Oulun kaupunki
puh. 050 5939478
merja.m.heikkinen @ouka.fi

Teija Sulisalo

lastensuojelun palvelupäällikkö
Oulun kaupunki
Hallituskatu 36 B
90015 Oulun kaupunki
puh. 050- 5673818
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Työryhmän sihteeri

Hanna Ahlgren-Leinvuo

Projektitutkija
Helsingin kaupungin tietokeskus
Siltasaarenkatu 18-20 A, 5. krs.
00099 Helsingin kaupunki
puh. 040 3347382
etunimi.sukunimi@hel.fi